

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

סֵפֶר

נפלאות הזהר

בו יבאר:

- א. גדל נחיצות למוד זהר הקדוש.
- ב. למוד האדרות עקר חכמות האמת ועל ידם ננצל ממלקמות גוג ומגוג.
- ג. איך שאין לנו הצלה אלא לברח לזהר הקדוש כתבת נח.
- ד. סבת אריכות הגלות, ומה יעשו ישראל להציל מהערב רב.
- ה. כל אחד מ'ישראל חייב לחדש בתורה, וביותר בשבת.
- ו. בלמוד הזהר הקדוש משמח פמליא של מעלה, ונשמתו לא מתבישת.

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"
בע"ה ק"בית שמש תובב"א
הוצאה שניה - אלול תש"ע לפ"ק

זְכִינוּ לְהוֹצִיא לָאוֹר סֵפֶר "אוֹרוֹת הַזֶּהָר"

וּבּו י"ב סְפָרִים - בְּנֶגֶד י"ב שְׁעָרֵי גֶן עֵדֶן

שֶׁכֵּל הַמְּפִיץ הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ זוֹכָה לָכֶךָ

- הַהִבְטָחוֹת הַגְּדוֹלוֹת שֶׁל הַרְשֵׁב"י (בְּזֶהָר תְּרוּמָה קכ"ח:) -

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי זִיע"א:

**מַעֲיֵד אֲנִי עָלֵי שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁכֵּל הַמּוֹזֵחַ אֶת הָרַבִּים [בְּהַפְצַת הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ]
מִתְעַלָּה בְּשִׁלְשׁ מַעְלֹת, מִה שֶׁאֵין כָּל אָדָם זוֹכָה לָזֶה**

א. כּוֹפֶה אֶת מַלְכוּת הָרִשְׁעָה.

ב. עוֹשֶׂה נִחַת רוּחַ וְעִלּוּי לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

ג. מַעֲמִיד אֶת כָּל הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יִחָרֵב, וּמַרְבֶּה שָׁלוֹם.

וְעַל זֶה מִבְטִיחַ לוֹ הַרְשֵׁב"י:

א. זוֹכָה לְרֹאוֹת בָּנִים לְבָנָיו.

ב. זוֹכָה לְעִשְׂרוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה.

ג. זוֹכָה לְעוֹלָם הַבָּא.

ד. אֵין שׁוֹם אֶחָד שֶׁיִּכּוֹל לְהַזִּיק וּלְהָרַע לוֹ.

ה. נִכְנָס לְשָׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁעָרֵי גֶן עֵדֶן - וְאֵין מוֹזֵחַ בִּידוֹ.

ו. מְשַׁפֵּיעִים עָלָיו שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה לוֹ בְּכָל עֲנִיָּנָיו לוֹ וּלְזַרְעוֹ עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת.

ז. הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַרְשֵׁב"י מְבָרְכִים אוֹתָם בְּכָל הַבְּרָכוֹת שֶׁנִּתְבָּרֵךְ בָּהֶם אֲבִירָהֶם אֲבִינוּ, שֶׁגַּם הוּא קָרַב אֶת כּוֹלָם לְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

ח. הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא לְאַרְבַּע מַחְנוֹת מְלָאכִים עֲלִיוֹנִים וּמְלֵאִים אוֹתוֹ, וְנִכְנָס לְשִׁבְעִים עוֹלָמוֹת גִּנּוּזִים (גִּמְטְרִיא "סוּד"), שֶׁלֹּא זוֹכָה בָּהֶם שׁוֹם אָדָם אַחֵר - וּמִיָּחָדִים רַק לוֹ.

שַׁע"י "חֲבֵרָה מִזְכֵּי הָרַבִּים הָעוֹלָמִי"

מַפְעֵל עוֹלָמִי לְהַצֵּלֶת הַדָּת

רְחוּב נָחַל לִכִּישׁ 24/8 רֵמֶת בֵּית שֶׁמֶשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

טֶל: 054-843-6784 / פֶּקֶס: 02-995-1300

מפתח הענינים לספר "נפלאות הזהר"

פרק א..... ט

(א) לזכות לגאלה ברחמים, ותשובה מאהבה – על ידי למוד הזהר הקדוש..... ט

(ב) בואו נתחזק ונלמד זהר הקדוש..... י

(ג) ספר הזהר הוא כתבת נח שנתכנסו בה שנים מעיר ושבע ממלכותא..... י

(ד) הגאלה העתידה לא תהיה עד שיזכו לתוספת הקדשה הזו, ואשרי הזוכה בה..... י

(ה) הרמח"ל זי"ע לא מצא עצה לבטל גזרות מעם ישראל, אלא בלמוד "הזהר הקדוש" ברצף ללא הפסק, שבכח "הזהר הקדוש" לבטל כל גזרות ולקרר הגאלה ברחמים..... יא

(ו) כבוד תורתכם יקח את העצה הזאת ויהיה לו לזכות..... יא

(ז) למזהיר ולנזהר שלומים תן במי נהר!..... יב

פרק ב..... יג

(ח) מעמד הר סיני בגלוי סודות ה"אדרא..... יג

(ט) על ידי למוד הזהר הקדוש ננצח את הערב רב, כלב, נחש, אדום וישמעאל..... טו

(י) בריחת רבי שמעון בר יוחאי עשתה ענין התבה, וכלנו נברח להתבה הזאת וננצל.. יז

(יא) כל מי שיתדבק בזהר הקדוש בורח מן הסטרא אחרא, וינצל מחבלי משיח..... יז

(יב) סוד הענין "הקדוש ברוך הוא מעמיד עליהם מלך שגזרותיו קשות כהמן ומחזירים למוטב"...... יח

(יג) למוד הזהר הקדוש צילא דמהימנותא כספה..... יט

(יד) הערב רב הם: המחבלים האמתיים ומצערים את ישראל..... יט

(טו) רק לישראל הדבוקים בזהר הקדוש יהיה אור במושבותם..... כ

(טז) בגלות האחרונה בזכות הזהר הקדוש נזכה לאראנו נפלאות..... כב

נפלאות הוזהר

- (יז) יונה הנביא התפלל על ישראל שינצלו מהערב רב כג
- (יח) הגאולה תהיה על ידי שנתדבק בצדיק שיש לו כח להגן ולהיות תבת נח של ישראל, הוא הרשב"י הקדוש כד
- (יט) על ידי למוד הוזהר הקדוש מתמתקים היסורים כה
- (כ) ברור הסיגים – הרשעים מישראל כה
- (כא) העוסקים בזהר הקדוש יזכו להיפנס בתבת נח – ולהנצל ממלחמת גוג ומגוג ... כו
- (כב) ירבעם השתדל ועסק עם השקצים שהם עמי הארץ בשביל הממון שלהם ולא השתדל להחזיר את ישראל בתשובה – וזוהי סבת אריכת הגלות כז
- (כג) ובמושב לצים לא ישב. איזה מושב לצים זו (ליל"ת) אמם של ערב רב. שהיא מטמאה פגדה במושבה. וכן ערב רב מטמאים במושבם לצדיקים שיושבים ביניהם כח

פרק ג לד

- (כד) לימוד הסודות על ידי הרשב"י – באדרא וטעם קריאת שם זה – "אדרא רבא" – הפנוס הגדול לד
- (כה) אידרא זוטא לה
- (כו) האר"י הקדוש מגלה סודות ה"אדרא" לה
- (כז) טעמים שנקרא בשם "אדרא" לו
- (כח) הרוצה שיתקיימו נבטיו יטע בהן אדר לז
- (כט) השתדל להאיר מזכות דורו הקדוש מאורם הקדושים לחשכת דרא דמשיחא ... לז
- (ל) להמשיך אור תורתנו הקדושה לדרי דרין, שיתקיים עלמא בזכותנו עד דייתי מלכא משיחא לז
- (לא) אשריהם לצדיקים לא דיין שהן זוכין אלא שמוזבין לבניהם ולבני בניהם עד סוף כל הדורות לח
- (לב) הכנסו לראות בזיו השכינה לח
- (לג) תיקון גולגלתא לח
- (לד) אסיפת קבוץ החכמים ללמוד לח
- (לה) נקבצו בין האילנות, או בקבוץ נשמות הצדיקים לט
- (לו) אדרא רבא ואדרא זוטא לט

נפלאות הַזֶּהָר

ה

לז) "אֲדָרָא רַבָּא" נִזְדַּמֵּן קְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּרְתִיבּוֹ, וּבְאֲדָרָא זּוּטָא נִזְדַּמֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם צְדִיקָיָא דְּבִגְנִתָּא דְּעֵדֶן. לט

לח) בְּ"אֲדָרָא רַבָּא" דִּבְר רַבִּי שְׁמַעוֹן עָלָיו הַשְּׁלוֹם וּבִכְרִשׁוֹתוֹ דִּבְרּוּ בּוֹלָם, וּבְאֲדָרָא זּוּטָא דִּבְר רַבִּי שְׁמַעוֹן עָלָיו הַשְּׁלוֹם לְבַד. מ

פּרָק ד'..... מ

לט) הַתְּעוּרָרֵי לְהַתְחַזֵּק בְּלִמּוּד הַזֶּהָר הַקְדוּשׁ..... מ

מ) יְלִמּוּד בּוֹזֵהר דְּרַף בְּקִיאוֹת בְּלִבְד בְּלִי שְׁיַעֲמִיק בְּעֵינֵי אַרְבָּעִים אוֹ חֲמִשִּׁים עָלִים.....מא

מא) לְקַרָּא אֶת הָאֲדָרוֹת הַקְדוּשׁוֹת בְּיָמִים הַקְדוּשִׁים..... מא

מב) יְדוּעָה הַסְּגָלָה הַגְּדוּלָּה לְקַרָּא הָאֲדָרוֹת עַל עַל קִבְרוֹ שֶׁל הַתַּנָּא הָאֱלָקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א אֲשֶׁר בָּזָה שְׁפָתוֹתָיו דּוֹבְבוֹת לְהַמְשִׁיף עָלֵינוּ הַשְּׁפַע הָעֲלִיּוֹן..... מב

מג) הַסִּפֵּר שֶׁל הַצִּדִּיק הוּא נְשִׁמַּת הַצִּדִּיק..... מב

מד) בְּכָל מְקוֹם שְׁלוּמִיד תּוֹרַת הַרְשָׁב"י הָרִי הוּא כְּאִילוֹ נִמְצָא אֲצֵל צִיּוּנוֹ הַקְדוּשׁ..... מג

מה) הָעוֹלָם הַזֶּהָרִים לְהַשְׁתַּטֵּחַ בְּאַתְרָא קְדִישָׁא מִירוֹן, בּוּדָאִי שְׁחוּבָה קְדוּשָׁה לְלִמּוּד אֶת תּוֹרַת הַרְשָׁב"י אֲצֵל צִיּוּנוֹ יוֹתֵר מִכָּל לִימּוּד אַחֵר..... מג

מו) הִיָּה קוֹרָא כָּל הַ"אֲדָרָא רַבָּא" בְּכָל שַׁבַּת קוּדֶשׁ,..... מד

מז) לוֹמַר "אֲדָרָא רַבָּא" אוֹ "אֲדָרָא זּוּטָא" לְהַתֵּם כָּל פֶּשַׁע, וּלְהַמְשִׁיף הַשְּׁפַע הָעֲלִיּוֹן – וּבִלְמוּד "הָאֲדָרָא רַבָּא" יִשְׁפִּיעַ עַל הַלּוֹמְדִים אוֹר עֲלִיּוֹן מְזִיָּהָרָא עִילָאָה..... מד

פּרָק ה'..... מה

מח) עַל יְדֵי טְעִימַת יִיגָה שֶׁל תּוֹרָה, פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, מִתְעוּרֵר הָאָדָם בְּאַהֲבָה נִפְלְאָה שְׁלִמְעָלָה מִן הַדַּעַת וְהַשְׁגָּה..... מה

מט) הַסִּפֵּר לְהַעֲלִמַת הַזֶּהָר אַחֲרֵי פְטִירַת הַרְבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי..... מה

א. לֹא נִתֵּן לְכַתֵּב סִתְרֵי הַזֶּהָר אֶלָּא לְרַבִּי אַבָּא..... מה

ב) רַשָּׁב"י הַמְּשִׁיף תְּקוּנִים כְּאִלָּה, שְׁבַכָּל דּוֹר וְדוֹר עַד הַסּוֹף, שְׁכָּל מִי שִׁירְצָה לְשׁוּב יוֹכֵל לְהַתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא..... מו

פּרָק ו'..... מז

נא) בְּיוֹם ל"ג בְּעֶמֶר הִילּוּלָא חֲדוּהָ וְשִׁמְחָה בְּעוֹלָם..... מז

נב) בְּל"ג לְעֶמֶר אָנוּ עוֹשִׂים מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה..... מז

נפלאות הזהר

נג) תורת הקבלה והסוד קבלו שלומי אמוני ישראל מרשב"י ז"ל, כל דברי האריז"ל מיסד על ספר הזהר, וכל דברי רבי ישראל בעל שם טוב ז"ל מיסד על דברי הזהר והאריז"ל, והגר"א ז"ל כתב פרושים על הזהר הקדוש, וכל תמימי דרך הולכים בתורת הזהר ומאמינים בו..... מח

נד) רבי שמעון בן יוחאי וחבריו היו עקר התקון של תלמידי רבי עקיבא, על ידי שגלה ספר הזהר הקדוש והתקונים..... מט

פרק ז..... מט

נה) פטירת משה רבינו ורבי שמעון בן יוחאי נודעה על ידי בת קול..... מט

נו) בל"ג בעמר אנו עושים משתה ושמחה, ששמחים שניצוצי נשמת משה שנכנסו ברבי שמעון בן יוחאי..... נ

פרק ח..... נא

נב) רבי חיים ויטאל ז"ע..... נא

נז) ואל יפלא האדם מזה, כי עם היות שרבי שמעון בן יוחאי אחרון שבתנאים זכה למעלה בזו, כי דברים אלו כבשנו של עולם, אין רשות בפה לפרש ענינם הכמוס והחתום אצלנו..... נא

נח) וכד יהא קריב ליומי משיחא אפילו רבי דעלמא זמינן לאשפחא טמירין דחכמתא..... נב

נט) הראשונים זכרונם לברכה שלמדו סתרי חכמה זו מפי אליהו הנביא..... נג

פרק ט..... נד

ס) המקבל האלקי רבי יהודה פתיה זכר צדיק וקדוש לברכה לחיי העולם הבא – מחבר ספר "יין הרקח", ועוד..... נד

סא) מעשה שהיה: התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זכותו יגן עלינו אמן נגלה בחלום – רבי שמעון בר יוחאי חפץ בהדפסת הספר "יין הרקח"..... נד

סב) יקח מפרות עץ החיים ואכל וחי לעולם..... נה

פרק י..... נז

סג) ערכה של שעה..... נז

סד) חשבון אמת של זכות הזהר הקדוש, ליהודי אחד שקבל על עצמו ללמוד זהר שעה אחת ביום..... נט

סה) חשבון אמת של גדל הזכות למוד הזהר הקדוש בשבת קודש..... ס

פרק יא..... סב

(סו) גם בחורים צעירים צריכים לקרא בכל יום מספר דפים בספר הזהר שיעזור לפתח את הלב לתורה ולזכר הנפש סב

(סז) החפץ חיים מוכיח את בני הישיבה: לומדים ומתחזקים בפלפולא דאורייתא, אבל אינם יודעים מעקר דאורייתא. סב

(סח) החפץ חיים מעורר לבלם: שילמדו כל שבת את הזהר של אותה פרשה..... סג

(סט) החזון איש הורה לשואליו: ללמד זהר הקדוש סד

פרק יב..... סד

(ע) בעל הלשם וסבו של מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א בקש הסבקה מבעל בן איש חי, החד בדרא בנגלה ובנסתרות סד

(עא) מרן רבי חיים עוזר גרודזינסקי בעל אחיעזר אמר: כי גדול הדור האמתי היה הבן איש חי סה

(עב) הגאון הקדוש מבעלז רבי יהושע רקח זכרוננו צדיק וקדוש לברכה לחיי העולם הבא מעיד שהבן איש חי הוא הגדול בדורו – תורתו ויראתו קדשתו ופרישותו של רבינו היו מכריזים עליו מסוף העולם ועד סופו – וגם במתיבתא דרקייעא היו מכריזים עליו ההרהר בפלוני ובתורתו סו

(עג) בשמים ובמתיבתא דרקייע נתקבלה תורתו של רבינו סח

(עד) תורתו של רבינו היא כתורת הראשונים ומקבלת ורצויה בשמים סח

(עה) תורתו של רבינו נתקבלה בשמים, ותורתו תורת אמת, וכל מי שעוסק בספריו של הבן איש חי עוסק הוא בתורת אמת..... סט

פרק יג..... ע

(עו) שכל אחד צריך לחדש בתורה בשבת..... ע

(עז) כל אחד צריך לחדש בתורה בשבת..... עא

(עח) חק ולא יעבר ללמוד הזהר בשבת קודש..... עב

(עט) למוד זהר הקדוש אף באין מבין חשוב כאלו חדש חדושים..... עב

(פ) בשילמד זהר, כל אות הוא חדוש בפני עצמו..... עב

(פא) למוד ספר הזהר במרון גרם שנתמלא הבית ריח טוב ונמשכה הארה גדולה והרגש גדול להנשמה – האדרות אמר הרב שנלמד אותם ביחד..... עג

פב) בקצור של"ה: בערב שבת קדש אחר הטבילה ואמירת שיר השירים, אם יש לו פנאי אז מי שחננו השם בבינה ילמד מה בזהר הקדוש או בשום ספר קבלה..... עד

פרק יד עד

פג) אוי להם לבריות מעלבונה של תורה שאינם עוסקים בחכמת הקבלה שהיא נותנת כבוד לתורה, כי הם מאריכים הגלות וכל הרעות המתרגשות לבוא בעולם עד

פד) טפשי דעלמא, לא מסתפלי אלא בההוא לבושא, דאיהו ספור דאורייתא עה
פה) ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו..... עה

פו) מה יעשו הפתאים היתושים אשר בזמננו זה עו
פז) מה חמור אינו רואה, אף אתם כך..... עז

פח) על פן נתקלקלו, ולבם שרש פורה ראש ולענה, ועלתה בהם חלודת טיט ורפש, לכפר בחכמת האמת – ואין ספק כי לא יהיה להם חלק בעולם הבא..... עז

פט) ערב רב המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם..... עז

צ) ראיה שאין עוסקין לשמה..... עח

צא) בגדר שלא לשמה..... עח

צב) לית יחודא עד דערב רב יתמחון מעלמא..... עט

צג) פשט מלשון פשטתי את פתנתי, שהוא בחינת המלבושים החיצוני..... עט

צד) דברי הזהר על השלטון של הערב רב והמצב באחרית הימים, ולגבי מה שקורה בתקופה האחרונה וכו'..... פ

ספר נפלאות הזהר

פרק א

(א) לזכות לגאולה ברחמים, ותשובה מאהבה – על ידי למוד הזהר הקדוש

בזהר פרשת נשא (קכ"ב ע"א): והמשפילים יבינו (דניאל יב), מסטרא דבינה, דאיהו אילנא דחיי, בגינייהו אתמר, (דניאל יב) והמשפילים יזהירו כזהר הרקיע בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזהר, מן זוהרא דאימא עלאה, תשובה, באלין לא צריך נסיון, ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי, דאיהו האי ספר הזהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי. ויתקיים בהון, (דברים לב) ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר.

[באור: והמשפילים אלו הצדיקים יאירו בלמוד ספר הזהר שהוא מאימא עלאה שנקראת תשובה, ואלו שזכו לסודות ספר הזהר הם לא צריכים נסיון, ולא יכבד עליהם על הגלות, כי יזדככו על ידי קדשת ספר הזהר].

ולפי שעתידים ישראל הם תלמידי – חכמים הפשטנים שלמדו רק פשט, אבל עכשו באחרית הימים לפני הגאולה גם הם יטעמו מעץ החיים שהוא ספר הזהר, ועל ידו יצאו מהגלות ברחמים וחסדים, ויתקיים בהם

הפֿתּוּב (דְּבָרִים לֵב יב) "ה' בְּדָד נִנְחֵנוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֶכֶר" פֿרוּשׁ: הַשֵּׁם הוּי"ה - זֶה רַחֲמִים, יוֹצִיאֵם מֵהַגְלוּת בְּלִי קִטְרוּג שֶׁל אֵל נֶכֶר).

ב) בואו נתחזק ונלמד זהר הקדוש

על כֵּן יֵצְאוּ גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל בְּקוֹל חוֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ לַהֲרֹבוֹת וּלְעֶסֶק בְּלִמּוּד זֶהר הַקִּדּוּשׁ בְּדוֹרְנוֹ הָאֲחֵרוֹן, מִפְּנֵי שְׁאַלְיָהוּ הַנְּבִיא וּמֹשֶׁה רַבֵּינוּ וְהַרְשָׁב"י וְחִבְרָיָא קִדִּישָׁא נָתַנוּ לָנוּ אֶת עֵץ הַחַיִּים לְהַחְזִיק בּוֹ בַּגְלוּת הָאֲחֵרוֹנָה הַזֹּאת, וּלְהַנְצִל מִיִּשְׁמַעְאֵל אָדָם וְעָרַב רַב. וְרַק מִי שֶׁהוּא מְהַעְרֵב רַב לֹא מֵאֲמִין בְּדַבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים.

ג) ספר הזהר הוא כתבת נח שנתפנסו בה שנים מעיר ושבע ממלכותא.

וְהַמִּשְׁכִּילִים זִזְהִירוּ כְּזֶהר הָרַקִּיעַ. אֲלֵין אֵינוֹן דְּקָא מִשְׁתַּדְּלִין בְּזֶהר דָּא, דְּאֶקְרִי סֵפֶר הַזֶּהר, דְּאִיְהוּ כְּתִיבַת נַח, דְּמִתְכַּנְּשִׁין בָּהּ שָׁנִים מַעִיר, וְשֶׁבַע מִמְּלָכוֹתָא. וּלְזִמְנִין אֶחָד מַעִיר, וְשָׁנִים מִמִּשְׁפָּחָה. יִתְקַיֵּים (שְׁמוֹת א) "כָּל הַבֶּן הַיְּלֻד הַיְּאוֹרָה תִּשְׁלִיכּוּהוּ". וְדָא אֹרָה דְּסִפְרָא דָּא. (זֶהר חֵלֶק ג' דף קנ"ג: בְּרַעֲיָא מִהִמָּנָא).

ועל זה אמר הרמח"ל דלמוד הזהר הקדוש הוא כ"תיבת נח".

ד) הגאולה העתידה לא תהיה עד שיזכו לתוספת הקדשה הזו, ואשרי הזוכה בה

דְּבָרֵי הַשֵּׁל"ה הַקִּדּוּשׁ: "הִנֵּה מִבְּאֵר מִכָּאן שֶׁחֲבוּר הַזֶּהר הִיא עֲתִיד לִהְיוֹת גִּנּוּז וְכו' עַד שְׁיָבוֹא הַדּוֹר הָאֲחֵרוֹן בְּסוֹף הַיָּמִים, שָׂאזִי יִתְגַּלֶּה לְתַחְתּוֹנִים. וּבְזִכּוֹת הָעוֹסְקִים יָבוֹא מִשִּׁיחַ, כִּי אֵז תִּמְלֹא הָאָרֶץ דְּעָה בְּסִבְתּוֹ אֲשֶׁר זֶה תִּהְיֶה סִבָּה קְרוֹבָה לְבִיאָתוֹ, וְזֶה שֶׁאָמַר וּבִגְיִנָּה "וְשִׁבְתֶּם אִישׁ אֶל אַחֲזָתוֹ" וְכו', כְּדִי שֶׁבְּזִכּוֹת זֶה יִגָּאֻלוּ יִשְׂרָאֵל, כִּשֵּׁם שֶׁלֹּא נִגָּאֻלוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד שֶׁהֶעֱרַךְ הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַדְּשֵׁם בְּדָם הַפֶּסַח וּבְדָם הַמִּלָּה, כֵּן הַגָּאֻלָּה

העתידה לא יהיה הגאלה עד שיזכו לתוספת הקדשה הזו, והוא רצון האל יתברך, ואשרי הזוכה בה" (עשרה מאמרות מאמר ראשון, שני לוחות הברית).

ה) הרמח"ל זי"ע לא מצא עצה לבטל גזרות מעם ישראל, אלא בלמוד "הזהר הקדוש" ברצף ללא הפסק, שבכח "הזהר הקדוש" לבטל כל גזרות ולקרר הגאלה ברחמים.

כמו כן, בנוסף למעלה הנפלאה של קרוב הגאלה ברחמים, מסגלים הלמוד והקריאה בספר הזהר הקדוש לבטל כל גזרות קשות ולהיות פחומה בצורה מפני כל צרה רחמנא ליצלו.

רבינו הקדוש הרמח"ל, רבנו משה חיים לוצאטו זכר צדיק וקדוש לברכה זי"ע, בעל ה"מסלת ישרים" ועוד, תקן בישיבתו סדר למוד מיוחד של גירסא בספר הזהר הקדוש במשמרות ללא הפסק כלל מעת לעת, וקבע דבר זה פתקנה הראשונה בישיבתו, וכותב על מעלת הדבר באגרת לחכמי ישראל בזה הלשון: "זאת העצה היעוצה לכל קהלות קדש להנצל מרשת זו טמנו שונאיהם, ובודאי היה להם לפקח על זאת ולא יחדלו, כי רב הדבר ועצום מאד..."

(ו) כבוד תורתכם יקח את העצה הזאת ויהיה לו לזכות

... ועתה אל ישליכו חכמי ישראל את הדבר הזה אחרי גום, כי אני אלמלא נתישר חילי הייתי קובע דבר זה בכל מקום ומקום, אבל כבוד תורתכם יקח את העצה הזאת ויהיה לו לזכות, כי אין פמזה לטובה לכל ישראל, וכל אחד במקומו יכול לעשותו כי לא דבר קשה הוא כלל".

ומי לנו גדול כהרמח"ל זי"ע אשר היה בקי עצום בכל מכמני התורה ולא מצא עצה לבטל גזרות מעם ישראל אלא את העצה הזו, למוד בספר הזהר ברצף ללא הפסק, שבכח הקדשה העליונה של ספר

הזהר הקדוש לבטל כל גזרות ולקרב הגאולה ברחמים. (אגרת הרמח"ל –

מאורות הזהר)

ז) למזהיר ולזהר שלומים תן כמי נהר!

היצר הרע יודע בוודאות, שעל ידי לימוד הזהר הקדוש, הוא נדחה מן העולם ומתבטל שלטונו, וזוהי המלחמה האחרונה שלו. על כן הוא מתאמץ להחדיר מחשבות של שטות והבל, הפך האמת ממש.

על כן זהירות ספנה! לא לפול ברשת היצר! כדאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן יצר הרע מסיתו לאדם בעולם הזה ומעיד עליו לעולם הבא, מה יעשה וינצל: תנא דבי רבי ישמעאל אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש, וכו'... (ספח דף נב:).

ובזכותכם יתקיים בנו הכתוב: (שמות פרק טו פ' טז-יח) "תפל עליהם אימתי ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן עד יעבר עמה ה' עד יעבר עם זו קניית, תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת ה' מקדש אד-ני כוננו ידיך, ה' ימלך לעלם ועד", במהרה בימינו אמן.

פרק ב

ח) מעמד הר סיני בגלוי סודות ה"אדרא"

באותו היום בו עמד רשב"י להסתלק מזה העולם, הגיעו לביתו רבי אבא, רבי אלעזר בנו, ושאר החבריא קדישא. הבית היה מלא, ואש הקיפה את הבית סביב.

נענה רבי שמעון ואמר: הנה כעת היא שעת רצון, ישנם דברים קדושים שעד היום לא גליתי לאיש והיו נסתרים בלבי, כעת אגלה אותם לפני השכינה.

דברות קדש נוראיים, סודות תורה נסתרים, גלה רבי שמעון בר יוחאי, ורבי אבא כתבם מפיו, אחר כך נסדרו בשם "אדרא זוטא". "אדרא" זו נאמרה כהמשך ל"אדרא רבא" בו נכתבו רזין עליונים על ידי רשב"י והחבריא בעת שנתאספו יחד ללמד בסודות התורה.

וכך אמר רשב"י ביום פטירתו: ב"אדרא" נודמן הקדוש ברוך הוא ומרכבותיו וכעת הקדוש ברוך הוא כאן עם הצדיקים שבגן עדן וכו' ב"אדרא רבא" היו כל החברים אומרים ואני אומר יחד אתם, וכעת אני אומר לבדי וכלם מקשיבים לדברי, עליונים ותחתונים, אשרי חלקי בזה ובבא!

[א] א' דראש חדש אדר שנת תש"ע לפ"ק – לכבוד "אוצר היהדות", חברה מזכיר הרבנים העולמי, מפעל עולמי להצלת הדת, מיסודו של הגאון הצדיק רבי שלום יהודה גראס כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א.

שלום רב וכל טוב סלה – זוכרני בד הוינא טליא ספר לי מר זקני שיהיה לארץ ימים ושנים, שהיה מנהגם בעיר בגדד בימי שבת קדש אחרי סעודה שניה בשבת קדש היו מתאספים בבית הכנסת ילדים וזקנים וכל הקהל. חלקם קוראים "אדרא רבא ואידרא זוטא" ומסיימים כל שבת, חלקם משניות, וחלקם מסיימים את כל ספר תהלים, וכך נהגו בעירודו של מרן רבן של כל בני הגולה ה"בן איש חי" וצ"ל. מי יתן ונזכה להחזיר עטרה לישנה.

בברכת התורה, ממנו: סיאג ניר.

ביום זה גלה רש"י סתרי תורה רבים, רזין דרזין זפים בתכלית הזפון, אורות עליונים, הנשגבים מבינת אדם, ואינם נתפשים בשכל אנוש. ("אדרא רבא" מובא בזהר פרשת נשא, ו"אדרא זוטא" מובא בזהר פרשת האזינו)

על כן סגלה לקרא וללמד ב"אדרות" על קבר רש"י בבחינת שפתותיו דובבות בקבר, במיוחד ביום ל"ג בעומר, יום ההילולא קדישא. וכל הלומד תורת הצדיק מתקשר לנשמתו.

[ב] אמרו חז"ל ביבמות (צו ע"ב – צו ע"א): "...אזל ר' אלעזר אמר לשמעתיא בי מדרשא, ולא אמרה משמיה דר' יוחנן. שמע רבי יוחנן איקפד. ... ורבי יוחנן מאי טעמא קפיד כולי האי? דאמר רב יהודה אמר רב: מאי דכתיב "אגורה באהלך עולמים"? וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים? אלא אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפיו בעוה"ז. דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה – שפתותיו דובבות בקבר. אמר ר' יצחק בן זעירא ואיתימא שמעון נזירא: מאי קראה? "וחכך כיין הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים". ככומר של ענבים. מה כומר של ענבים כיון שמניח אדם אצבעו עליו מיד דובב, אף תלמידי חכמים כיון שאומרים דבר שמועה מפיהם בעולם הזה שפתותיהם דובבות בקבר. ופירוש על זה בספר יערות דבש, (חלק שני – דרוש ז): "... היינו להבין, מכל מקום איך דר בב' עולמות, אבל כשאומרים דבר שמועה מפיו, אז נשמת צדיק מתלבשת שם בלומדים, עומדת שם, וכך שפיר אמרינן דר בב' עולמות, בעולם הנצחי ובוה העולם, גם נתלבשת בגוף בקבר בהבלא דגרמי, כך אמרו שפתותיו דובבות בקבר, שנתלבש בגוף בקבר עכ"ל, (ועיין עוד ביערות דבש, חלק ראשון – דרוש טז). [ראה בליקוטים מכתבי הרמח"ל זצ"ל (רבי משה חיים לוצאטו) בענין כותל המערבי, סוד לזו: באדם נשאר עצם אחד בקבר הנקרא לזו, ועליו יבנה הגוף לתחתית המתים. ויש שם גם חלק מן הנפש והיא נק' הבלא דגרמי. כן הוא בבית המקדש, נשאר הכותל המערבי, וה"ס זה לזו שעליו יבנה הבנין לע"ל, ואותה הקדושה השורה עליו נק' הבלא דגרמי].

ובספר תורה וחיים להרי"ח הטוב זי"ע (מערכת חת), כתב: אם אומרים חידושים של תלמיד חכם שכבר בעולם העליון, הרי הוא בא מעולם העליון לאותו מקום כמבואר בזוהר הקדוש (חלק ג' פרשת פנחס דף ר"כ ע"א), וז"ל: שמעו חד קלא דהוה אמר, פנון אתר פנון אתר לרבי פנחס בן יאיר, דאיהו גבייכו, דתנינן דכל אתר דצדיקא אתחדש ביה מלי דאורייתא, כד איהו בההוא עלמא, פקיד לההוא אתר ואתי ליה לגביה, וכל שכן כד שראן בגווייה צדיקיא אחרנין, לחדתא בההוא אתר דאמרין מלי דאורייתא, כגוונא דא דהוה אתי רבי פנחס בן יאיר למפקד לאתריה, ואשכח אלין צדיקיא מחדתין מלין דאורייתא, ואתחדש כמלקדמין ההוא מלה דרבי פנחס בן יאיר קמיה.

תרגום הזוהר: שמעו קול אחד שהיה אומר פנו מקום לבי פנחס בן יאיר, שהוא בא אצלינו, שלמדנו, דבכל מקום שהצדיק חידש בו דברי תורה, כשהוא בעולם ההוא [העליון] פוקד לאותו מקום [בעולם הזה] ובא אליו, וכל שכן ששורין בו צדיקים אחרים לקדש אותו מקום, ולומדים שם תורה, כעין

וְכַתֵּב ה"פ הַחַיִּים" (תקפ"ג, ל"ח) בְּיוֹם א' דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה קוֹרְאִים אֲדָרָא רַבָּא וּבְיוֹם ב' אֲדָרָא זוּטָא וְכֵן בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת. גַּם בְּסִפּוֹר "פְּרִי עֵץ חַיִּים" מְזָכֵר מִנְהֵג זֶה שְׁנֵהֲגוּ לְלַמֵּד בְּלִיל שְׁבוּעוֹת ה"אֲדָרָא רַבָּא" וּבַהוֹשָׁעֲנָא רַבָּא ה"אֲדָרָא זוּטָא".

כְּמוֹ כֵּן נִדְפַס בְּסִדֵּר תַּקּוּן לִיל שְׁבוּעוֹת אֲדָרָא רַבָּא וּבִתְקוּן לִיל הוֹשָׁעֲנָא רַבָּא אֲדָרָא זוּטָא.

(ט) **עַל יְדֵי לְמוֹד הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ נִנְצַח אֶת הָעֶרֶב רַב, פֶּלֶב, נַחֲשׁ, אָדוּם וַיִּשְׁמַעֲאֵל**

בְּזֹהַר פְּרִשֶׁת נֶשֶׁא דָף קכ"ד ע"א: אָמַר רַעֲיָא מִהִימָנָא: אֵלֶיהּ, קוּם אֲפַתַח עָמִי בְּפִקּוּדִין, דְּאַנֶּת הוּא עוֹזֵר לִי, בְּכָל סִטְרָא. דְּהָא עֲלֹךְ אֲתַמֵּר בְּקִדְמִיתָא, פִּנְחָס בֶּן אֱלֵעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן. וְכֵן אֶהֱרֹן וְדָאִי אִיהוּ אַח דִּילִי, (מְשַׁלִּי יז) אַח לְצָרָה יוֹלָד.

[בְּאִוּר: מִשָּׁה רַבִּינוּ אָמַר לְאֵלֶיהּ הִנֵּבִיא קוּם פִּתַח עָמִי וְתִסְיַעֲנִי לְבָאֵר טַעְמֵי הַמִּצְוֹת כִּי אַתָּה עוֹזֵר לִי בְּכָל צַד, וְאַתָּה נִקְרָא אַח שְׁלִי.]

... כְּגוֹנוֹנָא דָּא בְּיִשְׂרָאֵל, כַּד אֵינוֹן מַחְלָלִין אוֹרֵייתָא, קוֹדֶשָׁא בְּרִין הוּא יִיעוֹל לוֹן בְּגִלוּתָא דְבָנֵי עֶשׂוֹ וּבְנֵי יִשְׁמַעֲאֵל, תַּחֲוֹת שְׁעִבּוּדָא דְלֵהוֹן, דְּדִרְגִיֵּיהּ כַּל"ב וְנַח"ש, וְאַתְדַּנּוּ תַמּוֹן, וּבֵהוֹן יִתְבַּרְרוּ וַיִּתְלַבְּנוּ וַיִּצְרְפוּ כְצֻרֹף הַכֶּסֶף וּכְבַחֹן הַזָּהָב, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (זְכַרְיָה יג) וַיִּצְרַפְתִּים כְצֻרֹף אֶת הַכֶּסֶף וּבַחֲנִתִּים כְּבַחֹן אֶת הַזָּהָב, עַד דִּיתְקִיִּים בָּהוּ, (יִשְׁעִיָּה א) אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ.

[בְּאִוּר: כַּעֲיִן זֶה בְּיִשְׂרָאֵל כְּשֶׁהֵם מַחְלָלִים אֶת הַתּוֹרָה אֲזִי בַעֲוֹן חֲלוּל הַתּוֹרָה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִכְנִיס אוֹתָם בְּגִלוּת וּבְשַׁעְבּוּד שֶׁל בְּנֵי עֶשׂוֹ

זֶה הֵנָּה בֵּא רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר לִפְקוּד מְקוֹמוֹ, וּמִצָּא אֵלּוֹ הַצְדִּיקִים מַחְדִּשִׁין דְּבָרֵי תוֹרָה וּנְתַחֲדָשׁ אוֹתוֹ דְּבַר תּוֹרָה שְׁאֵמֹר מִלְּפָנִים, רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, עֲתָה מִתְחַדֵּשׁ לִפְנֵינוּ כֹּאן.

וַיִּשְׁמַעְעָל, שְׁמַדְרָגְתָם כָּלֵב וְנַחֲשׁ, עָשׂוּ כָלֵב, וַיִּשְׁמַעְעָל נַחֲשׁ, וְשָׁם יִתְלַבְּנוּ
וַיִּצְטָרְפוּ יִשְׂרָאֵל עַד הַגָּאֲלָהּ.)

וַאִילָנָא דְטוֹב וָרַע, בְּגִינִיָּה אֶתְמַר, (שְׁמוֹת טו) וַיּוֹרְהוּ ה' עֵץ וַיִּשְׁלַח אֶל
הַמִּים וַיִּמְתְּקוּ הַמִּים וְגו'. בְּגִין דִּהְיוּ יִשְׂרָאֵל עִם עַרְב רַב, כָּלְהוּ הָיוּ
אִילָנָא דְטוֹב וָרַע, וְעַל דָּא, חֲצִיו מִתּוֹק מִסְטָרָא דִימִינָא. וְחֲצִיו מֵר, מִסְטָרָא
דְּשִׁמְאָלָא. וּבִזְמַנָּא דְעַרְב רַב הָיוּ מַחֲטִיאִין לוֹן לִישְׂרָאֵל, הָיוּ
כָּאִילוּ הָיוּ כָּלְהוּ מִסְטָרָא דָרַע. וּמִיָּא אֶתְהַדְרָא כָּלְהוּ מְרִירִין, כִּהְיוּ עֵץ
מֵר בְּמִיָּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת טו) וַיָּבֹאוּ מֵרְתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתּוֹת
מִמֶּם מִמֶּרָה כִּי מָרִים הֵם.

בְּאוּר: וְעַץ הַדַּעַת טוֹב וָרַע, שְׁבִשְׁבִיל עֵץ הַדַּעַת נֶאֱמַר בְּמֶרָה וְלֹא יָכְלוּ
לִשְׁתּוֹת מִמֶּם מִמֶּרָה כִּי מָרִים הֵם, וַיּוֹרְהוּ ה' עֵץ וְגו', לְפִי שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְעַרְבִים
בְּעַרְב רַב שֶׁהֵם רָעִים, וּמַחֲטִיאִים אֶת יִשְׂרָאֵל, לָכֵן הָיָה צָרִיךְ לְבָרַר אֶת הַטוֹב
מִהָרַע, וּבִזְמַן שֶׁעַרְב רַב מַחֲטִיאִים אֶת יִשְׂרָאֵל הָיוּ כָּלֵם מִצַּד הָרַע וְלָכֵן הַמִּים
הָיוּ מָרִים.

וְהָאֵי עֵץ מֵר, אִיהוּ כְּגוֹנוֹנָא דְנִסְיוֹנָא דְסוּטָה, אִי סִטַּת תַּחוֹת בַּעֲלָה,
אִינוּן מִיין דְּאִשְׁקִיין לָהּ אֶתְהַדְרוּ מְרִירִין, וּבִהוּן וְצִבְתָּהּ בְּטָנָה וְנִפְלָה
יִרְכָּה, וְאִי לֹא סִטַּת מַה כְּתִיב, וְנִקְתָּה וְנִזְרָעָה זָרַע, וְאוֹלִידַת בֵּר. אוּף
הֶכָא וַיִּמְתְּקוּ הַמִּים.

[בְּאוּר: וְעַץ הַמֵּר שֶׁהִשְׁלִיךְ מִשָּׁה רַבְּנוּ לְתוֹךְ הַמִּים, הָיָה כְּמוֹ הַנִּסְיוֹן שֶׁל
הַסּוּטָה, שָׁאֵם סִטָּתָה תַּחַת בַּעֲלָה, אוֹתָם הַמִּים שֶׁהִשְׁקוּ אוֹתָהּ חֲזָרוּ לְהִיּוֹת
מָרִים, וְעַל יָדָם הִתְקַיֵּם הַכְּתוּב "וְצִבְתָּהּ בְּטָנָה וְנִפְלָה יִרְכָּה", וְאִם לֹא סִטָּתָה
תַּחַת אִישָׁה אִזְ כְּתוּב שְׁתּוֹלִיד בָּנִים קְדוֹשִׁים, גַּם כָּאֵן בְּמֶרָה הַמִּים בְּדָקוּ אֶת
יִשְׂרָאֵל, וְנִמְצְאוּ כָּלֵם טְהוֹרִים. כְּמוֹ שֶׁבָּאָר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּמֶאֱמַר הַזֶּה לְעִיל דָּף
קכ"ד ע"ב.)

כְּגוֹנוֹנָא דָּא, יִתְעַבִּיד לְנִסְאָה לוֹן לִישְׂרָאֵל בְּפוּרְקָנָא בְּתַרְיִיתָא, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (דְּנִיָּאֵל יב) יִתְבָּרְרוּ וַיִּתְלַבְּנוּ וַיִּצְרְפוּ רַבִּים, דְּאִינוּן מִסְטָרָא

דְּטוֹב, וְקִיּוּמִין בְּנִסְיוֹנָא. וְהַרְשִׁיעוּ רָשָׁעִים אִינוֹן מִסְטָרָא דְרַע, וְיִתְקַיֵּים בְּהוֹן (יחזקאל יג) וְאֵל אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ וְקָטִיל לוֹן.

[באור: כַּעֲשֵׂן זֶה יַעֲשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנִסּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הַגָּאֵלָה הָאַחֲרוֹנָה, כְּדֵי לְבַרֵּר אֶת הַנְּשָׁמוֹת הַקְדוּשׁוֹת מִן הַנְּשָׁמוֹת הַטְּמָאוֹת, עַל יְדֵי שִׁיכְבִּיד עֲלֵיהֶם עַל הַגְּלוּת וְהַצְרוּת, וְהַצְדִּיקִים הַמֵּאֲמִינִים בִּה' שְׁכַל הַצְרוּת הֵן רַק נִסְיוֹנוֹת וְהֵן לְטוֹבָה, יִתְלַבְּנוּ וְיִטְהַרוּ מִטְּמֵאָתָם וְיִתְדַבְּקוּ בִּהְשֵׁם יִתְבָּרַךְ בִּיתֵר שְׁאֵת בְּתֻשׁוּבָה וְתַפְלָה, וְהַרְשָׁעִים יֵצְאוּ מִכָּלֵל יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁתַּמְדּוּ וְיֵאבְדּוּ וְלֹא יָרֹאוּ בְּטוֹבָה, וְזֶה מֵה שִׁכְתוֹב "וְהַרְשִׁיעוּ רָשָׁעִים" אֵלּוּ שֶׁמַּצֵּד הָרַע, וְיִתְקַיֵּים בָּהֶם הַפְּסוּק בִּיחִזְקָאֵל (יג, ט) "וְאֵל אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבֹאוּ" וְלֹא יִזְכּוּ לְבֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֶרֶץ הָעַמִּים הוֹרֶגֶת אוֹתָם).

(י) בְּרִיחַת רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי עָשְׂתָה עֲנִין הַתְּבָה, וְכָלְנוּ נִבְרַח לְהַתְּבָה הַזֹּאת וְנִנְצֵל

וְנִמְצָא שְׁבִרִיחַת רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי עָשְׂתָה עֲנִין הַתְּבָה, שֶׁבְּסוּדָה נַעֲשֶׂה הַזֹּהַר, אֲשֶׁר בּוֹ נִכְלָלוּ כָּל הַשְּׂשִׁימִים רַבּוֹא נִשְׁמַתִּין, כַּמְזָכֵּר בְּתַקּוּנִים, וְאִזּוּ נִחְשָׁב זֶה לְבִרִיחָה כְּלָלִית לְכָל יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁבְּסוּף הַיָּמִים לֹא יֵצְטָרֵךְ אֵלָּא יְצִיאָה, וְזֶהוּ שְׁנֵאֲמַר (יְשַׁעְיָה נב, יב): "כִּי לֹא בַּחֲפָזוֹן תֵּצְאוּ וּבִמְנוּסָה לֹא תֵּלַכּוּן כִּי הִלֵּךְ לִפְנֵיכֶם ה' וּמֵאֲסַפְכֶם אֶלְקֵי יִשְׂרָאֵל"...

(יא) כָּל מִי שִׁיתְדַּבֵּק בְּזֹהַר הַקְדוֹשׁ בּוֹרַח מִן הַסְטָרָא אַחֲרָא, וְיִנְצֵל מִחֲבָלֵי מָשִׁיחַ

וְהָאֲמַת, כִּי סֵפֶר הַזֹּהַר נִשְׁאָר אַחֲרָיו (אַחֲרֵי רַשִׁי"י) לְבִרְכָּה, שְׁכָּל מִי שִׁיתְדַּבֵּק בּוֹ נִקְרָא שְׁבוֹרַח מִן הַסְטָרָא אַחֲרָא, עַד שֶׁלֹּא יֵצְטָרֵךְ לוֹ (בְּאַחֲרִית הַיָּמִים) אֵלָּא יְצִיאָה, וְאוֹדִיעַךְ מֵה תוֹעֵלֶת נִמְצָא בָּזָה, וְהָאֲמַת כִּי תוֹעֵלֶת גְּדוֹל הוּא, כִּי הוּא הַצֵּלָה מִחֲבָלֵי מָשִׁיחַ.

(יב) סוד הענין "הקדוש ברוך הוא מעמיד עליהם מלך שגזרותיו קשות כהמן ומחזירם למוטב".

והענין: כי חבלי משיח לא היו צריכים, אלא כמו חבוט הקבר הצריך להפריד מן האדם הזהמא שנדבק בו, כן היו צריכים החבליים (חבלי משיח) כדי להפריד מישראל (את) זהמת הגלות, כדי שיוכלו לברח כנ"ל, ואחר כך יחזרו לצאת. וזה סוד (מאמר חכמינו זכרונם לברכה) "הקדוש ברוך הוא מעמיד עליהם מלך שגזרותיו קשות כהמן ומחזירם למוטב" (סנהדרין צו:), כי זהו כלל גדול: בעוד שהאדם תוך התגברות הסטרא אחרא אינו יכול לתקן התקון הצריך. וצריך שהסטרא אחרא תשאר כפותה וקשורה תחת ישראל כנ"ל.

ולכן צריך להם שתי הפעולות:

לצאת מן הקלפות ההם בדרך בריחה, כי בדרך יציאה אי אפשר בראשונה.

ואחר כך שיצאו ממש מן הקלפות בידי רמה, שהקלפות תשארה כפותות תחתם.

אך כיון שנדבק הרבה בהם הזהמא, לא היה אפשר להם לברח אלא על ידי החבליים (חבלי משיח), שאז היו חוזרים בתשובה שהיא "אימא" עיר מקלט, וזאת היא הבריחה.

ואודיעך בזה סוד גדול מה שאמר הכתוב: "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה וכו' ושבתי עד ה' אלהיך" וכו' (דברים ד, ל), דע, כי התגברות הסטרא אחרא לגור חס ושלום גזרות על ישראל, נמשך לפי עלייתה להתאחז ולניק במדרגות, כי כפי עלותה כך מתגברת. והנה היא עולה ומתגברת בספירות זו"ן, ואז נדחקים ישראל דחק אחר דחק. עד שהיא מגעת ל"אימא", והיא

[ג] והוא בבחינת אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים, – עיין מהרש"א מסכת יומא (דף ע' –

חידושי אגדות).

נפלאות הזהר

יט

חושבת להתדבק שם גם כן, בסוד, "אימא דינין מתערין מינה" (זהר חלק ג' סה.), אך באמת אינה יכולה, כי אימא היא חרות. ואז אדרבה, ישראל מתדבקין בה ובורחין בסוד התשובה.

ולכן היה צריך המלך שגזרותיו קשות, שהולך ומתגבר מספירה לספירה עד שמגיע לאימא ושם נשבר כחו, כי אדרבה מתעוררת התשובה לישראל. והוא סוד "לפני שבר גאון" (משלי טז, יח), ועל כן גם בריחת משה ורשב"י היו על ידי הגזרה, וכיון שבבריחה זאת נעשה ספר הזהר, הנה כבר ענין התבה קיים ועומד לכל מי שיזדמן אליו, דהינו: הנדבק בספר הזהר כבר מגיע ל"אימא" ויצא מן הסטרא אחרא, ואין צריך לו חבלי משיח, כמזכר ברעיא מהימנא פרשת נשא, בענין שהבאתי למעלה בתחלה.

והנה, עם כל זה, לא נתגלה הזהר אלא בזמן הרבה אחרי העשותו, כי הלא הפעלה הזאת אינה צריכה להמצא אלא בזמנה, פרוש: שיברחו ישראל בסוד הזהר הזה, כי פעלתו אינו אלא בסוף יומיא בדרא דמלכא משיחא (בסוף הימים, בדורו של מלך המשיח).

יג) למוד הזהר הקדוש צילא דמהימנותא בספה

כתוב בתהלים (פרק ק"מ ח') "ה' אד-ני עז ישועתי סכתה לראשי ביום נשק". ובירושלמי (יבמות דף עח) אמרו: דבר אחר "ביום נשק" זה נשקו של גוג. וכתבו המקבילים דהסכך של הספה בבחינת בינה, הנקראת אם החופפת על הבנים בצלל דמהימנותא, וכמו כן הזהר הקדוש שלמודו בבחינת בינה, נחשב לסכך וצילא דמהימנותא, ומסכך ומגן ביום נשק שמציל ממלחמת גוג ומגוג. (בדי ערבות)

יד) הערב רב הם: המחבלים האמתיים ומצערים את ישראל

ובתקוני זהר (דף נ"ג:) כתוב: דג גדול איהו ערב רב, דאינון (נ"א דאיהו) רב החובל, מאן חובל אלא רב מפל מלאכי חבלה, איהו חובל, ואיהי חבלה, ערב רב בגין דלילית חייבא, דבהון חאבו ישראל וחבילו ית

בשרייהו באת ברית, אינון רב עלייהו בגלותא, ואינון דגה לישראל, ובגין דא אמרו (במדבר יא ה) זכרנו את הדגה וגו'.

[באור: מבאר הפסוק (יונה ב' א'), דג גדול רומז על הערב רב שהם תחת ממשלתו של הסמ"ך מ"ם, הנקרא רב החובל שהוא ראש לכל מלאכי חבלה, ובת זוגו נקראת חבלה, והערב רב נקראים בנים שלה, שעל ידם חטאו בני ישראל בעגל וחבלו והשחיתו אות בריתם, ואלו הערב רב נעשו ראשים על ישראל בגלות מפני ששמעו להם, והם מביאים דאגות לישראל בצער שמצעים אותם, וזה שאמר הכתוב (במדבר יא ה) "זכרנו את הדגה" – מלשון דאגה].

ובזמנא דנפקו ישראל ממצרים קטיל מנייהו סגיאי, ובגלותא בתראה עתיד הקדוש ברוך הוא לקטלא לון, ודא איהו (שמות ז יח) והדגה אשר ביאור מתה.

[ובזמן שיצאו ישראל ממצרים, נהרגו הסיגים – הם הרשעים שמתו במפת חשך, וכן בגלות האחרון קדם ביאת המשיח, עתיד הקדוש ברוך הוא להרוג את כל הרשעים שהם הערב רב, שזהו זמן הברור. וזה שכתוב (שמות ז, יח), "והדגה אשר ביאור מתה" – שאז תמות ותבטל הקלפה פלונית שנקראת דגה].

טו) רק לישראל הדבוקים בזהר הקדוש יהיה אור במושבותם ויבאש היאור דא אורייתא, דאתמר בה (משלי ו כג) ותורה אור, סרחת לגבייהו, ואתמר בישראל (שמות א כב) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, אור איהו ר"ז, היאורה בת זוגיה דהוא אור, דאתמר בה (שם י כג) ולכל בני ישראל היה אור במושבותם.

[באור: ומבאר "ויבאש היאור" זה התורה הקדושה שנקראת יאור מלשון "ותורה אור", וזאת התורה היתה מבזה בעיני הערב רב כמאמר חז"ל (בסוף סוטה) בעקבות המשיח... וחכמת סופרים תסרח, ויראי חטא ימאסו, והאמת תהא נעדרת.

וכן בסנהדרין (צ. תנאי, רבי יוסי אומר, דור, שבן דוד בא בו, בית הנועד יהיה (לזנות) (לזנות), והגליל יחרב, והגבלן (ישתומם) (יאשם), ואנשי (גליל) (גבול) יסובבו מעיר לעיר ולא יחננו, וחכמת הסופרים תסרח, ויראי חטא ימאסו, ופני הדור כפני כלב, והאמת נעדרת, שנאמר, (ישעיה נט) "ותהי האמת נעדרת וסר מרע משתולל".

אבל בישראל נאמר "כל הבן הילוד היאורה" וגו', כלומר, שאת כל הבן הילוד – ישראל שנקראו בנים מתי שלומדים התורה הקדושה בנגלה ובנסתר – כי אור בגימטריה ר"ז, שזהו סודות התורה, והיאורה זה נגלות התורה והם יאירו לבני ישראל בכל מושבותם.]

[ד] 1. ראה בהקדמה השנייה לספר אור החמה, וזה לשונו: וזהו עצמו היתה עקר פונת רבי שמעון בן יוחאי בחבור ספר הזהר, להיות השכינה בגלות באפס שפע באין תומך ואין עוזר, ורצה ליחידה עם התפארת יחוד מועט על ידי חבור זה כמה שהיה הוא עם חבריו עוסקים בסוד, שזה גורם ליחיד קודשא בריך הוא ושכינתו על ידי הסוד שהוא ר"ז דהינו אור, וגם על ידי חבור זה הוא בטול הקלפות וקלות הגלות, והשבתת קטרוגם, שהם לוחמות בכל עת ובכל שעה נגד השם ונגד שכינתו ונגד בנייה שהם ישראל הנתונים בגלות בין האמות הנקראים חיון, חיון בישין ודבין דאכלין ענא שהם ישראל, ועסק התורה נקרא הקלע והחרב והרמח, והם בחינת הסודות להצילם מרעתם בחבור זה כו', והספר הזה עתיד להתפרסם בימי מלכא משיחא. והנה כל אותם שיזכו אליו יזכו לגאולה בעזרת השם, ובהשם בטחוני שנהיה בכלל הזוכים, אמן כן יהי רצון.

2. בחסד לאברהם (מעין ראשון נהר כ"ד) וז"ל: ודע, כי עקר פונת הרבי שמעון בן יוחאי עליו השלום בחבור הזהר היה לה להיות השכינה בגלות באפס שפע באין תומך ובאין עוזר לה, ורצה לעשות לה סמך ליחידה בבעלה יחוד גמור על ידי החבור הזהר כמה שהיה הוא וחבריו עוסקים בסודות התורה שזהו גורם ליחיד קודשא בריך הוא ושכינתא על ידי הסוד שהוא סוד ר"ז בגימטריא אור, וגם על ידי החבור ההוא יהיה בטול הקלפות וקלות הגלות והשבתת הקטרוגים אשר החיצונים לוחטים בכל עת ובכל שעה נגד מדת הקדושה, והשמות הקדושים הם בסוד השכינה ונגד בני ישראל הנתונים בגלות בין אמות העולם הנקרא חיון בישין אריות ודבין וכו', והעוסק בתורה נקרא קלע וחרב ורמח, והם בחינת סודות כדי להצילם מרעתם על ידי חבור זה כנזכר, וספר זה עתיד להתגלות בימי מלכא משיחא כדי לתן סעדא לשכינתא. והנה כל אלו שיזכו אליו יזכו לגאולה, כי עבודה זו המועטת בזמן הזה הוא יותר חשוב מפל אילי נביות שהיה בזמן שהיה בית המקדש קיים.

התופס חלק מן האחרות כאלו תופס כלו

3. בתולדות יעקב יוסף פרשת קדושים. וכן כתוב בספרו בתנת פסים פרשת קדושים וזה לשונו: כל התורה כלה, חלק הנגלה והנסתר, הכל אחדות אחד, והדוחה חלק הנסתר שאינו חפץ בה, דוחה כלה

טז) בגלות האחרונה בזכות הזהר הקדוש נזפה לאראנו נפלאות

ונענש, כי הדוחה חלק מן האחדות כאלו דוחה בלו. ומכל שכן המלעיג על דברי חכמים העוסקים בחכמה זו להשפיע להשכינה, כמו שכתב בספר הקנה לו חכמו ישפילו זאת, כי הלומד כל התורה בלא לא נקרא חכם רק למדן, כי אם הלומד כדי להשפיע למדה הנקראת זא"ת וכו'. וזה שכתוב הנעור בלילה, הינו שהוא נעור ועוסק רק בלבושי התורה בחלק הנגלה הנקרא לילה פידיע, ואינו חפץ באור התורה, כי אור גימטריה ר"ז, הינו ברזי התורה וסודותיה, שהיו בחינת תורת השם שנקרא יום, הרי זה דומה כאלו דוחה את האחדות בלו ומתחייב בנפשו, מה שאין פן אם חפץ גם בחלק הנסתר שבתורה, הגם שאי אפשר לו להשיגו, על זה נאמר כי אם בתורת השם חפצו, וכמו שפירש האלשיך, וכאלו השיג גם חלק זה שבתורה, כי התופס חלק מן האחדות כאלו תופס בלו כו'.

סוד תקוני הזהר שגלה הרבי שמעון בן יוחאי

4. פרי צדיק לרבינו צדוק הכהן מלובלין זכותו יגן עלינו, (סימן ח' דף נ"א.) וז"ל: רבי שמעון בן יוחאי גלה ופתח הע' פנים שבמלת בראשית, וקרא אותם תקוני זהר, מפני שהוא לשון אור, ואור גימטריא ר"ז, והוא האור הגנוז שגנוז הקדוש ברוך הוא בתורה וכו', שעל ידי זה יהיה ביכלת האדם לתקן כל מה שעבר עליו על ידי תשובה, ועל ידי זה יברך אותו השם יתברך שאם יהיה חטאיכם בשנים הללו, שסדורות ובאות מששת ימי בראשית, ואז פשלג ילבינו. ולכן נוהגין ישראל ללמוד בספר התקונים בחדש אלול ועשרת ימי תשובה, שאלו הארבעים יום הם ימי רצון שאז נתנו הלווחות שניות למשה רבינו עליו השלום עם כל הדברי תורה, ולתקן הכל על ידי תשובה. (הזהר"ק אימא עילאה – תשובה).

אור בגימטריא ר"ז

5. בספר אור ישראל על תקוני זהר להמגיד מקאננין זכותו יגן עלינו – (תקון ל"ו – דף ע"ז), וזה לשונו: עקר הגאלה הוא מרזי דאורייתא, כי אור גימטריה ר"ז, וזה נקרא כ"ן שגימטריה סו"ד מיוסד. וזה שכתוב במדרש, אני אמרתי יהי כן, והרשעים אומרים לא כן, שהם אומרים שאין בתורה אלא הפשט, על כ"ן לא יקומו. ועקר היא חכמת התורה ורזיה שיתגלה לנו במהרה בימינו כו', ועל דור שלנו נאמר משד עניים גופייהו, עתה אקום, בזכות אמרות השם המזקקות שבעתים, אף השם ישמרנו מהרשעים אשר סביב יתהלכון ואינם רוצים ברזי וסודות התורה, שהם פרס ולות, דברים העומדים ברומו של עולם והקדוש ברוך הוא ירומם.

אור בגימטריא אי"ן סו"ה; אדו"ן עול"ם; ר"ז

6. באגרא דכלה למורינו הרב צבי אלימלך מדינוב (הפטר פרשת תבוא). וזה לשונו: 'קומי אורי כי בא אורף' (ישעיה ס א). אור בגימטריה אי"ן סו"ה, אדו"ן עול"ם, ובגימטריה ר"ז, שהוא סודות התורה אשר הוא אור לנו. וזהו קומי אורף, שיתגלה כבוד מלכות אדו"ן עול"ם, כי בא אורף, כי כבר נתגלה להם חכמת סודות התורה שהוא ר"ז, אור התורה, ועל ידי זה תהיה גאלה להתגלות בסוד מלכותו כבודו.

כְּנוֹנָא דָא בְּגִלוּתָא בִּתְרָאָה (הַיְאוּרָה) הַזֵּהר בִּיה הָהּ רַ"ז, דְּאִיהוּ אוּר
דְּפוּרְקָנָא בִּתְרִייתָא, לְקִיִּים (מִיכָה ז טו) כִּימִי צִאתָךְ מֵאַרְץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ
נִפְלְאוֹת, וְדָא אִיהוּ כָּל הַבֵּן הַיְלוּד הַיְאוּרָה תְּשְׁלִיכוּהוּ, וְכָל הַבֵּת תַּחֲיוֹן,
אֵלִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרִייתָא דְּבַעַל פֶּה.

[בְּאוּר: כְּמוֹ כֵּן בְּגִלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה יִתְגַּלֶּה אוּר רַזִּי הַתּוֹרָה, וְזֶהוּ הַזֵּהר
הַקָּדוֹשׁ שֶׁהוּא אוּר הַפְּדוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְעַל יְדֵי לְמוּד זֶה תִּבְא הַגְּאוּלָּה, וְכֵן
יִתְקַיֵּם הַפְּסוּק: "כִּימִי צִאתָךְ מֵאַרְץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת", שְׁגַם כָּאֵן
בְּסוּף הַגְּלִיּוֹת שֶׁזֶה גְּלוֹת עֶרֶב רַב, נִנְצַל עַל יְדֵי עֶסֶק בְּלִמּוּד הַזֵּהר
הַקָּדוֹשׁ, וְזֶה "כָּל הַבֵּן" - מִי שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת בֶּן - שְׁלוּמִד אֶת סוּדוֹת
הַתּוֹרָה - "הַיְאוּרָה תְּשְׁלִיכוּהוּ" - לְצִלּוֹל בֵּינָם חֻכְמַת הַסוּד, "וְכָל הַבֵּת
תַּחֲיוֹן" - אֵלֵינוּ שְׁעַד עֵתָה עֹסְקוּ בְּנִגְלָה - גַּם הֵם יִלְמְדוּ וְיִגְרְסוּ בַּזֵּהר
הַקָּדוֹשׁ].

(יז) יוֹנָה הַנְּבִיא הַתַּפְּלִל עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּנְצְלוּ מִהָעֶרֶב רַב

דְּבַר אַחֵר וַיִּמָּן יְהו"ה דָּג גָּדוֹל לְבָלוּעַ אֶת יוֹנָה (יוֹנָה ב א), דָּא עֲנִיּוּתָא,
דְּאִיהוּ עֶצֶב, וְנוֹקְבָא דִּילִיָּה עֶצְבוֹן, דְּכוּרָא דָּג נּוֹקְבָא דָּגָה, דָּא הוּא (שֵׁם ב)
וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל יְהו"ה אֱלֹהֵי"ו מִמְעֵי הַדָּגָה, מִכְּפָנָא דְּעֲנִיּוּתָא דְּמִטִּי
לְמַעוּי דִּישְׂרָאֵל, בְּהֵוָה זְמָנָא וַיֹּאמֶר יְהו"ה לְדָג וַיִּקָּא אֶת יוֹנָה וַיֹּמַר
(שֵׁם יא), בְּדוּחְקָא דְּדָאָגָה דְּלֵהוֹן דְּדוּאַגִּין מִן עֲנִיּוּתָא, מִדּוּחְקָא יִפְקוּן מִן
גְּלוּתָא, הִדָּא הוּא דְּכָתִיב (שְׁמוּאֵל ב, כב-כח) וְאֵת עַם עֲנִי תוֹשִׁיעַ. דָּא נְבוּאָה
דִּיוֹנָה דְּנִתְנַבָּא דִּיִּפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּדָאָגָה (ס"א בְּדוּחְקָא) דְּעֲנִיּוּתָא.

[בְּאוּר: בְּאוּר נּוֹסֵף לַפְּסוּק: הִדָּג נִמְשַׁל לְדָאָגָה, שְׁרוּצָה לְבָלֵעַ אֶת יוֹנָה -
הֵם יִשְׂרָאֵל, וְדָאָגָה זֶה עֲנִיּוֹת, שְׁבָא עַל יְדֵי הַסֵּמ"ךְ מ"ם וּפְלוּגִית בֵּת זֹגוּ רַח"ל,
שְׂדִידוּעַ שֶׁהַכֶּסֶס וְכֵן פֶּגֶם הַבְּרִית גּוֹרְמִים לְדָאָגָה זֶה, וְזֶה תַּהֲיָה פְּעֻלַת הָעֶרֶב
רַב. וְעַל כֵּן הַתַּפְּלִל יוֹנָה הַנְּבִיא אֶל ה' אֱלֹקָיו שֶׁיִּצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל מִעֲנִיּוֹת וְרַעַב
שְׁמִיגִיעַ אֶל הַמַּעִים, וּבִאוֹתוֹ הַזֶּמֶן כְּאֶשֶׁר יִתְמַלֵּא סֵאת הַצְּרוֹת יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל
מִהַגְּלוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוּאֵל ב כב-כח), "וְאֵת עַם עֲנִי תוֹשִׁיעַ" רוּמִז שְׁכַאֲשֶׁר

יהיו ישראל בעניות אז יושיעם ויגאלם.] (ובלמוד הזהר הקדוש נצלים מכל העניות והנסיונות).

יח) הגאולה תהיה על ידי שנתדבק בצדיק שיש לו פח להגן ולהיות תבת נח של ישראל, הוא הרשב"י הקדוש

ובימינא יפקון, (דף נד.) בגין דצדיק ח"י עלמין איהו עני דאתקשר בימינא, דאיהו פסח, כגוונא דישאל דאתמר בהון (יחזקאל טז ז) ואת ערום ועריר, והאי יונה איהי יונה דתיבת נח.

[באור: ובימינא יפקון – שיצאו בחסד וברחמים בזכות הצדיק שמשים עצמו כעני כמו שאמרו חז"ל ברכות (דף יז:): אמר רב יהודה אמר רב בכל יום ניום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת כל העולם כלו נזנין בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת, וכמו בפסח שדלג השם על מצב ישראל וגאלם, כך יגאלנו בגאלה האחרונה אפלו שאין לנו זכויות, על ידי שנתדבק בצדיק שיש לו פח להגן ולהיות תבת נח של ישראל, הוא הרשב"י הקדוש שהבטיח (ספא דף מה:): ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטר את כל העולם כלו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה, וכו', כן נזפה לגאלה ברחמים במהרה בימינו אמן].

יט) על ידי למוד הזהר הקדוש מתמתקים היסורים

בזהר נשא (דף קנ"ג): [ופנה רבי שמעון להרעיא מהימנא ופירש לו מה שכתוב "שם שם לו חק ומשפט" באופן אחר, ואמר] **ורעיא מהימנא** [שנשמתך מתנוצצת בתלמידי חכמים שבכל דור, **תמן אתקיים בך**, שם בגלות נתקיים בך, מה שכתוב] **שם שם לו חק ומשפט** [היינו התלבשות התורה העליונה בששה סדרי משנה שבמט"ט, שיש בהם קושיא ומחלוקת ומרירות, והוא מתמרמר בתוכם עד שמתלבן ההלכה, **ושם נסהו**]. [ומפרש] **ובהאי עץ הדעת טוב ורע, דאיהו איסור והיתר**. [ובעץ הדעת טוב ורע שמשם הוא ענין איסור והיתר, דהיינו על ידי התורה שבעל פה שהיא ששה

סדרי משנה שמצד מלאך מט"ט, יתעלו התלמידי חכמים מחמת שייגעו עצמם בעסק התורה שבעל פה] **ובאינון רזין דאתגליין על ידך**, [ובאלו הסודות שנתגלו על ידך] **וימתקו המים**. [דהיינו] **כמלח דממתקת בשרא**, **הכי יתמתקון ברזיא דאתגליין על ידך**, **כל אינון קושין ומחלוקות**, [כמלח הממתקת את הבשר, כך יתמתקו ויתיישבו בכח הסודות שנתגלו על ידך כל אלו הקושיות והמחלוקות, כי יש כמה מאמרי חז"ל שאינן מתיישבים אלא על דרך הסוד] **דמיין מריון דאורייתא דבעל פה**, [כי מים המרים של התורה שבעל פה, דהיינו מה שטעמו טעם מר בתורה מחמת הקושיות], **אתהדרו מתיקון מי אורייתא**, [על ידי הסודות חוזרים להיות מי התורה מתוקים].

ויסורין דילך, [והיסורים והצער שלך, דהיינו הצער שמגיע להעוסקים בתורה], **ברזין אלין דאתגליין על ידך**, **יהון לך מתיקון**, [בסודות האלו שמתגלים על ידך יהיו לך מתוקים, כי על ידי הסוד ישיגו את מעלות היסורים, וכשאדם משיג את מעלות היסורים ישמח בהם] **ויהדרון לך כל דחקין דילך**, **כחלמין דעברין**. [ויחזרו לך כל הצרות שעברו עליך כמו חלומות שעוברים ואינם], **וחל"ם**, **בהיפוך אתון מל"ח**. **דממתקת ית בשרא**. [ומלת חל"ם בהיפוך האותיות היא מל"ח הממתקת את הבשר], **אוף יסורין ממתיקים**. [כך היסורים שממתקים כמלח יהיו כמו חלום], **כמה דאוקמוה**. [כמו שביארו החכמים (עין מסכת ברכות דף ה' ע"א)].

ב) ברור הסיגים – הרשעים מישראל

ולרשעים מתהדרן יסורין מלח סדומית, [ולרשעים יחזרו היסורים כמו מלח סדומית], **דאיהי מסמא את העינים**, [שהוא מעוור את העינים, כי לא ישיגו את מעלות היסורים בחבלי משיח ויבעטו בהם ויצאו מכלל ישראל], **לקיימא בהו** [לקיים בהם מה שכתוב] **(איוב יא כ')** **ועיני רשעים תכלינה**. [ולא יזכו לראות בטוב ה', וענין זה יעשה הקב"ה לנסות בהם את ישראל לראות היעמדו באמונתו, ועל ידי זה יתבררו ויתלבנו].

ואינון (דף קנ"ג ע"ב) **ערב רב רשיעיא**, [ואותם הערב רב הרשעים], **דיתקיים בהו ביהוא זמנא**, [שיתקיים קודם ביאת המשיח מה שכתוב] (דניאל יב י') **יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים**. [כי אז יהיה בירור הגמור של כל הבחינות שיש בישראל, ומפרש] **יתלבנו: אינון מארי משנה**. [אלו הם בעלי משנה שיתבררו על ידי לימוד התורה] **ויצרפו: אינון זרעא קדישא דשאר עמא**. [אלו הם זרע קודש של שאר העם שיתבררו על ידי מצות ומעשים טובים וצדקה], **הדא הוא דכתיב**, [זהו שכתוב] (זכריה יג ט') **וצרפתים כצרוף את הכסף**. [דהיינו על ידי הכסף שנותנים לצדקה], **והרשיעו רשעים, אינון ערב רב**. [אלו הם הערב רב שיצאו מכלל ישראל].

כא) העוסקים בזוהר הקדוש יזכו להיפנס בתבת נח – ולהנצל ממלחמת גוג ומגוג

[ומה שכתוב] (דניאל יב) **והמשפילים יבינו, אינון מארי קבלה**, [אלו הם בעלי הקבלה העוסקים בסודות התורה], **דאתמר בהון** [שנאמר בהם] (דניאל יב ג') **והמשפילים יזהירו כזהר הרקיע**. [והיינו] **אלין אינון דקא משתדלין בזהר דא, דאקרי ספר הזהר**, [אלו הם שעוסקים באור הזה הנקרא ספר הזהר, כלומר שמייגים עצמם להבין את עומק דבריו] **דאיהו כתיבת נח**, [שהוא כתיבת נח, כמו שתיבת נח לא זכו להכנס בה אלא מעט, כך לא יוזכו להכנס בהבנת ספר הזהר אלא מעט, וזה שאמר] **דמתכנשין בה שנים מעיר, ושבע ממלכותא**. [שנאספים בו שנים בעיר ושבעה מן המלכות, דהיינו מכל המדינה], **ולזמנין** [ולפעמים כשאין זכות בדור, אז רק] **אחד מעיר, ושנים ממשפחה**. [כלומר מעטים יהיו הזוכים להבין את ספר הזהר], **דבהון** [כי באלו שיזכו להבין את ספר הזהר] **יתקיים** [מה שכתוב] (שמות א כב) **כל הבן הילוד** [היינו כל הנשמות הנולדות מאימא קדישא], **היאורה תשליכוהו**. [דורש האור"ה נוטריקון אור ה', (ועוד יש לומר היאור"ה כמו ליאור"ה דהא אחרונה כל" בתחילתה, (רש"י עה"פ הבאים מצרימה), ולהיאור"ה נוטריקון ליהי אור"ה וזה אור הגנוז בתורה, ומתגלה בספר זוהר הקדוש]] **ודא אורה דספרא דא**, [וזהו האור של ספר הזה שיזכו

לראות באורו] וכלא על סיבה דילך. [והכל הוא על סיבה שלך ובכחך, לפי שאתה מתלבש בנשמות של תלמידי חכמים].

כב) ירבעם השתדל ועסק עם השקצים שהם עמי הארץ בשביל הממוץ שלהם ולא השתדל להחזיר את ישראל בתשובה – וזוהי סבת אריכת הגלות

[וזה שאמר] ומאן גרים דא. [ומי גרם את אריכות הגלות], עורב [דהיינו ירבעם שחטא והחטיא את ישראל והשחיר פניהם כעורב, (ועוד דהוא כעורב שלא נאמן בשליחותו)] דאנת תהא ברהווא זמנא, פיונה. [כי אתה רעיא מהימנא תהיה בעת ההיא כיונה של נח שעשתה שליחותה בנאמנות] דשליח אחרא דאקרי בשמך, [כי שליח אחר דהיינו ירבעם הנקרא בשמך (כי כל חכמי ישראל היו בפניו כקליפת השום (ועוד שהיה מלך ישראל וכמשה רבינו שנאמר בו ויהי בישורון מלך)] כעורב דאשתלח בקדמיתא, ולא אתהדר בשליחותא, [הוא נדמה לעורב ששלחו נח בתחילה מן התיבה ולא חזר בשליחותו, כי לא רצה לילך בשליחותו, וכן ירבעם לא עשה שליחותו להחזיר ישראל בתשובה, אלא] דאשתדל בשקצים, דאתמר בהון, (במסכת פסחים דף מט ע"ב) עמי הארץ שקץ. [שהשתדל ועסק עם השקצים שהם עמי הארץ שנמשלים לשקץ], בגין ממונא דלהון, [בשביל הממון שלהם שנתנו לו], ולא אשתדל בשליחותיה לאהדרא לצדיקייא בתיובתא. [ולא השתדל בשליחותו להחזיר את ישראל שהם צדיקים בתשובה], כאילו לא עביד שליחותא דמאריה. [ולכן נחשב לו כאילו לא עשה שליחות קונו בשביל מה שנשלח לעולם הזה, לכן נגרם הגלות על ידו]. [ויש להקשות מדוע אמר כאילו לא עביד, הרי ממש לא עשה שליחותו, ולמה אמר כאילו?]

ויש לומר שרומז לרבנים שבאמת הם בונים בנינים גדולים, ולכאורה עושים מעשים טובים עם הרבה פרסום, אך באמת כוונתם הוא רק לחמדת הממון, ואילו העיקר שזה להחזיר את עם ישראל בתשובה ולדאוג לגאולה, זה לא עושים, ולכן אמר "כאילו" דכלפי חוץ חושבים שעושים

המון, ורק יודע תעלומות רואה שלא עושים כלום, ולא איכפת להם מכלל ישראל ומצער השכינה הקדושה" (עיין אור הזוהר בשם המרח"ו והרמח"ל)).

וּבַךְ יִתְקִיִּים רְזָא דְיוֹנָה, [ובך משה רעיא מהימנא יתקיים הסוד של יונה הנביא,] **דְּעָאֵל בְּעַמְקִין דְּתִהוּמֵי יַמָּא**, [שנכנס בעמקי תהום הים,] **הָכִי תִיעוּל אֲנִתְּ בְּעַמְקֵי דְּתִהוּמֵי אוּרִייתָא**, [כך תיכנס אתה בעומקי תהומות התורה,] **הָדָא הוּא דְכָתִיב**, [זה שאמר יונה הנביא] (יונה ב) **וּתְשְׁלִיכֵנִי מִצּוֹלָה בְּלִבֵּי יָמִים**. [הרומז על ים התורה]. (מתוך מדבש)

כג) ובמושב לצים לא ישב. איזה מושב לצים זו (לילי"ת) אַמּוּם של ערב רב. שהיא מטמאה בנדה במושבה. וכן ערב רב מטמאים במושבים לצדיקים שיושבים ביניהם

ובתקוני זוהר (תיקון י"ג דף כ"ז ע"ב), **על הפסוק אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים וגו' - אשרי ותהלתו של האיש - אשר לא הלך בעצת רשעים, בדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב.** (תהילים פרק א פסוק א)

ואפילו כל אינון דמשתדלין באורייתא, כל חסד דעבדין לגרמייהו עבדין:

[הו] וְזֶה לְשׁוֹן תְּקוּנֵי זוֹהַר (תְּקוּן ל' דף ע"ג): וְרוּחַ אֱלֹקִים מִרְחַפֵּת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, מֵאֵי וְרוּחַ, אֵלֶּא בְּוֹדָאֵי בְּזִמְנָא דְשְׂכִינְתָּא נְחֻתָּת בְּגִלּוּתָא, הָאֵי רוּחַ נָשִׁיב עַל אֵינּוֹן דְּמִתְעַסְקֵי בְּאוּרִייתָא, בְּגִין שְׂכִינְתָּא דְאַשְׁתַּכַּחַת בִּינֵיהוּ, וְהָאֵי רוּחַ אֲתַעְבִּיד קָלָא, וְיִימָא הָכִי אֵינּוֹן דְּמִיכִין דְּשִׁינְתָּא בְּחוּרֵיהוֹן, סְתִימִין עֵינֵינוּ אֲטִימִין דְּלִבָּא, קוּמוּ וְאֲתַעְרוּ לִגְבֵי שְׂכִינְתָּא, דְּאִית לְכוּן לִבָּא בְּלֹא סְכֻלְתָּנוּ לְמַדְעָ בָּהּ, וְאִיהוּ בִּינֵיכוּ.

וְרְזָא דְמִלְּהָ קוּל אוֹמֵר קָרָא כו' וְכַל חֲסִדוֹ בְּצִיץ הַשְּׁדָה (יְשַׁעְיָה מ ו), כֹּל חֲסִד דְּעַבְדִּין לְגִרְמִייהו עַבְדִּין, וְאִפִּילוּ כֹּל אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרִייתָא, כֹּל חֲסִד דְּעַבְדִּין לְגִרְמִייהו עַבְדִּין כו', דְּאֵלִין אֵינּוֹן דְּעַבְדִּין לְאוּרִייתָא יִבְשֶׁה, וְלֹא בְּעָאן לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּחֻכְמָה דְּקִבְלָה כו', עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

לְמוֹד הַזֶּהר בְּאֵמֶת הוּא סַעַד וְסִמְךָ לְשְׂכִינְתָּה: וְזֶה לְשׁוֹן אוֹר הַחֲמֶה בְּשֵׁם הַרְמִ"ק (בְּזוֹהַר דף ק"ה עמוד ב'): וְאִם תֹּאמַר בְּדוּרוֹת אֵלּוּ שְׁאֵנוּ עוֹסְקִים בְּזוֹהַר מֵאֵי אֵיבָא לְמִימַר, וְיֵשׁ לוֹמַר, שְׂהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי הֵעִיד בְּתַקּוּנִים שְׁהַסְפֵּר בְּעַצְמוֹ יִהְיֶה נִסְתָּר עַד דּוֹר הָאַחֲרוֹן דּוֹר הַמְּשִׁיחַ, כִּי צָרָךְ גְּדוֹל הוּא עֲסָק הַחֲכֻמָּה הַזֹּאת לִיחַד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּי לְסִמְךָ אֵל זֶה בְּגִלּוּת, וְלָכוֹן נִתְגַּלָּה הַסְפֵּר הַזֶּהר בְּדוֹר הַזֶּה הָאַחֲרוֹן, לְרֹאוֹת אִם יַעֲסֻקוּ בּוֹ בְּאֵמֶתוֹת לַעֲשׂוֹת סִמְךָ וְסַעַד לְשְׂכִינְתָּה.

אשרי האיש. הוא אהי"ה אשר אהי"ה. ראש לכל הראשים ועליה נאמר (שיר ז) ראשך עליך כפרמל. וזה תפילין של ראש. ודלת ראשך כארגמן. זו תפילין של יד. ובו משבחים לבת בזה האשרי (ועל כן בראשי"ת שם אשרי שם בת) זה הוא שכתוב (בראשית ל) באשרי כי אשרוני בנות. [הם הצדיקים שמעלים את השכינה הקדושה] מי זוכה ליכנס שמה, אשר לא הלך בעצת רשעים. שהיא עצה רעה מצד של עץ הדעת טוב ורע. (מי הרשעים. זה סמא"ל ונחש) ובדרך חטאים לא עמד. איזה דרך חטאים. זו שנאמר בה (משלי ל) כן דרך אשה מנאפת אכלה ומחתה פיה וגו'. **ובמושב לצים לא ישב. איזה מושב לצים זו (לילי"ת) אמם של ערב רב. שהיא מטמאה כנדה במושבה. וכן ערב רב מטמאים במושבים לצדיקים שיושבים**

[ו] בספר מטעמי הוזהר, וז"ל:

המצפים ומאמינים לגאולה, הם יזכו לכל הטובות המובטחות:

פתח רבי יוסי ואמר, (ישעיה מא) הן יבשו ויכלמו כל הנחרים בך וגו'. זמין קודשא בריך הוא למעבד לישראל. כל אינון טבאן, דקאמר על ידי נביאי קשוס... (עתיד הקב"ה לעשות לישראל את כל הטובות שנתבאו נביאי האמת, וסבלו עליהם בגלות...) אבל אזלין לבי מדרשות, פתחין ספרין, וחמאן כל אינון טבאן, דקא מחקן, וחמאן בתיבין באורייתא, דאבטח לון קודשא בריך הוא עלייהו, ומתנחמין בגלותהון... (וישראל החזיקו מעמד כאשר ראו בספרים הקדושים את כל ההבטחות והטובות שהבטיח הש"ת...) ועל דא, הן יבשו ויכלמו כל הנחרים בך. מאי כל הנחרים בך. דאתקפו נחיריהון ברגז אעלך בגלותא דא. בזהוהא זמנא. יבשו ויכלמו מכל טבין דיתמון להון לישראל. (ועל זה התנבא הנביא שרק מי שהאמין וציפה לקיום הנבואה הוא יזכה לשמוח בגאולה, והערב רב יבשו ויכלמו כי הלכו אחרי ההבל – והרוצה להינצל מקליפת הערב רב מוכרח לעסוק בזהר הקדוש, כתיבת נח שהצילה מהמבול). (זהר הקדוש פרשת פי תשא דף קפ"ח ע"ב)

הרוצה להינצל מקליפת הערב רב מוכרח לעסוק בזהר הקדוש, כתיבת נח שהצילה מהמבול

אינון ערב רב רשיעיא, (ואותם הרשעים שמהערב רב) דיתקיים בהו בזהוהא זמנא, (יתקיים בהם לפני ביאת המשיח הכתוב): (דניאל יב) יתבררו יתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים. (שאז יהיה בירור גמור בישראל) יתלבנו: אינון מארי משנה. (אלו בעלי המשנה שיתבררו על ידי לימוד התורה) ויצרפו: אינון ורעא קדישא דשאר עמא. (זרע הקדוש של שאר העם יתבררו על ידי מצוות ומעשים טובים ויצדקה) הדא הוא דכתיב, (זכריה יג) וצרפתים בצרף את הכסף. (דהיינו על ידי כסף שנותנים לצדקה) והרשיעו רשעים, אינון ערב רב. (ואלו הערב רב יצאו מכלל ישראל)

(דנאל יב) והמשפילים יבינו, אינון מארי קבלה, (והמשפילים הם אלו שעוסקים בסודות התורה) דאתמר בהון (דנאל יב) והמשפילים יזהירו זוהר הרקיע. אליו אינון דקא משתדלין זוהר דא, דאקרי ספר הזהר, (אלו הם הצדיקים שעוסקים באור הזה הנקרא ספר הזהר) דאיהו כתיבת נה, (שהוא כתיבת נח שמציל מהמבול) דמתכנשין בה שנים מעיר, ושבע ממלכותא. ולזמןין אחד מעיר, ושנים ממשפחה. (שכמו שלא בולם וכו' להיפנס לתיבה לפני המבול, כך רק הזרזים והמשפילים יזכו להינצל על ידי הזהר הקדוש, כי הזמן קצר, כמו שכתוב במלאכי (פרק ג' פסוק א') הנני שולח מלאכי ופנה דרך לפני ופתאום יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים ומלאך הברית אשר אתם חפצים הנה בא אמר ה' צבאות) דבהון (באלו שיזכו לעסוק בזוהר הקדוש) יתקנים (שמות א) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו. (להיות בבחינת בנים, ומתראשונים לקבל פני משיח צדקינו, במהרה בימינו) ודא אורה דספרא דא, וכלא על סבה דילך. (זה האור של ספר זוהר הקדוש יאיר בנשמותיהם, וכל זה בזכות הרשב"י הקדוש).

(זוהר הקדוש פרשת בהעלותך – רעיא מהימנא, דף קנ"ג ע"ב, ועין תיקוני זוהר תיקון כ"א עמוד ב"ג, נ"ד)

עסק התורה שלא לשמה: והנה מה שכתב בתחלת דבריו ואפילו כל אינון דמשתדלי באורייתא כל חסד דעבדי לגרמיהו וכו'. עם היות שפשוטו מבאר, ובפרט בזמננו זה בעונותינו הרבים אשר התורה נעשית קרדם לחתך בה אצל קצת בעלי תורה אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והספקות יתרות, וגם להיותם מפלל ראשי ושיבות, ודיני סנהדראות, להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ ודומים במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו בשמים, ועקר סבת מעשיהם היא מה שכתב אחר כך הכתוב ונעשה לנו שם. ככתוב בספר הזהר בפרשת בראשית (דף כ"ה:) וזה לשונו על פסוק אלה תולדות השמים והארץ, שהמשה מינים יש בערב רב, ומן הג' מינים, מהם הוא הנקרא כת גבורים, דעליהו אתמר המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם, ואינון מסטרא דאלין דאתמר בהון (בראשית יא) הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו' ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ושוין בהון ספר תורה ועטרה על רישיה, ולא לשמה, אלא למעבד לון וכו'. והנה על הכתוב הזאת אמרו בגמרא: כל העוסק בתורה שלא לשמה נח לו שנהפכה שליתו על פניו ולא יצא לאויר העולם.

ראיה שאין עוסקין לשמה: ואמנם האנשים האלה מראים תימה וענוה באמנם כי כל עסקם בתורה הוא לשמה. והנה החכם הגדול התנא רבי מאיר עליו השלום העיד עליהם שלא כך הוא באמרו לשון כללות כל העוסק בתורה לשמה וזכה לדברים הרבה וכו' ומגלים לו רזי תורה ונעשה כנהר שאינו פוסק והולך וכמעין המתגבר מאליו בלתי הצטרכו לטרוח ולעין בה ולהוציא טפין טפין של מימי התורה מן הסלע, הנה זה יורה שאינו עוסק בתורה לשמה בהלכתה, ומי זה האיש אשר לא יזלו עיניו דמעות בראותו המשנה הזאת וראיה חסרונה ופחיתותו. (הקדמת רבי חיים וויטאל על שער ההקדמות – ועין אור הזהר פרק כ"ח).

הערב רב: מי שאינו עוסק בספר הזהר, כל תורתו הוא משפה ולחוץ, וכלו טעות ורמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות, ואין לו חיים ולא חלק בחיים – ובדאי לא ישיג ארחות חיים

מי שאינו עוסק בספר הזהר ותיקונים וכתבי האר"י, כל תורתו הוא משפה ולחוץ, וכלו טעות ורמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות,

ואין לו חיים ולא חלק בחיים – ובדאי לא ישיג ארחות חיים אלא על ידי למוד הזהר וכתבי מרן הרב חיים ויטאל בלבד: בדור הזה האחרון, מי שאינו עוסק בספר הזהר ותקונים וכתבי מרן האר"י שהם חיים ממש לנפש, בלילה במקרא ובמשנה ובתלמוד ופוסקים, ידע נאמנה שכל תורתו שעוסק הוא משפה ולחץ, כדואג, ואין לו עסק בחיים והארה לנפש, והוא כלו טעות ורמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות, ואין לו חיים ולא חלק בחיים.

ועין בתקוני זהר חדש: לית בנו מאן דיתער לגבה לרצות לה עם בעלה, צוחין בכל יומא ולייליא באורייתא דיבעל פה, בכמה קושין. וצוחין בה ככלבין דאמרין הב הב. הב לן עותרא הב לן יקרא, ולית מאן דישתדל לסלקא שכינתא. ובדאי לא ישיג ארחות חיים אלא על ידי למוד הזהר וכתבי מרן הרב חיים ויטאל בלבד, וכן בספר שערי אורה שכלו אור. וכבר הארכנו הרבה מזה שלא תהיה מקבל, אלא עבד מאהבה ועבד מיראה. (היכל הברכה קומרנה פרשת עקב ז', י"ט – אור הזוהר פרק י').

רק הלומד תורה לשמה מציל את העולם

ואמרו חז"ל (סנהדרין צ"ט): אמר רבי אלכסנדר בל העוסק בתורה לשמה משים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה שנאמר: "או יחזק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי". רב אמר באילו בנה פלטרין של מעלה ושל מטה שנאמר: "ואשים דברי בפיו ובצל ידי כסיתיו לנטע שמים וליסד ארץ". רבי יוחנן אמר: אף מגן על כל העולם כולו שנאמר: "ובצל ידי כסיתיו". ולוי אמר אף מקרב את הגאולה שנאמר: "ולאמר לציון עמי אתה".

ועין בספר "נפש החיים" (שער ד' פרק כ"ה), שרק על ידי עסק התורה לשמה זוכה לקיים העולם. ואין לך תורה לשמה יותר מלימוד הזהר הקדוש, (עין אור הזוהר).

וזה לשון נפש החיים: וכל זה כשעדיין יש אנשים מישראל שדבקים בו יתברך ובתורתו בעיון ושקידה ויגיעה גדולה לשמה. ורק בתורת ה' חפצם כל הימים. ואז האנשים שבטלים לגמרי מעסק התורה מרוע בחירתם. המה ירדו שאול חיים ומגורשים מהסתפח בנחלת עבדי ה' הדבוקים בו יתברך ובתורתו. ומארץ חיים יכרתו ח"ו. ועל כל פעולת העולם גם כל העולמות, הגם כי נתמעטו וירדו מקדושתם ואורם, בסבת החסאים האלה בנפשותם, וכמעט שנטיי רגלם ליחרב ח"ו כמו שכתוב בתנא דבי אליהו (רבא פ"ב): אמרו חכמים כל זמן שבני אדם מבטלין מן התורה מבקש הקב"ה להחריב את העולם כו'. ושם (בסדר אליהו זוטא פ"ה) "כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל" ואין מצוקין אלא תלמידי חכמים כו'. בכל יום יוצאים מלאכי חבלה מלפני הקב"ה לחבל את כל העולם כולו ואלמלא בתי כנסיות ובתי מדרשות שתלמידי חכמים יושבין בהם ועוסקים בדברי תורה היו מחבלין את כל העולם כולו מיד כו' ע"ש. עם כל זה עדיין יוכלו להתקיים על ידי השרידים אשר ה' קורא. העוסקים בתורה הקדושה יומם ולילה. שלא יתבטלו לגמרי לחזור לתהו ובהו ח"ו. אבל אם היה ח"ו העולם פנוי לגמרי אפילו רגע אחת ממש מעסק והתבוננות עם סגולה בתורה הקדושה. תיכף כרגע היו כל העולמות נחרבים ונבטלים ממציאיות לגמרי ח"ו. ואף גם איש אחד מישראל לבד. רב כחו. שבידו להעמיד ולקיים את כל העולמות והבריאה בכללה על ידי עסקו והתבוננותו בתורה הקדושה לשמה. כמו שכתוב (סנהדרין פרק חלק דף צ"ט ב') כל העוסק בתורה לשמה כו'. רבי יוחנן אומר אף מגין על כל העולם כולו. וכן אמרו בפרק התורה (אבות פ"ו) כל העוסק בתורה לשמה כו'. ולא עוד אלא שכל העולם כולו כדאי הוא לו.

[ז] בספר "נתיבי הזוהר", וד"ל:

הַיּוֹת וְחַז"ל גִּילּוּ לָנוּ שֶׁהָעֶרֶב רַב הֵם הַמְעַכְבִּים אֶת בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ, וְכָל הַצִּדּוֹת מִחֲמַתָּם, וְהַזֹּהָר הַקָּדוֹשׁ מֵלֵא מִזֶּה בְּהִרְבֵּה מְקוֹמוֹת, לְקַטְנוּ מִרְאֵה מְקוֹמוֹת נֶרְחָב וּבִהְקֵף נִפְלָא.

ס 31 מִרְאֵה מְקוֹמוֹת שְׁפָתָיו וְהַזִּיכָּרוֹ אוֹתָנוּ לְהַיּוֹת נִזְהָרִים מִן הָעֶרֶב רַב – פְּנֵגֶד ש"י עוֹלָמוֹת הַמּוֹכְנִים לְצִדִּיקֵי הָאֱמֶת.

רָאָה: זוֹהַר בְּרֵאשִׁית דף כה, עא. כו, עא. כז, עב. כח, עב. רסב, עב. רסג. עא. – זוהר שְׁמוֹת מה, עב. סז, עא. קיד, עא. קכ, עא. קכד, עא. קצ. עב. קצה, עא. קצז, עא. רג, עא. רכג, עב. רכד, עא. – זוהר וִיקְרָא כז, עב. כח, עא. כה, עב. פו, עב. צו, עא. קיא, עא. – זוהר בְּמִדְבַּר קכב, עב. קכד, עא. קנב, עב. רל, עא. רלא, עב. רלו, עא. רמו, עב. – זוהר דְּבָרִים רעג, עא. רעו, עב. רעז, עב. רעט, עא. רפב, עא. – תִּיקוּנֵי זוֹהַר, דף: טו, עא. כב, עא. עב. כז, עא. כז, עב. כח, עב. ל, עב. מא, עב. מב, עא. מט, עא. נ, עב. נב, עא. נג, עב. נה, עא. עה, עב. צו, עב. צז, עא. קיב, עא. קיז, עא. קיט, עא. קכח, עב. קלח, עא. קמ, עא. קמא, עא. קמא, עב. קמז, עא. קמו, עב. קמז, עב. – זוהר חֲדָשׁ: פ' יתרו מאמר ד' גוּוֹנֵי עֵינָא. פ' יתרו מאמר ז' ימי בְּרֵאשִׁית. פ' יתרו מאמר שְׁרֻטוּטִין דְּמִצְחָא. – תִּיקוּנֵי זוֹהַר חֲדָשׁ: דף כז עא.

עץ חַיִּים לְהֵאֲרִיז"ל: הַקְדַּמַּת מוה"ר חַיִּים וִיטָאָל עַל שַׁעַר הַקְדָּמוֹת. עץ חַיִּים שַׁעַר לֵב פֶּרֶק א' מ"ת. שַׁעַר לֵח פ"ו מ"ת. שַׁעַר מֵט פ"ג. – שַׁעַר הַגְּלִילוֹת הַקְדָּמָה כ'. הַקְדָּמָה לֵג. הַקְדָּמָה לט. – שַׁעַר הַפְּסוּקִים: פ' וִיגֵשׁ, שְׁמוֹת, בא, בְּשִׁלְחַן, כִּי תִשָּׂא, בִּלְק, עֲקֵב. סֵפֶר מַלְכִּים א', יִשְׁעִיָּה. – סֵפֶר הַלִּיקוּטִים: פ' תּוֹלְדוֹת, וִישָׁב, שְׁמוֹת, בְּשִׁלְחַן, כִּי תִשָּׂא, בְּהַעֲלוֹתָךְ, חוֹקֶת, דְּבָרִים, וְאַתְחַנֵּן, עֲקֵב, כִּי תִצֵּא, וִילָךְ, סֵפֶר מַלְכִּים א', יִשְׁעִיָּה, תְּהִלִּים. – סֵפֶר עֵץ הַדַּעַת טוֹב לְהֵאֲרִיז"ל: פ' בא, בְּשִׁלְחַן יִתְרוֹ, מִשְׁפָּטִים, תְּרוּמָה, כִּי תִשָּׂא, וִיקָהֵל, פְּקוּדֵי, שְׁמִינִי, קְדוּשִׁים, בְּמִדְבַּר, בְּהַעֲלוֹתָךְ, חוֹקֶת, בִּלְק, פִּנְחָס. – שַׁעַר מֵאֲמָרֵי הַרְשָׁב"י פ' מִשְׁפָּטִים, לִיקוּטֵי תוֹרָה פ' בְּרֵאשִׁית, מִקֵּץ, שְׁמוֹת, וִיקָהֵל. –

סֵפֶר מִשְׁנַת חֲסִידִים: מִסְכַּת יַעֲקֹב פ"ב, מִסְכַּת סוֹדֵר לֵיל פֶּסַח פ"י. – פֶּרֶדֶס רִימּוֹנִים לְהֶרֶם"ק: שַׁעַר כֹּג פ' טז. – אוֹצֵר עֵדֶן הַגִּנוֹז לְמַהֲרָא אַבּוּלְעַפְיָא: ח"ב ס"א. – סֵפֶר הַפְּלִיאָה לְהַמְקוּבֵל הָאֱלֹקִי רַבִּי אֲבִיגְדוֹר קִרָּא מִפְּרָאג. – עֲבוּדַת הַקְּדוֹשׁ לְמַר"מ אֲבִן גִּבְאֵי ח"ב פל"ב. – סֵפֶר הַמְּפֹאֵר לְמוֹהַר"ש מוֹלְכוֹ דְּרוֹשׁ עַל פ' בְּרֵאשִׁית. – מַגִּיד מִשְׁרִים לְרַבֵּינוּ יוֹסֵף קָאֵרוֹ פ' תְּרוּמָה, פ' בְּמִדְבַּר. – חֲסֵד לְאַבְרָהָם לְמַהֲרָא אוֹזֵלָאִי מֵעֵין א' נָהָר יז, מֵעֵין ב' נָהָר ס"ז, מֵעֵין ד' נָהָר נד, מֵעֵין ה' נָהָר יז, כה, לב, מֵעֵין הַשֵּׁשִׁי הַקְדָּמָה, נָהָר א'. ב', ד'. – מַגְלָה עֲמוּקוֹת עַד"ת: פ' תּוֹלְדוֹת, וִישָׁלַח, וִיגֵשׁ, וָאֵרָא, בא, תְּרוּמָה, וִיקָרָא, תּוֹרִיעַ, קְדוּשִׁים בְּהָר, בַּחֲקוּתֵי, שִׁלַּח, קָרַח, חוֹקֶת, בִּלְק, פִּנְחָס, וְאַתְחַנֵּן, וְזֹאת הִבְרַכָּה. – מַגְלָה עֲמוּקוֹת רִנָּב אֹפְנִים עַל פ' וְאַתְחַנֵּן: אוֹפֵן כד, נח, עד, עה, פי, צו, קי, קכ, קמז, קפז, קצח, רנא, רנב, – סֵפֶר מְבוֹא לְחֻכְמַת הַקְּבִלָּה לְמַהֲרָשׁ טוֹלִידָאֵנוּ: ח"א שַׁעַר ז' פ"ז, ח"ב שַׁעַר ו' פ"ז, ח"ב מֵאֲמָר א' חֲנוּכָּה. – סֵפֶר מְעוּלָּפֶת סְפִירִים: מוֹהַר"ש אֶלְגָּאזִי: יוֹם תִּשְׁעָה עָשָׂר אוֹת י"ג, טו, יום עֲשָׂרִים וְאַחַד אוֹת לב, – סֵפֶר עֲשָׂרָה מֵאֲמָרוֹת לְהֶרֶם"ע מִפְּאֵנוּ: מֵאֲמָר חִקּוֹר דִּין ח"ג פ' כ"ב, מֵאֲמָר אִם כָּל חֵי ח"א ס"י ג', כב, – סֵפֶר יוֹנָת אֵלֶם פ"ד, כְּתוּבִים: מֵאֲמָר הַנֶּפֶשׁ: ח"ב פ"ד, ח"ה פ"י, י"ב, חֶלֶק י"ז פ"ד, מֵאֲמָר מֵאָה קְשִׁיטָה: ס"י כ"ו, ס"י נ"ג, מֵאֲמָר שְׁבָתוֹת ה': כְּת"י ח"ג, מֵאֲמָר צְבָאוֹת ה' ח"ב. – שִׁל"ה הַקְּדוֹשׁ: שַׁעַר הָאוֹתִיּוֹת: עֵמֶק בְּרִכָּה אוֹת ו', מִסְכַּת שְׁבוּעוֹת פֶּרֶק תּוֹרָה אוֹר אוֹת מ", מִסְכַּת תַּעֲנִית דְּרוֹשׁ מִטּוֹת מִסְעֵי אוֹת כד, מִסְכַּת יוֹמָא הַל' תְּשׁוּבָה אוֹת סב, – סֵפֶר בְּרֵאשִׁית: וִישָׁב, מִקֵּץ, וִיגֵשׁ. סֵפֶר שְׁמוֹת פ' בא תּוֹרָה אוֹר אוֹת ג', פ' כִּי תִשָּׂא תו"א אוֹת ג', פ'

בִּינִיָּהֶם, כְּנֻדָּה. וּמִי שֶׁמִּתְדַּבֵּק בְּאוֹתוֹ אֲשֶׁרִי. שֶׁהוּא הַכֶּתֶר וְהָרֹאשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה. נֹאמַר בּוֹ וְהִזָּה כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם. וְזֶה עֵץ הַחַיִּים שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וְעֲלֵהוּ לֹא יָבוּל.

ויקהל פקודי תו"א אות ב', ספר במדבר נשא בהעלותך תו"א אות יג, פ' חוקת תו"א אות ב', פ' ואתחנן תו"א אות א', ג, – ווי העמודים פ"ו. – הרמח"ל הקדוש: ספר דרך עץ חיים, ספר אדיר במרום ח"א תניא אמר רבי שמעון, ומחצדי חקלא זעירין אינון, למגזר מילין דקשוט, ח"ב מאמר ביאור ז' מלכים. – ספר תיקונים חדשים: הקדמה, תיקונא תמינאה, תיקונא תמינשר, תיקונא תמינא ועשרין, תיקונא חמשין וחמש, תיקונא שבעין. – ספר קנאת ד' צבקות ח"ב, – מאמר ויהי מקץ. – פירוש הרמח"ל עה"ת בראשית, שמות, במדבר, דברים. – דרוש בסעודת ליל טו"ב בשבט ד' תצ"ג. – דרושי ונתת הכסף. – ראשי פרקים ד"ת לרמח"ל, – ספר תקט"ו תפילות: תפילה קיג, קנא, קנד, קעו, קעז, רב, רפט, שי, שעא, תפילה חשמ"ל, תצה, תפלה ואתחנן. – שערי השלם מהר"ש אלישוב: ח"א סי' טו פ"א, ח"א סי' יט בסוד נורא עלילה, ח"ב סי' ב' פ"ב, פ"ג, סימן ד', סי' ה', סי' ו', סי' ז', סי' יג פ"ד. – הגר"א מוילנא, אבן שלמה פ"א. ביאור הגר"א על תיקוני זוהר דף קיא עא. – יהל אור על הזוהר בראשית דף כז עב. אדרת אליהו פ' דברים. ביאור על תיקוני זוהר דף צז עב.

תלמידי בעל שם טוב: אוצר החיים – קאמרנא פ' תצא. – היכל הברכה: וארא, כי תשא, פקודי דף שיח, פ' בלק, פ' ראדה, דף יג עב פ' תצא, עקב דף סח עב, דף רט ע"א. כי תבא דף כז ע"ד. – זוהר ח' פ' בראשית דף כה עא, דף כג עב. דף לז עא. דף קא ע"ד, דף קו עא, דף קיב ע"ג, דף קיג, דף שכט ע"ד. פ' ויחי ד' תכו, דף תלט. שמות דף ז' ע"ג. דף פו ע"ד. דף קע עב. – זקן ביתו מ"א אופן ז דף מז, אופן טז דף עה, מ"ד אופן י"ג דף רט. – נתיב מצוותיך שביל אמונה ג' אות כו. – תולדות יעקב יוסף פ' נשא דף תס, פ' שופטים דף תרסו. – בני יששכר מאמר חודש אדר מאמר ג'. ליקוטי מוהר"ן ח"א סי' ח, כב. – דברי חיים פ' ויקהל. דברי שמחה מכתב יג. – אשרי האיש דף מט. ארץ החיים א' פ"ב. אור עולם אות יא. תפארת היהודי אות ו'. נפלאות היהודי ח"ת דף 46. על הגאולה ע' קלו. דברי יואל פ' נשא ע' קפח. דברי שמואל (סלאנים) פ' נח. דברי תורה מונקאטש מהדו"ת א' טו. אשרי האיש דף מט. מכתב התעוררות ע' עג. הרה"ק רבי דוד מלעלוב. זכרון יעקב יוסף מע' צ. אמת ואמונה דף ו' עב. שמחת ישראל, מאמרי שמחה. גאולת הארץ דף ו'. חידושי הרי"ם על מסכת גיטין, השמטות לפ' שלח. חידושי הרי"ם, גלות וגאולה. פירוש הגר"א על דרך הרמז מגילת אסתר א. חוט המשולש דף מב. חת"ס דרוש ח' תמוז תקס"ט. על הגאולה ועל התמורה דף קפו. קדושת יום טוב פרשת וזאת הברכה. מהר"י ט"ב הגש"פ דף קטז. משכיל אל דל (קאלאמייא) ח"ג כלל י פרט א. – חידושי תורה פ' קרח ע' רנ. ויואל משה מאמר א' סי' קנג. מאמר ש"ש דף קנ. חידושי תורה דברים ע' לח. על הגאולה ע' קעז. חידושי תורה ע' כו בשלח, ע' קעט, קרח ע' רנ. בהעלותך ע' קלג. תשי"ז ע' לד, ע' תקלו, תש"כ ע' לב, חיד"ת דרשות מא"י ע' קנה. – דברות קודש. ויואל משה ע' קנב, קנז, קסא. דברי יואל מכ' ח"א ע' קלה, פ' וישלח דף קב. – שולחן הטהור מאמר אמונה ופרנסה דף ער, זכרון צדיקים חודש אייר. – אור הנר דף יג. סיפורי הרמ"ח ע' כה. – אוצר הסיפורים ח"ד א' ד' (מרגליות). פאר וכבוד (סיפורים מהר"ש מבעלזא) דף 258

והנה, בימינו אנו, זכינו שספר הזהר נגיש לכל אדם בכל קצוות תבל, בקלות ובפרוטות ממש, בפרט בזכות מזכי הרבים של מפעל הזהר העולמי, ונראה שזו פונת הדברים שפעלת ספר הזהר (שאמנם נתגלה בתקופה מאחרת יחסית לתקופת רשב"י) צריכה להמצא לכלל ישראל בסוף הימים, בדורו של מלך המשיח, כלומר בדורנו אנו, ולכן נראה שהנגישות הגדולה של ספר הזהר בימינו אינה מקרית כלל ועקר.

וכבר קראו כל גדולי הדור את הצבור לקריאה בספר הזהר בתקופה זו. ושמעתי בשם גדולים, שנכון שאדם יקציב לעצמו אפילו קריאה של דבר מועט בספר הזהר מדי יום, ובכך יוכל בעזרת השם לדבק בספר הזהר. והאמת, שמעבר לדברים האמורים למעלה בענין כחו של ספר הזהר לבטל את חבלי משיח עבור האדם הדבק בו, הרי ידוע שספר הזהר ממרק את נשמת האדם מכל דבר רע, והקריאה בו היא סגלה לכל הישועות וההצלחות.

פרק ג

כד) לימוד הסודות על ידי הרשב"י – באידרא וטעם קריאת שם זה – "אידרא רבא" – הכנוס הגדול

א. ה"אידרא רבא" נמצא בזהר חלק ג' פרשת נשא (מן דף קכ"ז ע"ב עד דף קמ"ה ע"א), ונקרא "אידרא רבא", שפרושו: הכנוס הגדול. "אידרא" הוא מקום מושב החכמים, בדרך כלל כגון עגלה, ותוספת המלה "רבא" בא כדי להבדילו מן הכנוס היותר קטן - "אידרא זוטא" - שהתקיים מאחר יותר, שבו נוכחו פחות חכמים, כדלהלן.

נפלאות הזהר

לה

ב. ב"אידרא רבא" בא תאור דיונייהם של תשעה מהחבריא של רבי שמעון בן יוחאי, שהתכנסו יחד עמו לדון בסודות הגדולים והעמקים של הקבלה. התשעה הם: רבי אלעזר בנן, רבי אבא, רבי יהודה, רבי יוסי בר יעקב, רבי יצחק, רבי חזקיה בר רב, רבי חיזא, רבי יוסי ורבי ייסא.

לאחרי פתיחת הדרוש בפי רשב"י, קמים החכמים, האחד אחר חברו, ודורשים בסוד האלקות, כאשר רשב"י עונה ומוסיף על דבריהם.

ג. עקרון של הדרשות בחלק זה באות לבאר את דברי ה"ספרא דצניעותא", המשמש לחלק זה מעין "משנה" ביחס ל"גמרא". ולכן לעתים נמצא ב"אידרא רבא" לשון "הספרא דצניעותא" כבסיס להסברם של חכמי האידרא.

ד. בסיומו של ה"אידרא" נפטרים שלשה מן החכמים, רבי יוסי בר יעקב, רבי חזקיה ורבי ייסא.

כה) אידרא זוטא

ה"אידרא זוטא" נמצא בזהר ח"ג פרשת האזינו (מן דף רפ"ז ע"ב עד דף רצ"ו ע"ב), ונקרא "אידרא זוטא", שפרושו: הכנוס הקטן, להבדילו מן הכנוס הגדול - "אידרא רבא". ב"אידרא זוטא" נתכנסו שוב החכמים בני חברתו של רשב"י, והפעם שבעה במספר, לאחר פטירתם ב"אידרא" הקודמת - "אידרא רבא" - של שלשה מן החכמים הנ"ל.

ב"אידרא" זו זוכים החבריא קדישא לשמע תורה מרשב"י שתכנה, סכום הדברים שהתבררו ב"אידרא רבא".

כו) האר"י הקדוש מגלה סודות ה"אדרא"

ב'שער הגילגולים' מכתבי האר"י הקדוש מסופר: לפעמים הלך לו האר"י והחברים לכפר מירון, למקום שנתקבצו רבי שמעון בר יוחאי וחבריו וגילה להם שם "אדרא רבא", והיה האר"י אומר: "כאן יושב רבי אלעזר, כאן יושב רבי אבא", וכן כולם. והושיב כל אחד ואחד מתלמידיו

במקומו הראוי לו לפי נשמתו. שהיה האר"י אומר, שכל אחד מהם יש לו ניצוץ נשמה מחבר אחד של חברי רבי שמעון.
 כמו כן גילה האר"י לתלמידיו סודות עמוקים מאד במקום זה ואמר להם:
"אילו נתנה רשות לעיניכם לראות, הייתם רואים כנפיה גדולה של צדיקים ומלאכי השרת שבאו לשמוע ה"אדרא", והאש מלחכת סביבנו."

כז) טעמים שנקרא בשם "אדרא"

בשם **"אדרא"** קראו אותו מן השמים כמובא (בזהר פרשת בשלח דף סא:)
 ואכריזו עלך זמין הוא רבי ייסא לסלקא רוחיה (והכריזו עליך ואמרו עתיד הוא רבי ייסא להעלות רוחו) ולא תקשרא בחד **"אדרא קדישא"** (ולהתקשר באדרא אחת קדושה (אדרא הוא מקום צנוע כמו חדר), דזמינן חברייה לאתערב בארעא (שעתידים החברים להעיר בארץ בגלוי סודות התורה, וגם רבי ייסא יהיה בכלל העשרה החברים שנתקבצו ל"אדרא רבא" (המבאר בפרשת נשא דף קכ"ז ע"ב), ושם הוא עתיד להסתלק מן העולם, ונשמתו תעלה לגן עדן), והא אתקיננו תלת פרסיין דקיימן לך ולחברך (והרי כבר הכינו ג' כסאות המוכנים לך, ועוד שנים מחבריה, והם רבי ייסא, ורבי יוסי ברבי יעקב, ורבי חזקיה (כמבאר שם בדר קמ"ד סוף עמוד א'), שמתו מיתת נשיקה שנדבקה נפשם בחשק אהבת הקדוש ברון הוא), מההוא יומא הוו משגיחין ביה בני מתיה.
 (מיום ההוא והלאה היו משגיחים עליו בני עירו) (הביאור הוא על פי מתוק מדבש)

תרגום גרן **"אדרא"** (כמבאר במדרש רבה י"ח כ"ז), על הפסוק: **"כדגן מן הגרן"**, כעבורא מן **"אדרא"**, וכן בכל מקום שכתוב גרן, התרגום **"אדרא"**, וכאן היו צריכין לישוב בחבורת אהבה שלימה כמו שכתב רשב"י לקמן **אנן בחביבותא תלייא מלתא**, היו צריכין לישוב כחצי גרן עגולה, כמו שכתוב (חליו ה'). סנהדרין היתה כחצי גרן עגולה כדי שיהיו רואין זה את זה, ושם (ברש"י) בגרן, כי גרן היו יושבין בחבה ובריעות ובאגודה אחת כסנהדרין שאין חושדין זה את זה, ולהיות שומעים איש את חברו ומתנופחין זה על זה עד שתצא ההוראה כהלכה עד כאן לשונו. (ועין לקמן באדרא רבא דף קמ"ה:).

נפלאות הזהר

לז

ב"אדרא קדישא", כתב (שם בדרך אמת) בחדר הקודש, וכן תרגומו של הגרן הוא אדרא עד כאן לשונו. וכתב הרמ"ק בפרוש כתב יד "אור יקר" להרמ"ק זלה"ה, (נדפס כאן באור החמה) וזה לשונו: אפשר מלשון חדר, והיינו שפאשר היו מתכנשין לענין זה נעשה להם סביב חדר של אש, כמבואר לקמן, (א"ה כ"כ לקמן קל"ד): אמר רבי שמעון זכאה חולקיה דמאן דאשתכח בהאי אדרא קדישא עלאה דאנן ביה, זכאה חולקיה בעלמא דין ובעלמא דאתי, דאנן יתבין בקדושה עלאה אשא עלאה אסחר לן, וכן כתוב (לקמן באדרא זוטא דף רפ"ז): שאמר רבי שמעון בן יוחאי אסחר אשא מקמאי ומעלמין לא אתפסק.

כח) הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר

ועוד פרש ב"מתוך מדבש" דאיתא (ביצה ט"ו). ואר"י משום רבי אלעזר ברבי שמעון הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר, שנאמר אדיר במרום ה', (פרש רש"י) שאדר לשון קיום וחוזר ולכן נקרא אדר, אי נמי אדרא כשמיה כדאמרי אינשי מאי אדרא. דקיימא לדרי דרין עד כאן לשונו.

כט) השתדל להאיר מזכות דורו הקדוש מאורם הקדושים

לחשכת דרא דמשיחא

והנה רשב"י הקדוש הוא ראה מה שיהיה בסוף הדורות האחרונים קדם ביאת המשיח והשתדל להאיר מזכות דורו הקדוש מאורם הקדושים לחשכת דרא דמשיחא, כמו שכתב רשב"י בעצמו (זוהר חדש ב ט'): זכו דדרא דא יקים עלמא עד דייתי מלכא משיחא.

ל) להמשיך אור תורתנו הקדושה לדרי דרין, שיתקיים עלמא

בזכותנו עד דייתי מלכא משיחא

וזה שכתב כאן רשב"י אתפנשו חבריאי, היינו הכינו בהכנה דרבה לסודות התורה האלו. לבי אדרא, להמשיך אור תורתנו הקדושה לדרי

דָּרִין, שִׁיתָקִים עֲלֵמָא בְּזִכּוּתֵנוּ עַד דְּיִיתִי מִלְכָּא מְשִׁיחָא לְתַקּוֹן הָעוֹלָם
בְּמַלְכוּת שְׁמַיָּם.

לא) אֲשֶׁרֵיהֶם לְצַדִּיקִים לֹא דִיִּין שְׁהֵן זֹכִין אֶלָּא שְׁמֻזְפִּין לְבִנְיָהֶם
וּלְבָנֵי בְּנֵיהֶם עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת

וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (יוֹמָא פ"ז.) אֲשֶׁרֵיהֶם לְצַדִּיקִים לֹא דִיִּין שְׁהֵן זֹכִין אֶלָּא
שְׁמֻזְפִּין לְבִנְיָהֶם וּלְבָנֵי בְּנֵיהֶם עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, וּלְפִיכָךְ קָרָא רַשְׁבִּי
מְקוֹם הַקְדוּשָׁה הַזֶּה "אַדְרָא" לְקִיּמָא זְכוּתֵיהוּ לְדָרֵי דָּרִין.

לב) הַכְּנָסוֹ לְרֵאוֹת בְּזִיו הַשְּׂכִינָה

וּבִסְפָּר "לְבִנְת הַסְּפִיר" (פְּרָשֶׁת וַיֵּרָא דָּף כ"ח. דְּפּוּס יְרוּשָׁלַיִם) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ בִּי אַדְרָא,
וְאֲנִי הַבְּנֵתִי רוּצָה לִזְמֹר הַכְּנָסוֹ לְרֵאוֹת בְּזִיו הַשְּׂכִינָה כו', וְנִרְאֶה כִּי נִקְרָאת
אַדְרָא, מֵה גֶרֶן מְזוּן לְכוּלָּא בִּיה, אוֹף הָאִי דִרְגָּא, וּמֵה גֶרֶן עֲגוּלָה, אוֹף הָאִי
גִלְגָּלָא, וּמֵה גֶרֶן מְקַפֵּת אֶטְדִין, אוֹף הָאִי דִרְגָּא לְנִטְרָא לָהּ, וּבְלִשׁוֹן חַז"ל
נִקְרָאת פְּרִד"ס, עַל שֶׁכָּלוּל מִכָּל מִינֵי נְטִיעוֹת, אוֹף כָּלָה כָּלוּלָה מֵהַכָּל. עַד כָּאן
לְשׁוֹנוֹ.

לג) תִּיקוֹן גּוּלְגֻלְתָּא

וּבִסְפָּר "קוֹל בְּרָמָה" (בְּסוּף בְּדף ד.) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ וְהִנֵּה אַדְרָא הִיא עֲגוּלָה, וְכֵן
בְּכָל מְקוֹם שֶׁמְזַכֵּיר תִּיקוֹן הַמֶּתַחִיל מִן הָרֹאשׁ שֶׁהִיא גּוּלְגֻלְתָּא, כְּדוּרִיּוֹת
וְעִיגוּלָא וְכו' עֵיין שָׁם.

לד) אֲסִיפַת קְבוּץ הַחֲכָמִים לְלָמוּד

וּבִסְפָּר "בְּנֵי אֶהְרֹן" כְּתֵב (בְּנֵי אֶהְרֹן עַל זח"ג דף קמ"ח, בְּשֵׁם הַרֵש"ב) אַדְרָא פִּירוּשׁ
אֲסִיפַת קְבוּץ הַחֲכָמִים לְלָמוּד בְּאַיְצָה מְקוֹם שִׁיחָה בְּבֵית אוֹ בֵּין הָאֵילָנוֹת
נִקְרָא אַדְרָא, כְּמוֹ "אַדְרָא רַבָּא וְאַדְרָא זוּטָא" עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

לה) נקבצו בין האילנות, או בקבוץ נשמות הצדיקים

וכתב החיד"א (בהגהותיו נ"א על זח"ב דף קכ"ט). וזה לשונו: פירוש "אדרא" גרן פתגומו "אדרא", פירוש, מקום יפה, או חופה בקבוץ השושבינין, או בקבוץ החכמים באדרא זוטא בחדר הרשב"י, וב"אדרא רבא" נקבצו בין האילנות, או בקבוץ נשמות הצדיקים, (משם הרש"ב). אמר הכותב: עד היום ידוע זה המקום של ה"אדרא רבא", וברוך השם זכיתי הרבה פעמים לראות מה נורא המקום הקדוש הזה ולהתפלל שם, והוא בדרך בין מירן לצפת, והוא סמוך ונראה קרוב למירון, אשרי עין ראתה מקום הקדוש ומקדש הזה.

לו) אדרא רבא ואדרא זוטא

כדי לדעת הטעם שהאדרא בפרשת נשא נקרא "אדרא רבא" והאדרא בפרשת האזינו נקרא "אדרא זוטא", אעתיק מה שכתב בזה בספר הקדוש "קול ברמה" (דף ד'). וזה לשונו: ונקרא "רבא" בכמות ובאיכות כי "ברבא" התחיל לפרש שרש כל תיקוני הפרצופים ומה שקדם להם שהוא פרסא וכיוצא מראשית א"ק עד פרצוף זו"ן, ו"אדרא" זו נכתבה בפרשת נשא את ראש, וראש היינו גלגלת פנודע, "והאדרא זוטא" נאמרה לגלות אופן תיקון או"א שלא נזכרה ב"אדרא רבה", ועוד, ואין כאן המקום להאריך בזה, והדברים צמוקים.

לז) "אדרא רבא" נזדמן קדוש ברוך הוא ורתיכו, ובאדרא זוטא

נזדמן הקדוש ברוך הוא עם צדיקייא דבגנתא דעדן.

הרב קול ברמה מסים: כי יש יתרון ב"אדרא זוטא" מצד השומעין לבד דאזדמנו תמן כי ב"אדרא רבא" נזדמן קדוש ברוך הוא ורתיכו, ובאדרא זוטא נזדמן הקדוש ברוך הוא עם צדיקייא דבגנתא דעדן, מה דלא אערעו ב"אדרא רבא".

לח) ב"אדרא רבא" דבר רבי שמעון עליו השלום ובְרשׁוּתוֹ דְּבְרוּ כּוּלָם, וּבְאֲדָרָא זֹטָא דְּבֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן עָלָיו הַשְּׁלוֹם לְבַד

גם יש יתרון אחר כי ב"אדרא רבא" דבר רבי שמעון עליו השלום ובְרשׁוּתוֹ דְּבְרוּ כּוּלָם, וב"אדרא זוטא" דבר רבי שמעון עליו השלום לבד. וזכותו יגן בעדינו ויגאלנו בקרוב על ידי משיח צדקנו ויקונים בנו הכתוב "והיה ה' למלך על כל הארץ" בעגלא ובזמן קריב אמן סלה ועד, עד כאן לשונו. (נעתק מספר אדרא זוטא עם הגהת מקורות "אדר הזהר" מהרב המקובל הריא"ז מרגליות זצ"ל, עם הרבה הוספות חדשות מהמוציא לאור)

פרק ד

לט) התעוררו להתחזק בלימוד הזהר הקדוש

ישראל ה'טהורים ו'אחינו ה'נבונים, ידעו ויתבוננו לעסוק בלימוד הזהר הקדוש שפידוע מטהר את הנשמה ומסגל לכל ברכה וטובה כמו שכתב החיד"א זלה"ה בספרו "מורה באצבע" (ב, מד) וזה לשונו: "לימוד ספר הזהר מרומם על כל לימוד, בשגם לא ידע מאי קאמר ואף שיטעה בקריאתו, והוא תיקון גדול לנשמה..." עכ"ל זלה"ה.

על כן התעוררו להתחזק בלימוד הזהר הקדוש כמו שכתוב (תהלים קיט) "עת לעשות לה' הפרו תורתך", (ובאורי: כשהערב רב מפירים את התורה מוטל עלינו להתחזק ולעשות עת וזמן לכבוד השכינה הקדושה, וליחדא קב"ה ושכינתיה), משום שזהו זמן הגאולה, וכידוע **כל הגאולה תלויה בלימוד הזהר הקדוש**, וכמו שאמרו בזוהר הקדוש (זוה"ח ח"ב מ:): על דורו: "זכו דדרא דא יקיים עלמא עד דיייתי מלכא משיחא" וכידוע שבזכות לימוד הזהר הקדוש והאדרות יפקון מן גלותא ברחמים ועוד לא יצטרכו לנסיון. כמ"ש בזוהר הקדוש ובתקונים.

ובתקון ו' איתא: "וכמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד יתגלי לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא, ובגיניה וקראת דרור בארץ

וגו". ובפרשת נשא אמר רעיא מהימנא "בספרא דא יפקון מן גליתא ברחמי".

(מ) ילמוד בזוהר דרך בקיאות בלבד בלי שיעמיק בעיון ארבעים או חמשים עלים

וגם ידוע מה שכתב מהרח"ו בשם האריז"ל (עיין בשער רוח הקודש יא:): וזה לשונו: "גם אמר לי הרב אברהם הלוי יצ"ו, שאמר לו מורי ז"ל עצה לענן ההשגה והיא זו: שלא ישיח שיחה בטלה, ושיקום בחצי הלילה ויבכה על חסרון הידיעה, ויילמוד בזוהר דרך בקיאות בלבד בלי שיעמיק בעיון ארבעים או חמשים עלים, בכל יום שיקרא בספר הזוהר פעמים רבים" עכ"ל.

מא) לקרא את האדרות הקדושות בימים הקדושים

ועל פן נהגו ישראל עם קדושים לקרא את האדרות הקדושות בימים הקדושים בימי שנה, הן בראש השנה, כפי שנהגו רבים ושלמים לקרא ספר התהלים והאדרות, וכתב הפך החיים (סימן תקפ"ג, לח) שביום א' דראש השנה קוראים "אדרא רבא" וביום ב' "אדרא זוטא". והן בחג השבועות זמן מתן תורתנו, שקוראים ה"אדרא רבא" וכנזכר מנהג זה בפרי עץ חיים לרבנו האריז"ל שנהגו החברים ללמוד "אדרא רבא", ובחושענא רבא נהגו לקרא "אדרא זוטא".

ובפרי עץ חיים (בשער חג השבועות פרק א' בהגהת מורינו הרב יעקב צמח בשם המהרח"ו): שאמר שבלילות שביעי של פסח, וחג השבועות, וליל הושענא רבה, מצוה לפרש ולגלות עומק החקמה לפי שבאלו הימים הזמן גרמא והוא זמן מוכן לסודות וראוי לפרשם אז".

[ח] והרמ"ק כתב כמו כן, כל אחר חצות לילה וביום השבת וימים טובים מסגלים להשפיל בהכמת הקבלה. ובספר אור צדיקים (כ"ב, כח-ל) כתב שעסק חכמת הקבלה הצלחתה בערבי שבתות אחר חצות ובחג הסוכות בתוך הסוכה, ובחג השבועות.

מב) ידועה הסגלה הגדולה לקרא האדרות על על קברו של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע א אשר בזה שפתותיו דובבות להמשיך עלינו השפע העליון

ובפרט על קברו של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, א, שידועה הסגלה הגדולה לקרא האדרות על קברו אשר בזה שפתותיו דובבות להמשיך עלינו השפע העליון, וכמאמר חז"ל (יבמות צא): דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר. ולפי זה, הגורם שהיה החכם חי אחרי מותו, גם הוא זוכה ויושב במחצתו, שהרי הוא גרם להחיותו, ואין ספק כשהוא בא לעולם הבא, החכם בעצמו עם סיעת מרחמוהי יוצאין לקראתו לקבל פניו. (הגאון מהרח"א איסטרוולסה בספרו בן אברהם פרשת וישלח כג:).

מג) הספר של הצדיק הוא נשמת הצדיק

וכן האדמו"ר מסדיגורה זי"ע, מביא שהציון להצדיק הוא בשביל הגוף והנפש, ו"הספר של הצדיק הוא לנשמת הצדיק". (וכן כתב בספר תורה וחיים מערכת ס' אות רי"ז, לרבי חיים פלאגי זי"ע א).

[ט] פוק חזי מי הוא בעל המימרא הרשב"י זי"ע! – והיאך הבאים לציונו הקדוש לא מקימים את דבריו הקדושים ללמוד את תורתו "הזהר הקדוש", והרי זה מרפסין אגרי.

[י] וכתוב בזוה"ק: תלת דרגין אינון מתקשרן דא בְּדָא, קודשא בריך הוא אורייתא וישראל, וכו' (ח"ג עג). והלומד בתורת הרשב"י מעורר התדבקות בנשמת התנא האלוקי, וכאשר מוציא האדם מפיו דברים, הנה הבל פיו עולה למעלה ועושה רושם, ובדאי בשלומד בתורת הרשב"י ע"ה, פועל למעלה התעוררות ושמחה לנשמת רשב"י וחבריו, והרי הוא כאילו ממלש משתתף עמיהם והרי הוא מבני היכלא דמדינתא ויזכה גם לעתיד לבוא להשתתף ולראות בשמחתו של הרשב"י, שהוא שרש נשמתם של ישראל בעניין משה רבינו ע"ה, והרי שמחתו של רשב"י היא שמחת כלל ישראל. (ועין מאורות הזהר דף ק-קא).

[יא] בספר חסידים סימן תקנ"ט: וז"ל: כל צדיק שמפרש דברי צדיק אחר, כשמת, יוצא התנא כנגדו ומקבלו בסבר פנים יפות, והולך עימו לבקש מן המלאכים להקל עליו, ומעמידו לפני הקב"ה לדבר עליו טובות. ושם באות רכ"ד: וכל האומר שמועה מפיהם, הם מתפללים עליו שם ומליצים טובה עליו. וכמו שכתוב בספרים הקדושים, סיפור נורא מהמהרש"ל זצ"ל, שהיה לו מוכיה, ופעם בא מאוחר לבית המדרש להתפלל מעריב ולא היה כבר מנין, והתפלל ביחידות, ובדרך כלל המוכיח היה צריך לומר לו

מד) בכל מקום שלומד תורת הרשב"י הרי הוא פאילו נמצא אצל ציונו הקדוש

העולה מהדברים דבכל מקום שלומד תורת הרשב"י הרי הוא פאילו
נמצא אצל ציונו הקדוש.

מה) העולים הזוכים להשתטח באתרא קדישא מירון, בודאי שחובה קדושה ללמוד את תורת הרשב"י אצל ציונו יותר מכל לימוד אחר

והעולים הזוכים להשתטח באתרא קדישא מירון, בודאי שחובה
קדושה ללמוד את תורת הרשב"י אצל ציונו יותר מכל לימוד אחר, ובזה
מתקשר לנשמת הרשב"י, ועל ידי כן תפלתו עושה רושם, וכמו שאמר דוד
המע"ה אגורה באהלך עולמים... ובבודאי יכיר לו הרשב"י טובה על כך. (ועין
מאורות הזהר פ"ו). - ובפרט ביום ל"ג בעומר שהוא יום הלולא דיליה, וכידוע
שביום פטירתו גילה ה"אדרא זיטא" ודבר בעתו מה טוב.

מוסר, והפעם לא אמר לו, ושאל אותו המהרש"ל, למה לא אמרת לי מוסר. ענה לו, שראיתי שני זקנים
שבאו איתך להתפלל מעריב, לכן לא אמרתי כלום. אמר לו המהרש"ל, ששני זקנים האלו היו הרבינו
תם והר"י בעלי התוספות, והיות והייתי טרוד מאוד לתרץ הקושיא של רבינו תם על האר"י, לכן באתי
מאוחר, ובאו ללוות אותי, ואם זכית לראות אותם, אז אתה כבר לא יכול להיות המוכיח שלי.

ובמגיד משרים (פרשת ויקהל) ומה שפלפלת אתמול על דברי הרמב"ם דברי אמת הם, הרמב"ם
שמח כך, וירדת לסוף דעתו, כשתפטר מן העולם הרמב"ם ז"ל, יצא לקראתך, כיון שתמצא ההלכה
כמותו, גם עכשיו מלמד עליך זכות.

בספר מגיני שלמה (של הגה"ק רבי יהושע מקרקא זצ"ל), שם טרח ליישב כל קושיית התוספות על
רש"י, נכד המחבר כותב בהקדמה, שהגאון המחבר אמר לפני תלמידיו, כאשר בא אליו בחלום בשמחה
גדולה ואמר לו, בשביל שאתה טורח להציל אותי מפי האריות הגיבורים החריפים בעלי התוספות, אנא
אתינא לקבלך בעולם הבא עם תלמידך, וכן היה, שביום פטירתו, חצי שעה קודם שכבה נר ישראל, היו
אצלו כל גדולי ישראל, ואמר להם, תנו מקום לרבינו מאור ישראל, רבינו שלמה יצחקי שבא אלי עם
כל קדושי עמו, וקיבל אותי בשמחה להראות לי את דרך עץ החיים, באשר עמדת לימינו תמיד לתרץ
מעליו קושיית בעלי התוספות.

מו) הִיָּה קוֹרָא כָּל הָ"אֲדָרָא רַבָּא" בְּכָל שַׁבַּת קוֹדֶשׁ,

וספר הרב הצדיק המקובל הר"ר בניהו שמואל שליט"א (ראש ישיבת נהר שלום) מפי מו"ר ועט"ר זקן המקבילים המקובל האלקי כמהר"ר יצחק בדורי זללה"ה ששמע מפי המקובל האלקי ח"ר סלמאן אליהו זצ"ל שהיה קורא כל ה"אֲדָרָא רַבָּא" בכל שבת קודש, ושאל אותו מפני מה עושה כן והשיב לו שכל "עץ חיים" לרבנו האריז"ל מקורו ב"אֲדָרָא רַבָּא" וברגע שאני קורא ה"אֲדָרָא רַבָּא" הוא כמו שאני חוזר על כל הספר הנורא "עץ חיים" לרבנו האריז"ל, זיע"א.

מוז) לומר "אֲדָרָא רַבָּא" או "אֲדָרָא זוטא" להתם כל פשע, ולהמשיך השפע העליון – ובלמוד "האֲדָרָא רַבָּא" ישפיע על הלומדים אור עליון מזיהרא עילאה

וכן ידוע מה שתקן הרי"ח הטוב זיע"א ליארצייט או לתקוני הנפש והגוף, אשר בהרבה מקומות תקן לאמר או "אֲדָרָא רַבָּא" או "אֲדָרָא זוטא" להתם כל פשע, ולהמשיך השפע העליון. - ובפרט לזכות לקבלת התורה בחג השבועות שאז מתנוצץ הארת "האור כי טוב" הגנוז בתורה, על ידי הרשב"י הקדוש שנקרא "בוצינא קדישא", ובלמוד "האֲדָרָא רַבָּא" ישפיע על הלומדים אור עליון מזיהרא עילאה (בני יששכר מערכת ל"ג בעומר אות ב').

ובכל עת שיעסקו בזהר ובאדרות הקדושים תאיר נשמת התורה עליהם.

ומבטחנו שבזכות הלומדים והמתעסקים בזהר הקדוש ננצל "מאל נכר" ונזכה לגאולה השלימה בחן בחסד וברחמים, "ביום ההוא יהיה ה' אחד וישמו אחד" בב"א.

פרק ה

מח) על ידי טעימת יינה של תורה, פנימיות התורה, מתעורר האדם באהבה נפלאה שלמעלה מן הדעת וההשגה

פנימיות התורה הוא בחינת משקה המשכרת, כמו יין לאחר שנכנס במעיו יצא מהעלמו ומתגלה ואז משכר ומבלבל הדעת וההשגה מפני שהיה בו כח שלמעלה מן השכל בהעלם, ועתה יצא ונתגלה, כמו כן ברזין דאורייתא שהוא מה שלא נתלבשה במצוה אלא הן ספור גדלת אור אין סוף ברוך הוא למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית וכו' להשכיל ולהשיג סדר כל ההשתלשלות ולספר בשעור קומת עצמות המאציל והנאצלים, כמו כל מאמרי "האדרא רבה ואדרא זוטא" שהוא בחינת אהבה רבה שלמעלה מן הדעת וכו' ורזין דאורייתא שלמעלה מן ההשגה בהעלם גדול, וכשטועמים ומשיגים יתבלבל דעתו, כלומר שנולד לו מחמת ההתבוננות בהם אהבה נפלאה שלמעלה מן הדעת וההשגה וכו'.

(ספר מאמרי אדמו"ר הזקן (בעל התניא) תקס"ג חלק ב', דבור המתחיל והשתיה כדת)

מט) הסבר להעלמת הזהר אחרי פטירת הרבי שמעון בן יוחאי

א. לא נתן לכתב סתרי הזהר אלא לרבי אבא

הלא תראה, כי בעת פטירתו, בריש "אדרת האזינו", לא נתן רשות לשום אחד מאותם שבעה עיני השם העומדים אז אצלו, לכתב סתרי הזהר, אלא לרבי אבא, כנזכר שם: וכך אסדרנא לכו, רבי אבא יכתוב, ורבי אלעזר ברי ילעי, ושאר חברייה ירחשון בלבייהו. ועם שנתן לו רשות לכתב, מצאנו ראיונו בפרשת משפטים דף קכ"ג: וזה לשונו: שאל רבי אלעזר לרבי אבא, כל הני תקונין, אבא גלי לון, בגין דלא ייעול בכסופא לעלמא דאתי. השתא אמאי אצטריכו לאתגלגאה. אמר ליה רבי אבא, ההוא דאנא כתבנא מבוצינא קדישא, אמינא (כתובה) לגבי חבריא, דהא אינון ידעין מליו, והא אצטריך למנדע, דכתיב, (שמות י) וידעתם כי אני יי'. וכתיב (שמות

כט) וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יי'. בְּגִין דְּאֵתִיּוּשְׁבֹן מַלְיָן. בְּלִבְנָא. וּמִכָּאן וּלְהִלָּאָה, סְתִימִין מַלְיָן, עַד כָּאן.

ב. אורות הזהר לא נתגלו רק לחבריא במחשבת לבם

והנה עם שכבר נתן לנו רשות רבי שמעון בן יוחאי לכתב, וגם כי לא למד רק לאותם הז' חברים, דעלו ונפקו באדרא קדישא, ועם כל זה הקפיד רבי אלעזר בנו, ונתכעס על זה, וגם הוא עצמו השיב לו, דמכאן ולהלאה להו מלין סתימין בגוונא, אבל לשאר חכמי דורם, עם היותם תנאים, לבם רחב כפתחו של אולם, עם היותם כתובים, הם אצלם מלין סתימים, ולא אתגליין אלא לחבריא האילין בלחוד, ואף גם הם בתוך מחשבות לבם, ולא מן הפה ולחוץ, וכמו שכתוב סתימין מלין בגוונא, ולא אמר ביננא.

ג. אחרי פטירת הרבי שמעון בן יוחאי אמרה החבריא: "אל תתן את פיך להחטיא את בשרף"

וכן בפרשת ויחי דף רי"ז. אמר שם: בכה רבי אבא, רבי שמעון ריחייא דטחנין מניה מנא טבא וכו', ולא אשתאר בעלמא מיניה, בר כמה דכתיב, (שמות טז) קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן והנח אותו לפני ה' למשמרת, לאצנעותא, ואלי בהתגלייא לא כתיב, השתא מאן יכיל לגלגא רזין, ומאן ינדע לון.

גם בפרשת אחרי מות דף ע"ט., וזה לשונו: בתר דשכיב רבי שמעון, הו אמרי (קהלת ה) "אל תתן את פיך לחטיא את בשרף".

ד. רשב"י המשיך תקונים פאלה, שבכל דור ודור עד הסוף, שכל מי שירצה לשוב יוכל להתקרב להשם יתברך מפל מקום שהוא

... כל השמחה היא מה שזכינו שהיה צדיק וקדוש כזה שגלה תורה נוראה כזאת ותקן תקונים פאלה בתורתו הקדושה, עד שעל ידי זה אנו בטוחים שלא תשכח התורה מפני זרענו, וזה גמר דיקא על ידי הסתלקותו,

שֶׁאֵז דִּיקָא תִקֵּן הַפֶּגֶם שֶׁל תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא שְׁמִתּוֹ קֶדֶם זְמַנָּם, וְגַלָּה אֵז הָאֲדָרָא זֹטָא, מִלְבָּד מֵה שְׁגָלָה כָּל יָמֵי חַיָּיו הָאֲדָרָא רַבָּא וְסִפְרָא דְצִנִּיעוּתָא וְכָל סֵפֶר זֶהר הַקְדוּשׁ, שֶׁעַל יָדֵי כָּל זֶה הַמְּשִׁיךְ תִּקּוּנִים כְּאֵלֶּה שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עַד הַסּוֹף, שֶׁכָּל מִי שִׁירָצָה לָשׁוּב יוֹכֵל לְהִתְקַרֵּב לַהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא עַל יָדֵי תִקּוּן הַצִּמְצוּמִים שֶׁתִּקֵּן בְּחַיָּיו וּבִפְרִט בְּיוֹם הַסִּתְּלָקוּתוֹ הַקְדוּשׁ, כִּי גְדוּלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם.

(ספר לקוטי הלכות הלכות תפלת המנחה הלכה ז' אות נ"ו)

פרק ו

נא) ביום ל"ג בעומר הילולא חדרה ושמחה בעולם

הַטַּעַם שֶׁבִּז' אֲדָר, יוֹם פְּטִירַת מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, הוּא יוֹם אֲבֵל וְצוּם, וּבְיוֹם ל"ג בְּעוֹמֶר, יוֹם פְּטִירַת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, הִילּוּלָא, חֲדָרָה וְשִׁמְחָה בְּעוֹלָם, לְפִי שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בָּכָה עַל יוֹם מוֹתוֹ וְלֹא חִפֵּץ בּוֹ, מִטַּעַם שֶׁרָצָה לְקַיֵּם מִצְוֹת הָאֶרֶץ, לִכְן הִכָּל בּוֹכִין עַל מוֹתוֹ וּמִתְאַבְּלִין עָלָיו. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי שָׂמַח בְּיוֹם מוֹתוֹ, וְעַמֵּד וּמַצִּיפָה עָלָיו: שֶׁאָמַר הָאִידֵנָּא אֲסִהֲדָנָא עָלֵי. דְּכָל יוֹמִין דְּקֵאִימְנָא, תֵּאִיבְנָא לְמַחֲמִי יוֹמָא דָּא, הִנֵּה שָׂמַח וְצָפָה עָלָיו, עֲבָדִינוּ רְעוּתִיהָ, וְהִיא הִלּוּלָא לְכָל עַלְמָא, כְּמָה שֶׁכָּתֵב בְּאֲדָרָא זֹטָא (הָאִינוּ דָּף רל"א:).

(דבר יום ביומו)

נב) בל"ג לעומר אנו עושים משתה ושמחה

בְּיִשְׂרָאֵל מִתְאַבְּלִים בְּפִטִּירַת מֹשֶׁה עַל שֶׁלֹּא נִכְנַס לָאֶרֶץ, וּבִל"ג לְעוֹמֶר אָנוּ עוֹשִׂים מִשְׁתֶּה וְשִׁמְחָה, שֶׁשְּׂמֵחִים שְׁנִיצוּצֵי נִשְׁמַת מֹשֶׁה שֶׁנִּכְנְסוּ בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי.

(הילולא רבא דף כ"ב להרב יעקב אנהורי)

ביום פטירת משה רבינו נשתכחו ג' מאות הלכות על ידי אבלם אחר משה רבינו, על כן הוא תענית. מה שאין כן בפטירת רבי שמעון בן יוחאי, שגלה הסודות וכל האדרא זוטא ביום פטירתו, ועל ידי זה השמחה והחדוה ביום ההוא שנתגלו הני רזין עלאין, לכן ל"ג לעמר הוא יום שמחה.

(שער יששכר מאמרי חדש איר, מאמר ג"ל עיני, אות כ"ג)

נג) תורת הקבלה והסוד קבלו שלומי אמוני ישראל מרשב"י ז"ל, כל דברי האריז"ל מוסד על ספר הזהר, וכל דברי רבי ישראל בעל שם טוב ז"ל מוסד על דברי הזהר והאריז"ל, והגר"א ז"ל כתב פרושים על הזהר הקדוש, וכל תמימי דרך הולכים בתורת הזהר ומאמינים בו

שלומי אמוני ישראל, המאמינים בהשם ובתורתו, וקבלו את התורה הכתוב ביד משה ואת התורה המסורה על פה ביד משה, קבלו את תורת הקבלה והסוד מאת התנא רבי שמעון בר יוחאי.

ומרן האר"י זכרוננו לברכה הקדוש יסד כל יסודי הקבלה שלו על ספר הזהר וכתב פרושים עליו. וגאון עזנו, קדוש ישראל ופארו, מורנו ורבינו רבי ישראל בעל שם טוב זכרוננו לחיי העולם הבא, אביהם של חסידים, שהאיר לעולם בתורת שיערי החכמה והתבונה והדעת, בנה יסודי החסידות על ספר הזהר הקדוש וספרי האר"י זכרוננו לברכה. והוא ותלמידיו הקדושים אחריו למדו את צנועים חכמה בבאור דברי הזהר הקדוש.

ורבינו הגר"א זכרוננו לברכה, אשר היה כאחד מן הראשונים ... וכל רז לא אניס ליה ... כתב פרושים על הזהר הקדוש והאדרא רבה קדישא והספרא דצניעותא והתקוני זהר, ובבאורים על השלחן ערוך מביא מקורות מדברי הזהר ... וכל תמימי דרך הולכים בתורת הזהר ומאמינים בו.

(הקדמות ספר זהר הרקיע להאדמו"ר מראדזין זכר צדיק לברכה)

נר) רבי שמעון בן יוחאי וחבריו היו עקר התקון של תלמידי רבי עקיבא, על ידי שגלה ספר הזהר הקדוש והתקונים

עקר התקון של תלמידי רבי עקיבא היה על ידי רבי שמעון בן יוחאי וחבריו... כי רבי שמעון בן יוחאי עסק בזה ביותר לתקן הצמצומים, לתקן בחינת כלים להמשיך אור האין סוף לגלות אלקותו בעולם, שזהו בחינת כל ספר זהר הקדוש בפרט האדרא רבא ואדרא זוטא. שעל ידי זה המשיך ותקן וגלה צמצומים נפלאים שהם בחינת מצחא ועינין ותקוני דיקנא קדישא וכו', שכלם בחינת צמצומים נוראים להשיג על ידי זה אור האין סוף כידוע ומובן לכל מחצדי חקלא. ועל כן אמר בזהר דא יפקון מן גלותא.

(ספר לקיטי הלכות הלכות תפלת המנחה הלכה ז אות נו)

פרק ז

נה) פטירת משה רבינו ורבי שמעון בן יוחאי נודעה על ידי בת קול

אודות פטירת משה רבינו איתא: בת-קול יצאה שמות משה.

(ספרי סוף פרשת ברכה)

משה רבינו בפטירתו ברת קלא נפלת מן שמיא.

(בתרגום יונתן בן עזיאל על הפסוק ברכה לד, ה)

וכן פטירת רבי שמעון בן יוחאי נודעה על ידי שפיצא מפתו וסליק
באורא.

(זהר חלק ג' דף רצ"ו)

הטעם שבז' אדר יום פטירת משה רבינו עליו השלום הוא יום אכל
וצום, וביום ל"ג בעמר יום פטירת רבי שמעון בן יוחאי הילולא חדוה ושמחה
בעולם, לפי שמשה רבינו עליו השלום בכה על יום מותו ולא חפץ בו, מטעם
שרצה לקיים מצוות הארץ, לכן הפל בוכין על מותו ומתאבלין עליו. ורבי
שמעון בן יוחאי שמח ביום מותו, ועמד ומצפה עליו, שאמר: האידנא
אסהדנא עלי, דכל יומין דקאימנא, תאיבנא למחמי יומא דא. הנה
שמח וצפה עליו, עבדינן רעותיה, והיא הילולא לכל עלמא, כמו שכתב
באדרא זוטא (האזינו דף רל"א).

(דבר יום ביומו)

**נו) בל"ג בעמר אנו עושים משתה ושמחה, ששמחים שניצוצי
נשמת משה שנכנסו ברבי שמעון בן יוחאי**

בישראל מתאבלים בפטירת משה על שלא נכנס לארץ, ובל"ג לעמר אנו
עושים משתה ושמחה, ששמחים שניצוצי נשמת משה שנכנסו ברבי שמעון
בן יוחאי.

(הילולא רבא דף כ"ב להרב יעקב אנהורי)

ביום פטירת משה רבינו נשתכחו ג' מאות הלכות על ידי אבלם
אחר משה רבינו, על כן הוא תענית. מה שאין כן בפטירת רבי שמעון בן
יוחאי, שגלה הסודות וכל האדרא זוטא ביום פטירתו, ועל ידי זה
השמחה והחדוה ביום שהוא שנתגלו הני רזין עילאין, לכן ל"ג לעמר
הוא יום שמחה.

(שער יששכר מאמרי חדש אדר, מאמר ג' ל' עיני, אות כ"ג)

בין יום פטירת משה רבינו עליו השלום לבין יום פטירת הרבי שמעון בן יוחאי י"ח איר ישנם 70 יום, לרמז שהרבי שמעון בן יוחאי בא לגלות את סוד סתרי תורה, וזה שמחת הקדוש ברוך הוא הכי הגדולה, כי תורת הסוד הוא תורה לשמה, וזהו השמחה הגדולה של ל"ג בעמר, מה שאין כן בשבעה באדר.

(אור יצחק פרק א')

פרק ח

רבי חיים ויטאל זי"ע

נז) ואל יפלא האדם מזה, כי עם היות שרבי שמעון בן יוחאי אחרון שבתנאים זכה למעלה כזו, כי דברים אלו כבשוננו של עולם, אין רשות בפה לפרש ענינם הפמוס והחתום אצלנו

וזכר נא מאמר רבי שמעון בן יוחאי עצמו ובאדרא רבא בכרשת נשא (דף קל"ב:) וזה לשונו: אמר רבי שמעון בן יוחאי, כלהו בוצינן חברין, דאתיין בהאי עזקא קדישא. אסהדנא עלי שמיא עילאה דעלאין, וארעא קדישא עלאה דעלאין. דאנא חמי השתא, מה דלא חמא בר נש, מיומא דסליק משה זמנא תננינא לטורא דסיני. דאנא חמינא אנפאי נהירין, כנהורא דשמשא תקיפא, דזמין למיפק באסוותא לעלמא. דכתיב, (מלאכי ג) וזרח לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה. ועוד דאנא ידענא דאנפאי נהירין, ומשה לא ידע ולא אסתפל. הדא הוא דכתיב, (שמות לד) ומשה לא ידע כי קרן עור פניו וכו'.

ואל יפלא האדם מזה, כי עם היות שרבי שמעון בן יוחאי אחרון שבתנאים זכה למעלה כזו, כי דברים אלו כבשוננו של עולם אין רשות בפה

לִפְרֹשׁ עֲנִינָם הַכְמוּס וְהַחֲתוּם אֶצְלָנוּ וְעַל דֶּרֶךְ זֶה אֵל תִּתְפַּלֵּא מִמָּה שֶׁנִּסְפָּר
בְּסוֹף הַקִּדְמָה זֹאת מַעֲנִין הַחֶכֶם הַקָּדוֹשׁ הַנִּגְלָה אֵלֵינוּ בְּזִמְנֵנוּ וּבְדוֹרֵנוּ זֶה,
וְלֹא אוֹכֵל לִפְרֹשׁ. וְאִם תִּרְצֶה תִּבְיִן מָה שֶׁכָּתוּב בְּסֵפֶר הַתְּקוּנִין עַל דוֹר הוֹלֵךְ
וְדוֹר בָּא דָּא מֹשֶׁה רַעֲיָא מְהִימָנָא, וְכִנּוּכָר בְּתִקּוֹן ס"ט (דף קי.) אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, חֲבֵרְיָא, בּוֹדְאֵי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶסְתַּכֶּם עִמָּנָא, עֲלֵאִין וְתִתְּאִין
לְמַהּוֹי בְּהֵאִי חֲבוּרָא, זָכָא דָּרָא דְהֵאִי אֶתְגַּלִּיָּא בֵּיה, דְּעֵתִיד כּוּלִי הֵאִי
לְאַתְחַדְשָׁא עַל יְדָא דְמֹשֶׁה בְּסוֹף יוֹמָא בְּדָרָא בְּתִרְעָא, לְקִיָּמָא קָרָא (קִהְלֵת א
ט) מ"ה ש"ה ה"ה וְאֵי שִׁיְהִיָּה, וְאַתְפְּשֻׁטוּתִיָּה הוּא בְּכָל דָּרָא וְדָרָא, בְּכָל צָדִיק
וְחֶכֶם דְּמִתְעַסֵּק בְּאוּרִיָּתָא, עַד שְׁתֵּין רַבּוּא וְכו', וְהַדְּבָרִים סְתוּמִים וְחֲתוּמִין:

נח) וְכֵד יִהְיֶה קָרִיב לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא אֲפִילוּ רַבִּי דְּעֵלְמָא זְמִינִין לְאַשְׁכַּחַת טְמִירִין דְּחֻכְמָתָא

וְהִנֵּה נוֹדַע מָה שֶׁכָּתַב הַרְמֵב"ם זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּה בְּהַקְדַּמַּת סֵפֶר הַמּוֹרָה עַל
מִשְׁנַת "וְלֹא בְּמִרְכָּבָה בְּיַחֲד", וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וְאֵלּוּ בְּאֵר הָאָדָם הָעֲנִינִים אֵלּוּ
בְּסֵפֶר יִהְיֶה כְּאֵלּוּ דּוֹרְשִׁים לְאַלְפִים מִבְּנֵי אָדָם וְכו' וְהִטְעַם לִפִּי שֶׁהַכְּתִיבָה
קִיָּמַת לְדוּרֵי דוֹרִים לְהַגּוּנִים וּבִלְתִּי הַגּוּנִים, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי נָאָה
דּוֹרֵשׁ וְנָאָה מְקִיָּם, וְהִגֵּם שְׁצוּנָה לְרַבִּי אַבָּא שִׁיכְתֵּב, וּבִהְיוֹת שִׁיכְתֵּבם בְּהָעֵלָם
גָּדוֹל כְּאֵלּוּ לֹא נִכְתְּבוּ כָּלֵל דְּמִי.

וּמַעֲתָה יוֹכֵל הָאָדָם לְהַקְשׁוֹת עַל דְּבָרֵינוּ אֵלָּה וְלוֹמַר, אִם כֵּן רַבִּי אַבָּא
טָרַח עַל חֲנִם לֹלָא צִרְךָ לְכַתֵּב דְּבָרִים סְתוּמִים וְחֲתוּמִים, אֲמַנָּם תְּשׁוּבָתְךָ
בְּצִדְךָ מִמְּקוֹם אַחֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּתִקּוּנֵים הַנִּזְכָּר לְעִיל, דְּבִדְרָא בְּתִרְעָא
יְתִפְרִנְסוֹן מִהֵאִי חֲבוּרָא וְעֵתִיד לְאַתְגַּלִּיָּא וְכו' וְכֵן מִמָּאֲמָרוֹ בְּתִקּוֹן ס"ט
(דף קי.): דְּעֵתִיד כּוּלִי הֵאִי לְאַתְחַדְשָׁא עַל יְדֵי מֹשֶׁה נְבִיאָה בְּדָרָא בְּתִרְעָא
וְכו'. וּמִמָּאֲמָר פְּרִשְׁת וִירָא (דף קיז.): וְכֵד יִהְיֶה קָרִיב לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא אֲפִילוּ
רַבִּי דְּעֵלְמָא זְמִינִין לְאַשְׁכַּחַת טְמִירִין דְּחֻכְמָתָא וְכו'.

וְלִכּוֹן בְּרָאוֹת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּה בְּרוּחַ קָדְשׁוֹ עֲנִין זֶה, צוּה
לְרַבִּי אַבָּא לְכַתֵּב סֵפֶר הַזֶּהר בְּדֶרֶךְ הָעֵלָם לְהִיּוֹתוֹ מִצְנַע לְמִשְׁמֶרֶת עַד דָּרָא
בְּתִרְעָא קָרִיב לְיוֹמִיָּה מַלְכָּא מְשִׁיחָא, כְּדִי שֶׁבְּזָכוֹת הַמִּתְעַסְקִים בּוֹ

תצמח הגאלה בימינו בעזרת השם, כנזכר לעיל בפרשת ויחי (דף ריז): 'על דא פתיב קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העמר מן וכו' למשמרת לאצנעותא', והבן זה מאד.

(נט) הראשונים זכרונם לברכה שלמדו סתרי חכמה זו מפיו אליהו הנביא

והנה אין בכל דור ודור שלא נמצאו בו אנשים יחידי סגלה ששרתה עליהם רוח הקודש, והיה אליהו הנביא זכרונם לברכה נגלה עליהם ומלמד אותם סתרי החכמה הזאת וכמו שנמצא פתוב בספרי המקבילים.

גם בעל ספר הרקנטי כתב בפרשת נשא בפרשת ברכת כהנים וזה לשונו: והפירוש הראשון הוא דעת החסיד רבינו יצחק ן' הרב זכרונם לברכה שהיה ג' לאליהו זכרונם לברכה כי נגלה להראב"ד ולמד לו חכמת הקבלה והוא מסרה להראב"ד בנו וגם נגלה לו והוא מסרה לבנו הרבי יצחק סגי נהור שלא ראה מעולם וגם לו נגלה והוא מסרה לשני תלמידיו האחד רבי עזרא שפרוש שיר השירים והשני רבי עזריאל ואחריהם נמשכה להרמב"ן זכרונם לברכה והראב"ד עצמו בספר השגותיו להרמב"ם זכרונם לברכה על הלכות לולב פרק ח' גבי דין ההדס שנקטם ראשו כשר השיג עליו הראב"ד זכרונם לברכה, וזה לשונו: אמר אברהם כבר הופיע רוח הקודש בבית מדרשנו מכמה שנים והעלינו שהוא פסול וכו'. גם בהלכות בית הבחירה בפרק ששי במה שכתב הרמב"ם שהנכנס למקדש בזמן הזה חייב כרת השיג עליו וכתב: "אמר אברהם וכן נגלה לי מסוד השם ליראיו". עד כאן לשונו.

פרק ט

הַרְשֵׁב"י וְרַבִּי יְהוּדָה פְּתִיָּה זי"ע

(ט) הַמִּקְבֵּל הָאֱלֹקִי רַבִּי יְהוּדָה פְּתִיָּה זָכַר צָדִיק וְקָדוֹשׁ לְבָרָכָה
לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא – מִחֲבֵר סֵפֶר "יֵינן הָרֶקֶח", וְעוֹד

רַבִּי יְהוּדָה פְּתִיָּה - מַגְדוּלֵי מִקְבְּלֵי בָּבֶל. - נוֹלַד בְּבִגְדָד בְּשָׁנַת תרי"ט –
859' - נִפְטַר בִּירוּשָׁלַיִם בְּשָׁנַת תש"ב – 942'.

בְּשָׁנַת תרס"ה – 905', בְּתַחֲלַת הַמָּאָה הָעֲשָׂרִים עָלָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. -
כָּבֵר מְנוּעִירָיו לְמַד קִבְּלָה אֶצֶל גְּדוֹל הַמִּקְבָּלִים בְּדוּרוֹ, הָרַב יוֹסֵף חַיִּים.

סִפְרָיו: "בֵּית לַחֵם יְהוּדָה", פְּרוֹשׁ עַל סֵפֶר הַזֹּהַר - "יֵינן הָרֶקֶח", פְּרוֹשׁ
עַל הַ"אִידֵרָא רַבָּא" וְהַ"אִידֵרָא זוּטָא" - "מֵתוּק לִנְפֶּשׁ", בְּאוּר עַל סֵבָא
דְּמִשְׁפָּטִים.

(סא) מַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה: הִתְנַא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זְכוּתוֹ יָגֵן
עָלֵינוּ אִמֵּן נִגְלָה בְּחִלּוֹם – רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי חָפֵץ בְּהַדְפָּסַת
הַסֵּפֶר "יֵינן הָרֶקֶח"

כַּאֲשֶׁר עָלָה רַבִּי יְהוּדָה פְּתִיָּה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּיוֹמוֹ הַשְּׁנִי בִירוּשָׁלַיִם, בָּא
לְבַקְרוֹ הָרַב הַגָּאוֹן רַבִּי אַבְרָהָם עֲדָס.

רַבִּי יְהוּדָה קִבְּלוּ בְּכָבוֹד הָרָאוּי וְשָׁאַל אוֹתוֹ בְּהִתְרַגְּשׁוֹת: "מִדּוּעַ הִטְרַיִחַ
כְּבוֹדוֹ אֶת עַצְמוֹ לָבוֹא לְבִקְרָנִי?" - הִשִּׁיב לוֹ הָרַב עֲדָס: "בְּדִבְרֵי חֲשׁוֹב מְאֹד
בְּאֵתִי אֵלַיךְ" - "מֵהוּ הַדִּבְרִי?" שָׁאַל הָרַב פְּתִיָּה.

"כְּבוֹדוֹ כָּתַב פְּרוֹשׁ עַל הַ"אִידֵרָא רַבָּא וְהַאִידֵרָא זוּטָא" וְעַדִּין לֹא
הִדְפָּסַת אוֹתוֹ?" - "כֵּן" עָנָה הָרַב פְּתִיָּה - "כְּתַבְתִּי אֶת הַפְּרוֹשׁ לְפָנַי כַּחֲמֵשׁ

עשרה שנה. אך מנין ידוע למעלת כבוד תורתו על פרושי זה? כי דבר זה לא גליתיו לשום אדם מעולם' ורק אדוני אבי מורי ורבי יודע על כך".

הרב אברהם עדס ספר לו כי נגלה אליו התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זכותו יגן עלינו אמן ברחלום, וכך אמר לו: "בַּיָּמִים הַקְּרוּבִים צָרִיךְ לַעֲלוֹת לִירוּשָׁלַיִם אֲרִי מִבֶּבֶל, רַב גְּדוֹל וּמִקְבֵּל עֲצוּם בְּשֵׁם יְהוּדָה פְּתִיָּה, אֲשֶׁר כָּתַב פְּרוּשׁ עַל הַ"אִידְרָא רַבָּא" וְהַ"אִידְרָא זוּטָא" שְׁחַבְרֵתִי. וְזֶה כִּמָּה שָׁנִים נִמְצָא בְּאַמְתַּחְתּוֹ וְלֹא הִדְפִּיסוּ. אֲבָקֶשֶׁךְ לְהַשְׁפִּיעַ עָלָיו שְׂיוּצִיאוֹ לָאוֹר וְלַעֲזֹר לוֹ בְּזֶה", עַל כֵּן בָּאתִי אֶל כְּבוֹדוֹ לְוַדָּא אֶת אֲמִתּוֹת הַחֲלוּם וְלְהַשְׁפִּיעַ עַל כְּבוֹדוֹ לְהִדְפִּיס אֶת הַפְּרוּשִׁים.

עָנָה רַבִּי יְהוּדָה פְּתִיָּה וְאָמַר: "צָעִיר הֵייתִי לַיָּמִים, וְלֹא רָצִיתִי לְהוֹצִיאוֹ לָאוֹר, אֲךָ כָּעַת בְּרוּר לִי, כִּי מִהַשְׁמַיִם מִסְכִּימִים לְפְרוּשִׁי, וְהִנֵּנִי בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם אוֹצִיאוֹ לָאוֹר בְּקִרְוֹב". אֲךָ רַק לְאַחַר שְׁלֹשׁ שָׁנִים הִדְפִּיס הַסֵּפֶר, בְּשֵׁל מַחֲלוֹת נֶאֱלָץ הָרַב פְּתִיָּה לַחֲזֹר לַעֲיֹר בַּגִּדָּד שֶׁבְּבָבֶל וְשֵׁם נִשְׁלְמָה הַדְּפֻסַּת הַפְּרוּשׁ עַל הָאִידְרוֹת.

סב) וַיִּקַּח מִפְּרוֹת עֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וַחֵי לְעוֹלָם

וְלָכֵן עָלָה בְּדַעְתִּי כִּי מִדֵּי עֲבָרִי בְּלִמּוּד עֵץ הַחַיִּים אֶעֱשֶׂה פְּרוּשׁ פְּשוּט וְקֶצֶר הַמוֹבֵן בְּדַמְיוֹן פְּרוּשׁ רַש"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָּה כִּי אוֹלִי שַׁעַל יְדֵי סֶלֶם זֶה יִשְׁתַּוְּקֶה הָאָדָם לַעֲלוֹת עָלָיו וַיִּקַּח מִפְּרוֹת עֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וַחֵי לְעוֹלָם. וְאִף עַל פִּי שֶׁכָּבַר הִתְחַלֵּתִי בְּלִמּוּד עֵץ חַיִּים מִשְׁנַת ה'תַּרְמ"ב בִּהְיוֹתִי בֶן כ"ד שָׁנִים וְגַם כָּבַר זַכַּנִי הָאֵל יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לַחֲבֵר פִּירוּשׁ קָטָן עַל אִדְרָא רַבָּא וְאִדְרָא זוּטָא הַנִּקְרָא "יֵינן הַרְקַח".

גַּם עֲצָתִי הִיא עַל הַלּוּמְדִים לְהִזְהַר מֵאֵד שֶׁלֹּא לֵאבֹד זְמַן לְפַלְּל בְּדַבְּרֵי הַמְּפָרְשִׁים לְקִרְבֵּי אוֹ לְרַחֵק אוֹ לִישָׁבֵם כִּי זֶה עֲנָן רַע וְאֵינוֹ כִּי אִם אֲבוּד זְמַן בְּלִבָּד, שְׁמִנְיָחִין דְּבָרֵי הָרַב וְעוֹסְקִים בְּדַבְּרֵי הַמְּפָרֶשׁ. כִּי אֵין עֶקֶר הַלּוּמְד וּמִטְרַת הַלּוּמֵד לְתַקֵּן הַמַּעֲנוֹת בְּדַבְּרֵי הַמְּפָרֶשׁ וּלְהַנִּיחַ דְּבָרֵי עֵץ הַחַיִּים

העקרים. כי לא תדע מה ילד יום. רק לשירגיש האדם בדעתו שהבין דבריו זכרונו לברכה אז ימשך ידו מלחפש באמתות המפרשים ויתחיל ללמד פרק שלאחריו.

גם כל קושיא אשר תזדמן לפני הלומד ממקום אחד לא יסמוך על זכרוני אלא צריך לעיין עליה במקום ההיא וגם ראה יראה בדברינו אשר שם כי אולי היא מתישבת במה שכתוב שם. ודי בהערות אלו. ונתתי לו יד ושם בישראל **"בית לחם יהודה"** יען כי כבר מסכתי ייני **"יין הרקח"** על אדרא רבא ואדרא זוטא והגשתי לפני רבנן ותלמידיהון וכבר שתו ורוו. ונודע כי אין הסעדה בלא לחם וכמו שכתב **הרשב"י** זכרונו לברכה בזהר ויקרא (יד ד') על פסוק אכלו רעים וזה לשונו: מאן דאית ליה גרבי דחמרא, אכילה בעיא וכו' וכתב לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי. לכן עשיתי בית לחם להגיש להיושבים לפני השם לאכל לשבעה ממה שתגן השם את עבדו בן אמתו **חנה** נשמתה עדן. ובכן אנו ליה וליה עינינו. תכון תפלתנו. וזאת **ליהודה** ויאמר אנא אלקינו. שעה אל שועתנו. חוס ורחם עלינו. ומבין הגויים קבץ פזורינו. ותטענו בארצנו ואת צמח דוד עבדך מהרה תצמיח בימינו. ומלך ביכיו תחזינה עינינו. ישמח לבנו ויגל כבודנו. במהרה בימינו. **כן יהי רצון** אמן.

כה דברי המחבר האי לחמא עניא.

הצעיר יאודה משה ישועה, יחזקאל ישועה פתיא ישמרהו צורו ויחיהו

(בית לחם יהודה חלק ראשון)

פרק י

הסוד שהתגלה לדור האחרון - איך יהודי יכול
לזכות בשעה אחת למליון שנה תורה

לחשב מחשבת

מה שיהודי אחד יכול לזכות על ידי למוד הזהר
בין בימות החול ובין בשבת קדש

(סג) ערפה של שעה

רבותינו הפליגו בשבחה וערפה של תורה הנלמדת בשבתות על פני זו
הנלמדת בימות החול, כלשון הזהר הקדוש סוף פרשת "שלח-לך" - זכאה
חולקיהון דכל אינון דמשתדלין באורייתא, יומא דשבתא משאר יומין.

מרנא הרי"ח הטוב, בספרו "בן איש חי" פרשת שמות שנה שניה,
כתב וזה לשונו:

כתבו המקבילים ז"ל: דגדול פעל הנעשה מעסק התורה ביום שבת, אף
פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול. עכ"ל.

ובאורו: על פי מאמר חז"ל, דיומו של הקב"ה אף שנים, שנאמר כי
אף שנים בעיניך כיום אתמול וגו' - ושבת קודש היא מעין עולם הבא -
זאת אומרת, כיומו של הקב"ה. (מצא חן במדבר).

אשר על כן, כל פעלה קדושה בשבת קודש, עולה אף גדול, לערך ימי
החול.

ובנוסף לזה, נודע דברי הכסא מלך, והובא פסקו בכף החיים בסימן קנ"ה, דבלמוד שעה אחת זהר הקדוש, עולה לערך למוד שנה תמימה בלמוד הפשט.

היוצא מדברי רבותינו אלה, דהלומד שעה זהר הקדוש בשבת קודש, כלומד אלה שנה פשט ביום חול.

ולפי זה, אם יזכה ללמוד שש שעות זהר הקדוש בשבת קודש, הרי שזכה לתקן כל השית אלפין ימי הבריאה.

זאת ועוד לפי מה שהאיר עינינו בעל "הכסא מלך" דלמוד הזהר הקדוש עולה שעה אחת לערך שנה של למוד הפשט, ומרנא הרי"ח הטוב זי"ע בספרו "בן איש חי" דלמוד בשבת קודש עולה אלה פעמים מימות החול, ובנוסף על כך חדושו של בעל אורחות צדיקים המבאר: דלמוד (וכל מצוה) הנעשה בשמחה ערכו ככול אלה – עולה מדברי רבותינו זי"ע:

כאשר יהודי לומד בשבת קודש ובשמחה תורת הרשב"י – הזהר הקדוש עולה בשעה אחת לערך של מליון שנה, (למוד פשט בימי החול).

רבנו מרדכי שרעבי התבטא פעם באזני מקורביו ואמר: "שעה של למוד תורה על דרך הפשט ביום השבת, שנה ללמוד שנה שלמה ביום חל. ושעה אחת של למוד זהר וקבלה ביום חל, היא כמו שנה של למוד פשט ביום חל. למוד קבלה וזהר ביום שבת במשך שעה שנה ללמוד שבועים וחמש שנה בימות החל".²

[יב] הערה מאת רש"י: והבנה לדברי רבנו ימצא הקורא מלשון הזהר המדמה את למוד המשנה בקציר וכתבן אצל סודות התורה, וכן נזכר בפרשת "ויצא" ברעיא מהימנא (דף עה:י) "ווי לאינון דאבלין תבן באורייתא ולא ידעין בסתרי דאורייתא". ועוד הביא מורנו הרב חיים ויטאל בהקדמתו ל"שער ההקדמות", לשונות ומקורות שונים שקוראים ללמוד הנגלה שפחה וקליפין לעצמת תורת הקבלה.

סד) חשבון אמת של זכות הזהר הקדוש, ליהודי אחד שקבל על עצמו ללמוד זהר שעה אחת ביום

הידעת!!! - לשון הפסא מלך (תקוני זהר מ"ג): וכיון שידעת כמה גדולה מעלת למוד חכמת האמת כו'... יודע גדל החיוב וגדל השכר למי שלומד הקבלה", כי למוד הזהר בגירסא בעלמא בונה עלמין, וכל שכן אם יזכה ללמוד ולהבין פרוש מאמר אחד,

יעשה בו תקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלמוד הפשט שנה תמימה.

והחשבון של שעה אחת למוד זהר ביום, הוא שנה ל:

3540 שעות בשנה

(10 שעות למוד של אברך בש"ס ביום, 354 זמנים בשנה)

במשך 50 שנה ליהודי בודד יעלה המאזן: 172,500 שעות תורה.

שיצטבר ב 11 דורות בהתחשב במשפחה בת 5 ילדים" למספר עצום של אנשים: 48,828,125 של הדור האחרון

סך הכל שעות התורה: 84,228,515,625,000 שעות,

כלומר כ-84,000 מליארדי [ביליון] שעות תורה. (48,828,125 מכפל ב-172,500).

[יג] ובי שאינו יודע קבלה, ולומד זהר הקדוש - אפילו בגירסא בעלמא, נחשב לו בלמוד קבלה (כף החיים סופר סימן קנ"ה)

[יד] הערה: חשוב מספר הצאצאים בדור האחרון:

1,953,125 .9	3,125 .5	5 .1
9,765,625 .10	15,625 .6	25 .2
48,828,125 .11	78,125 .7	125 .3
	390,625 .8	625 .4

וכל הזכות העצום מכחו של יהודי אחד שקבל על עצמו ללמד את הזהר וצאצאיו הלכו בעקבותיו.

סה) חשבון אמתי של גדל הזכות למוד הזהר הקדוש בשבת קודש

יהודי הלומד זהר שעה אחת ביום שבת קודש שקול ללמוד תורה של 75 שנה בימות חול.

כלומר אם למדנו שעה אחת זהר בשבת קודש שקול לפעל הנעשה מלמוד תורה במשך 75 שנה

לשון ספר דרך צדיקים מהצדיק הקדוש רבי מרדכי שרעבי זכר צדיק לברכה, זי"ע:

למוד קבלה וזהר ביום שבת במשך שעה שנה ללמוד 75 שנה בימות החול.

החשבון בשעות יהיה:

$$24 * 354 = 637,200 \text{ שנה: } 637,200 \text{ שעות תורה בנגלה.}$$

זה מבסס על 24 שעות למוד תורה ביום.

יוצא ששעה אחת בלמוד זהר בשבת קודש בשבעים שנות חיים של אדם יעלה החשבון:

$$2,319,408,000 = 637,200 \times 52 \times 70$$

2 מליארד 319 מליון 408 אלף

זאת אומרת אם לומדים שעה אחת קבלה ביום שבת קודש במשך 70 שנה, עולה החשבון יותר משני מליארד שעות, והרי זה בהשג ידו של כל יהודי, ועכשו אפשר להבין למה כל גדולי הספרדים עודדו ואמרו שבזכות הזהר הקדוש נגאל במהרה. מבסס על 70 שנות חייו של אדם (לפי תהלים צ') 52 שבתות בשנה.

נפלאות הזהר

סא

עכשו תבינו אם אתה מזכה רק ליהודי אחד שילמד שעה בזהר בשבת זכית לקבל מליארד שעות תורה שיצטבר ב 11 דורות^ט בהתחשב במשפחה בת 10 ילדים^ט למספר עצום של אנשים: 100,000,000,000 של הדור האחרון זאת אומרת מספר הצאצאים של בן אדם אחד, וערך שעות של תורה משעה אחת זהר שנה:

סך הכל שעות התורה: (2,319,408,000 מכפל ב-100,000,000,000 מליארד - 223,020,000,000,000,000 שעות,

כלומר כ-223 קונטיליון 20 קונדריליון שעות תורה.

וכל הזכות העצום מכחו של יהודי אחד שקבל על עצמו ללמד את הזהר וצאצאיו הלכו בעקבותיו.

[טו] בין שנותיו לכל היותר כ 230 שנה עד 6000 שנה הזמן שמוצר בגמרא לקיום העולם הזה, (מסכת סנהדרין דף צ/א: אמר רב קטינא שית אלפי שני הוו עלמא וחד חרוב שנאמר ונשגב השם לבדו ביום ההוא). ומשך דור בימינו הינו כ 20 שנה, הרי בזמן שנותר יש מקום ל 11 דורות.

[טז] הערה חשוב מספר הצאצאים בדור האחרון:

10000000000 .9	100000 .5	10 .1
100000000000 .10	1000000 .6	100 .2
1000000000000 .11	10000000 .7	1000 .3
	1000000000 .8	10000 .4

זאת אומרת 100 מליארד צאצאים.

פרק יא

(סו) גם בחורים צעירים צריכים לקרא בכל יום מספר דפים בספר הזהר שייעזר לפתח את הלב לתורה ולזכר הנפש

מִרְנָן רַבֵּינוּ יוֹסֵף חַיִּים זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן, בַּעַל הַבֵּן אִישׁ חַי, מִבְּאֵר אֶת מֵאֵמֶר הַגִּמְרָא "כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה מִבְּפָנִים תּוֹרָתוֹ מִכְרָזָת עָלָיו מִבְּחוּץ", שְׁכָל הָעוֹסֵק בַּחֲלָק הַפְּנִימִי שֶׁל הַתּוֹרָה זֹכֶה וּמֵאִירוֹת עֵינָיו בַּחֲלָק הַנִּגְלָה שֶׁל הַתּוֹרָה. וְאַף מִרְנָן הַגָּאוֹן הַגָּדוֹל רַבִּי בֶּן צִיּוֹן אַבָּא שְׂאוּל זָכָר צָדִיק וְקָדוֹשׁ לְבָרָכָה זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן הִיא מוֹרָה לְתַלְמִידָיו בַּעֲדָם בַּחוּרִים צְעִירִים לִקְרֹא בְּכָל יוֹם מִסְפֵּר דְּפִים בְּסֵפֶר הַזֶּה, שִׁיעֶזֶר לִפְתּוֹחַ אֶת הַלֵּב לַתּוֹרָה וּלְזִכָּר הַנֶּפֶשׁ. וְהוֹסִיף עוֹד וְאָמַר, כִּי סֵפֶר הַזֶּה הַקָּדוֹשׁ מְלֵא וְגָדוֹשׁ בְּמוֹסָר וּמִלְהִיב בְּיוֹתֵר לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶהוּ סֵפֶר הַמוֹסָר הַטוֹב בְּיוֹתֵר.

וְכַתֵּב בְּסֵפֶר הַקֵּנָה הַקָּדוֹשׁ עַל הַפְּסוּק "וְשַׁבְתֶּם וּרְאִיתֶם כּו' לֹאֲשֶׁר לֹא עָבְדוּ", כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק דּוֹקָא בַּנִּגְלָה וְלֹא בַּזֶּהר הַקָּדוֹשׁ נִקְרָא "לֹא עָבְדוּ", גַּם אֵינוֹ נִקְרָא תַלְמִיד חֶכֶם, רַק בְּשֵׁם תַלְמִיד, כִּי שֵׁם חֶכֶם אֵינוֹ רַק עַל חֶכְמָה הַפְּנִימִית, יַעֲוִין שָׁם...

וְכִיּוֹן שִׁידְעָתָ כְּמָה גְּדוֹלָה מַעֲלָת לַמוֹד חֲכָמַת הָאֱמֶת כּו'... יוֹדַע גָּדֵל הַחַיּוֹב וְגָדֵל הַשֹּׁכֵר לְמִי שְׁלוֹמֵד הַקְּבֵלָה, כִּי לַמוֹד הַזֶּהר בְּגִירָסָא בַּעֲלָמָא בּוֹנָה עֲלֵמִין, וְכָל שָׂפָן אִם יִזְכֶּה לְלַמֵּד וּלְהַבִּין פְּרוּשׁ מֵאֵמֶר אֶחָד, יַעֲשֶׂה בּוֹ תַקּוּן לַמַּעֲלָה בְּשַׁעַח אַחַת מֵה שְׁלֹא יַעֲשֶׂה בַלְמוּד הַפֶּשֶׁט שְׁנָה תַמְמִימָה (לְשׁוֹן הַכֶּסֶּא מְלָךְ, תַּקּוּנֵי זֶהר מ"ג).

(סז) הַחֲפֵץ חַיִּים מוֹכִיחַ אֶת בְּנֵי הַיְּשִׁיבָה: לוֹמְדִים וּמִתְחַדְדִּים בְּפִלְפּוּלֵא דְאֹרִייתָא, אֲבָל אֵינָם יוֹדְעִים מַעֲקָר דְאֹרִייתָא.

כְּשֶׁהִיטִי אֲצִלּוֹ בְּשַׁבַּת קוֹדֶשׁ פֶּרֶשֶׁת וַיֵּרָא תר"ץ, שִׁמְעַתִּי בְּאָזְנִי מִפִּי הַקָּדוֹשׁ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. כָּל יְמֵי עֲשִׁיתִי חֲבוּרִים וְלֹא הָיָה לִי פְּנָאִי, אֲבָל עֲכָשׁוּ מִתְּפִנָּה אֲנֹכִי וְאֲבּוּא בַתְּבִיעוֹת, כִּי יֵשׁ לִי לְדַבֵּר אֶל הַפְּרוּשִׁים. [הֵם בְּנֵי

הישיבה שהיו קוראים אותם פרושים]. ואחרי התפלה הכריז בעצמו יבואו וישמעו. לומדים הם, חריפים הם, ומתחדדים בפלפולא דאורייתא, אבל אינם יודעים מעקר דאורייתא. וכשנתכנסו בלילה לשמוע את דבריו, הציג לפניהם מאמר ארוך, ותכן המאמר הזה: שהעקר הוא ללמוד לחיות חיי הסתפקות וצנוע בכל הליכות ונהגות הבית, לחזר אחרי אשה ולהנשא, ללא כל דחיות ואמתלאות שצריכים להסתדר כפי נמוסי וסדר העולם, כי כל האמתלאות והנמוקים האלה הם כעטיו של יצר הרע, שגם בני תורה וגם יראים נתפשטים במלכדתו.

ולא זו בלבד, אלא שמשתפים בזה את שם שמים, ומעטפים את מאוניהם הגשמיים בכריכה של הדור מצוה, אומרים שהם שצריכים לכלים נאים לכבוד שבת, לדירה נאה, לשם התבודדות בבית ללמוד תורה. עשירות כדי להיות יושב אהל וכו', ברם כל הנ"ל הוא מתחבולות היצר להוליקם שולל, כי בגלל אלה החשובים הנ"ל מונעים עצמם מלשא אשה, ואינם מסתדרים כרצון ה', וממילא גורמים למכשלה של אסור רבית, והכתוב מזהיר חיו לא יחיה (יחזקאל י"ח). הרי נכשלים הם באסור דאורייתא. ולא חלים ומרגישים שבשעת פלפולם בפלפולי דאורייתא נעלמים מהם גופי תורה. ובדברו היה בוכה בדמעות רבות! וכן גם בשעת קבלת שבת היה אומר המזמורים לכו נרננה וכו' בדמעות רבות. (ספר המאורות הגדולים להגה"צ רבי חיים אפרים זייטשיר)

סח) החפץ חיים מעורר לכלם: שילמדו כל שבת את הזהר של אותה פרשה

וכן אמר הגאון הצדיק רבי שלמה בלון זכר צדיק לברכה משם רבו החפץ חיים זכר צדיק לברכה, שעל למוד ספר הזהר אין שום הגבלה כי רבו מדרש, והיה החפץ חיים מעורר לכלם שילמדו כל שבת את הזהר של אותה פרשה ואפלו לבחורים. (ר' יוסף בן שלמה מפוז'ין, הוספות בגן יוסף).

סט) החזון איש הורה לשוואליו: ללמוד זהר הקדוש

רבינו מרן החזון איש זכר צדיק לברכה הורה לשוואליו ללמוד זהר
בספר מוסר, ואף למד בעצמו עם בן אחותו, הגאון רבי שמריהו
גריינמן זכר צדיק לברכה. ובספר מעשה איש, (עבודות על מרן הגאון הקדוש
החזון איש זצ"ל): שאמר: לשון הזהר הקדוש מעורר יותר מכל מאמרי חז"ל.

פרק יב

ע) בעל הלשם וסבו של מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב
שליט"א [בקש הסכמה מבעל בן איש חי, החזן בדרא בנגלה
ובנסתרות

אבל בא נא וראה מה אמר על רבינו אחד מגדולי חכמי ישראל שבאותו
הדור, הוא רבינו הקדוש המקבל האלקי רבי שלמה אלישיב זכר צדיק
וקדוש לברכה (שהוא סבו של מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א) בעל הספר
הנורא "לשם שבו ואחלמה" פרוש על העץ חיים (והיה נחשב כאחד מגדולי הדור
ההוא, וכמו שידוע ומפורסם שמרן בעל החפץ חיים והמשנה ברורה נסע לראותו ולחזות בנעם פניו,
וגם אמר לאחד שהלך לפגוש את בעל הלשם, שכדאי לראותו, כי מי יודע אם בעולם הבא נזכה לראות
אותו).

וקדם נכתב את ספור הדברים, דהנה פידוע כאשר הוציא בעל הלשם
הנזכר לעיל את ספרו "לשם שבו ואחלמה" לאור, שלח אותו לרבינו הבן
איש חי לתת לו הסכמה על ספרו, ורבינו פידוע שמח מאד על הספר ואמר
על בעל הלשם שהוא "ארי במסתרים". וכששמע בעל הלשם זכר צדיק
לברכה שרבינו זכר צדיק לברכה היה ניחא לו מאד ושמח מאד מספרו, אמר
על זה שאם היה יודע שרבינו יסכים לספרו היה כבר מוציא את החלק השני,
כי מחמת ענותנותו לא היה מחזיק את חכמתו למאומה, ושמתו של רבינו

מספרו עודדה אותו להוציא לאור גם את החלק השני (ומרן הגאון רבי שלמה זלמן אוירבך זכר צדיק לברכה, היה רגיל לספר עבדה זאת, ומוסיף ואומר שמכאן רואים שגם אדם גדול זקוק לעידוד).

והנה בהקשר לספור זה, מצאתי בחסדי השם יתברך דבר נפלא במאסף התורני הנקרא "ישורון" (חלק ה' עמוד תרס"ד) שם מביא מכתב¹ מרבי צבי הירש פרבר זכר צדיק לברכה שהיה רבה של העיר לונדון, וזכה לשמש תקופה מסוימת את בעל הלשם, ושמע ממנו הרבה דברי תורה וחכמה. וכותב שם בין היתר במכתבו, ששאל את בעל הלשם למה לא לקח הסכמה על ספרו לשם שבו ואחלמה, ומתשובתו של בעל הלשם נלמד ונכיר את גדלתו של רבינו בעיני חכמי דורו. וזה לשונו של רבי צבי הירש פרבר: ילדות היתה בי כי שאלתי (את בעל הלשם) למה לא יקבל הסכמות (על ספרו לשם שבו ואחלמה). ואמר לי, כי אחד הוא יודע, חד בדרא בנגלה ובנסתרות, והוא הגאון הנורא רבינו יוסף חיים מפגדד זכותו יגן עלינו, כי ראה ספריו בנגלה ובנסתרות והפיר רב גדלותו, יחיד בדור. ושלח לו כתביו ונתעבב הרבה שביעות תשובתו, זאת אומרת כי עין בהם הרבה, והסכים וכו', עד כאן לשונו עין שם.

עא) מרן רבי חיים עוזר גרודזינסקי בעל אחיעזר אומר: פי גדול הדור האמתי היה הבן איש חי

ותאר זה של יחיד בדור וחד בדרא, לא היתה רק דעתו של בעל הלשם על רבינו, אלא כך גם היתה דעתו של עוד אחד מגדולי רבותינו שבאותו דור, הוא רבן של כל בני הגולה מרן רבי חיים עוזר גרודזינסקי זכר צדיק לברכה בעל שאלות ותשובות אחיעזר, וכך שמעתי מפי תלמיד החפץ חיים הוא הגאון הצדיק רבי מרדכי צוקרמן זכר צדיק לברכה (אשר נפטר בקיץ תשס"ב בירושלים בשכונת גבעת שאול, ובצעירותו למד בראדן בישיבת החפץ חיים, וזכה לשמעו מפי החפץ חיים בסוף ימיו שיחות ודברי חזק, כפי שספר לי), ושמעתי מפיו, כי בצעירותו היתה

[1] המכתב נמצא אצל הגאון רבי שריה דבליצקי שליט"א.

שמועת אמת מפי הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי (בעל שאלות ותשובות אחיעזר) הנזכר לעיל, שאמר כי גדול הדור האמתי היה הבן איש חי. ואני כשנודע לי דבר זה (מפי חברי וידידי הרב הגאון מנחם טוקר שליט"א, מפה בני ברק, אשר שמע זאת מאביו הגאון רבי אברהם יצחק טוקר שליט"א מירושלים, אשר שמע כן מפי רבי מרדכי צוקרמן זכר צדיק לברכה), שאלתי את רבי מרדכי צוקרמן זכר צדיק לברכה עצמו בכדי לאמת דברים אלו, ואמר לי שזה אמת ויכול אני לפרסם זאת בשמו. (וצדיק וחסיד זה תלמיד החפץ חיים רבי מרדכי צוקרמן זכר צדיק לברכה, ידוע הוא שהיה דיין גדול ודובר אמת בלבבו, וכל דבריו מוקקים ומאמתים, כמפרסם).

עב) הגאון הקדוש מבעלז רבי יהושע רקח זכרוננו צדיק וקדוש לברכה לחיי העולם הבא מעיד שהבן איש חי הוא הגדול בדורו – תורתו ויראתו קדשתו ופרישותו של רבינו היו מכריזים עליו מסוף העולם ועד סופו – וגם במתיבתא דרקייעא היו מכריזים עליו הזהרו בפלוני ובתורתו

ולא רק זאת, אלא שמעו של רבינו היה נודע כחיד בדורו גם בפולין אצל אחד מגדולי האדמו"רים דאז, הוא הגאון הקדוש והנורא, איש האלקים ובעל רוח הקדש, האדמו"ר השני של חסידי בעלז, רבי יהושע רקח זכר צדיק וקדוש לברכה (אשר היה נחשב כמעט כגדול האדמו"רים בדור ההוא), והוא כפי ששמעתי דבר נפלא אצל הרבה מחסידי בעלז, ומהתלמידי חכמים שבהם, (ומהם הוא הגאון הצדיק רבי יעקב גרינלד שליט"א) ואמרו לי שהוא דבר מקבל ומפרסם וידוע ביניהם, שפאשר בשנת תרנ"ד נפטר האדמו"ר השני של חסידי בעלז, הוא הגאון הקדוש רבי יהושע רקח זכר צדיק לברכה הנזכר לעיל, אמר עליו בנו, הוא הגאון הקדוש רבי יששכר דב רקח (מי שהיה אחר כך האדמו"ר השלישי של חסידי בעלז) שאמר לו אביו רבי יהושע הנזכר לעיל, שלא יכתבו עליו על מצבת קבורתו יחיד בדורו (כפי שכתבו על אביו, הוא האדמו"ר הראשון רבי שר שלום רקח זכר צדיק וקדוש לברכה, שכתבו על מצבת קבורתו יחיד בדורו), אבל עליו לא יכתבו כן, מפני שהיחיד בדור הזה הוא רבי יוסף חיים הנמצא בבגדד, והוא היחיד בדורו. וכך באמת היה שעל מצבת קבורתו של רבי יהושע

רקח הנזכר לעיל לא כתבו יחיד בדורו (למרות שמצד גדלתו שאין לשער היה ראוי לכנוי זה, כמפרסם), ומחמת זה לא כתבו כן גם על בנו אחריו האדמו"ר השלישי רבי יששכר דב רקח זכר צדיק לברכה. והנה, בשנת פטירתו של רבי יהושע רקח זכר צדיק לברכה שהיתה שנת תרנ"ד, היה אז רבינו יוסף חיים זכר צדיק לברכה בעל הבן איש חי, כבן ששים שנה לחייו. והוא דבר פלא שבאותו זמן עדן לא הוציא רבינו את ספרו הבן איש חי לאור, ואם כן מהיכן שמע עליו רבי יהושע רקח זכר צדיק לברכה. אין זאת אלא שתורתו ויראתו קדשתו ופרישותו של רבינו היו מכריזים עליו מסוף העולם ועד סופו. וגם במתיבתא דרקיעא היו מכריזים עליו הזהרו בפלוני ובתורתו".

ומלבד שלשת אדירי עולם אלה, שהם בעל הלשם, ובעל שאלות ותשובות אחיעזר, והאדמו"ר השני לחסידות בעלז, כך גם אמר על רבינו עוד אחד מגדולי וגאוני הדור ההוא, הוא רבי חיים ברלין זכר צדיק לברכה (בנו של הנצי"ב מוולוז'ין) בהספידו את רבינו בירושלים (מובא בספר נשמת חיים, דרשות רבי חיים ברלין, הספר על רבי יוסף חיים מבגדד, עמוד ל"ז) ובין היתר אמר על רבינו: **בקי בכל התורה ובחכמת האמת, ולא הניח כמותו.**

והגאון רבי משה צדקה שליט"א ראש ישיבת פרת יוסף, אמר לי ששמע מאביו הוא מרן הגאון רבי יהודה צדקה זכר צדיק לברכה, שהרידב"ז (שכבר הזכרנו אותו לעיל) אמר על רבינו הבן איש חי, שהוא היה הרבן של כל בני הגולה.

[יחז] רבינו הקדוש יצחק מסקוירא זכותו יגן עלינו מעיד: כתב בספר סידנא בבא סאלי (עמוד ר"ז) וזה לשונו: ספר הרב החסיד יוסף אליהו דייטש זכר צדיק לברכה, כי אחד האדמו"רים המפורסמים, רבי יצחק מסקוירא זכותו יגן עלינו אמן, (שהיה אחד מגדולי האדמו"רים בדור ההוא. מחסידי עליון כמפרסם), אמר, כי תפלותיו עולות לרקיע ומשיגות את תפלות כל החכמים, מלבד חכם אחד בבבל שתפלותיו משיגות אותו, ולכן הוא חייב לקשר את תפלתו עם תפלות החכם הבבלי כדי שתעלה למרום לפי סדר הדורות, והפנה לרבי יוסף חיים זכר צדיק לברכה, עד כאן לשונו.

עג) בשמים ובמתיבתא דרקייע נתקבלה תורתו של רבינו

ובאמת לא רק זאת שתורתו של רבינו היתה מכרזת עליו בכל העולם כלו, והיתה מקבלת ורצויה על כל חכמי דורו, אלא אפלו גם בשמים ובמתיבתא דרקייע נתקבלה תורתו של רבינו והספימו עליה שהיא תורת אמת ומפומא דקודשא בריך הוא, וזה נודע על ידי המעשה המפלא והמפרסם אשר היה בשנת תשט"ו על ילד אשר נולד למשפחה מעדת החסידים בירושלים, וכאשר היה בן ארבע שנים לערך, ראו כלם שהיה בקי ואומר בעל פה בש"ס ובראשונים דברים שלא שמעה אָזְנוֹ בגלגול זה כלל. (והביא מעשה זה גם מרן הסטייפלער בעל הקהלות יעקב בספרו חיי עולם פרק י"ב עין שם. ואני שמעתי מעשה זה עם כל פרטיו מפי אחיו הגדול של אותו ילד שגר כאן בשכונתנו בבני ברק) [ואני הקטן גם כן בחנתי אותו] והנה היו הרבה תלמידי חכמים שָבֵאוּ לראות ולבחון את הילד הפלא הזה, וביניהם היה מרן ראש ישיבת פרת יוסף הגאון רבי יהודה צדקה זכר צדיק לברכה, וכפי ששמעתי מפי רבי יהושע סאלם השם ישמרהו ויחיהו (המוציא לאור את כתבי רבינו יוסף חיים החדשים).

עד) תורתו של רבינו היא כתורת הראשונים ומקבלת ורצויה בשמים

ומפי רבי יעקב כהן השם ישמרהו ויחיהו (בעל הוצאת ספרים "שיח ישראל"), אשר שמעו מפי הגאון רבי יהודה צדקה הנזכר לעיל שהעיד שהוא בחן את הילד המפלא ההוא גם על ספר הבן איש חי וגם אותו ידע (וכן שמעתי מפי מרן הגאון רבי אריה יהודה לייב שטיינמן שליט"א, שבאותה תקופה היה זה מפרסם וידעו שאותו הילד ידע גם את הספר בן איש חי). ושמעתי מהגאון רבי ברוך שרגא שליט"א, שאמר לו רבי יהודה צדקה זכר צדיק לברכה, שהיות שהילד היה בקי בספרי הראשונים וגם בספר בן איש חי, מזה נלמד שתורתו של רבינו היא כתורת הראשונים ומקבלת ורצויה בשמים. ושמעתי מרבי יעקב כהן הנזכר לעיל, שרבי יהודה צדקה זכר צדיק לברכה תאר לו איך בחן את הילד מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים, ואחר כך גמרא ומשניות וספרי ראשונים והכל ידע, ואחר כך שאלו בספר בן איש חי בכמה מקומות והילד

ידע להמשיך לומר בעל פה את הַבֵּן אִישׁ חִי. וכַּשֶּׁסֶּפֶר לוֹ זֹאת, בָּכָה רַבִּי יְהוּדָה צִדְקָה זָכָר צָדִיק לְבָרְכָהּ, וְאָמַר לוֹ שֶׁזֶה פָּלָא אִיךָ זָכָה רַבִּינוּ לְדַבֵּר כָּזֶה, שֶׁזֶה הָיָה רַק קְרוֹב לַחֲמִשִּׁים שָׁנָה לְאַחֵר פְּטִירָתוֹ, וּכְבָּר זָכָה שְׁתוּרָתוֹ נִתְקַבְּלָה לְתוֹרַת אֲמֶת וּמִלְמָדִים אוֹתָהּ בְּשָׂמִים.

עֵה) תוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּינוּ נִתְקַבְּלָה בְּשָׂמִים, וְתוֹרָתוֹ תוֹרַת אֲמֶת, וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּסִפְרָיו שֶׁל הַבֵּן אִישׁ חִי עוֹסֵק הוּא בְּתוֹרַת אֲמֶת

וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ סָאֵלִם אָמַר לִי, שְׁלֹאֲחֵר שֶׁאָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה צִדְקָה זָכָר צָדִיק לְבָרְכָהּ שֶׁהוּא עֲצָמוֹ בְּחֵן אֶת הַיָּלָד עַל הַסֶּפֶר בֶּן אִישׁ חִי וַיִּדְעוּ, הוֹסִיף וְאָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה צִדְקָה זָכָר צָדִיק לְבָרְכָהּ, שֶׁמַּעֲבָדָה נִפְלְאָה זֶה נִלְמַד שְׁתוּרָתוֹ שֶׁל רַבִּינוּ נִתְקַבְּלָה בְּשָׂמִים, וְתוֹרָתוֹ תוֹרַת אֲמֶת, וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּסִפְרָיו שֶׁל הַבֵּן אִישׁ חִי עוֹסֵק הוּא בְּתוֹרַת אֲמֶת. וְלִכֵּן פָּקַד רַבִּי יְהוּדָה צִדְקָה זָכָר צָדִיק לְבָרְכָהּ עַל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ סָאֵלִם הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, שֶׁיַּעֲסֹק וַיִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל כּחוֹ לְהַתְעַסֵּק בְּהַדְפָּסֶת סִפְרֵי וּכְתָבֵי רַבִּינוּ יוֹסֵף חַיִּים בַּעַל הַבֵּן אִישׁ חִי וּלְהוֹצִיאָם לָאוֹר, וַיִּשְׁקִיעַ בָּזֶה אֶת כָּל הוֹנֹו וּמְרָצוֹ, כִּי תוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּינוּ תוֹרַת אֲמֶת הִיא וּמִקְבָּלֶת וַיְרָצוּיָהּ בְּשָׂמִים.

(נִנְתַּק מִתּוֹךְ הַקְדָּמַת "אוֹצְרוֹת פְּסָקֵי הַבֵּן אִישׁ חִי" עִם הַעֲרוֹת וְהוֹסְפוֹת)

פרק יג

עו) שפּל אַחַד צָרִיף לַחֲדָשׁ בַּתּוֹרָה בַּשָּׁבַת

[זוהר חלק ג' - דף קע"ג ע"א]

תָּא חֲזִי, כַּד עֵייל שַׁבָּתָא נִשְׁמַתִּין נַחְתִּין לְשַׁרְיָא עַל עַמָּא קְדִישָׁא.
[בא וראה, כשנכנס השבת נשמות יתרות יורדות לשרות על עם הקדוש]
וְנִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָא סִלְקִין לְעִילָא. [ונשמות הצדיקים עולות למעלה מגן
עדן התחתון לגן עדן העליון] כַּד נִפִּיק שַׁבָּתָא, נִשְׁמַתִּין סִלְקִין, [כשיוצא
השבת נשמות עולות למעלה, ואלו הם] אֵינּוֹן דְּשָׂארוּ עַלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל.
[אותם ששרו על בני ישראל בבחינת נשמה יתירה] וְנִשְׁמַתִּין נַחְתִּין,
[ונשמות יורדות למטה, ואלו הם] אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקָא. [אותם
הנשמות של הצדיקים שעלו לגן עדן העליון עתה יורדות למטה לגן עדן
התחתון].

כִּיּוֹן דְּסִלְקִין כָּלְהוּ נִשְׁמַתִּין דְּשָׂארוּ עַלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל. [כיון שעלו כל
הנשמות ששרו על בני ישראל], סִלְקִי וְקִיַּמִּין בְּדִיוֹקְנָא קָמִי מַלְכָּא
קְדִישָׁא, [הם עולות ועומדות לפני המלך הקדוש] וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיף הוּא
שְׂאִיל לְכָלְהוּ, מֵאִי חֲדוּשָׁא הָוָה לָכּוּ בַּהֲהוּא עֲלָמָא בְּאוֹרֵייתָא. [והקב"ה
שואל את כולם מה חידוש היה לכם בעולם התחתון בתורה, כי מטעם זה
יורדת תוספות הנשמה למטה בערב שבת, כדי להשלים חלקה בחידושי
התורה, שאין נשמה שלא יהיה לו חלק בתורה וסודותיה, וזהו תיקונה
ויופיה בחידוש וגלוי סודות התורה, לכן] זָכָאָה אֵיהּ מֵאֵן דְּחֲדוּשָׁא
דְּאוֹרֵייתָא אֲמַרְתָּ קָמִיהּ. [אשרי לנשמה שאומרת חידושי תורה לפניו]
כָּמָה חֲדוּהָ עָבִיד [כמה שמחה עושה וגורם למעלה, כי] קוֹדֶשָׁא בְּרִיף הוּא,
כְּנִישׁ לְפָמְלִיא דִּילֵיהּ, [הקב"ה מאסף את הפמליא שלו, שהם הנשמות

העליונות והמלאכים] ואמר, שמעו חדוּשָׁא דְאורייתא, דאמרת נשמתא דא דפלוני, [ואומר להם, שמעו את חידושי התורה שאומרת נשמה זו של איש פלוני] וכלהו מוקמי ההיא מלה בתרי מתיבתי. [וכל הפמליא של מעלה מקיימים את דברי חידושי התורה, בשתי ישיבות, בישיבה של הקב"ה ובישיבה של מלאך מט"ט] אינון לתתא, וקודשא בריך הוא לעילא, חתים לההיא מלה. [הם למטה, והקב"ה למעלה חותם על אותם הדברי תורה, כלומר הוא מסכים לאותו החידוש].

תא חזי, כד מלה אתחדש באורייתא, [בא וראה, כשנתחדש איזה חידוש בתורה] ונשמתא דנחתא בשבתא אתעסקת באינון מלין חדתין, וסלקי לעילא. [ונשמה שירדה בשבת נתעסקא באותם דברים החדשים, ובמוצאי שבת עולה למעלה, אז] כל פמליא דלעילא, צייתין לההוא מלה, [כל הפמליא של מעלה מקשיבים לדבר התורה ההוא, וחיות הקדש] [וחיות הקודש שמצד ז"א שיש להם ארבע כנפים כנגד חגת"ם דז"א], מתרבין בגדפין, [הם מתרבות בכנפיהן, שנשלמות בשש כנפים, ומתלבשן בגדפין. [ומתלבשות בכנפיהן, כמו שכתוב בשתים יכסה פניו ובשתיים יכסה רגליו ובשתיים יעופף].

וכד שאיל לון קודשא בריך הוא, ולא תבין ושתקין, [וכששואל הקב"ה את הנשמות אם חידשו בתורה ואינן משיבות ושותקות], כדן חיות הקדש מה כתיב, [אז מה כתוב בחיות הקודש] [יחזקאל א כה] בעמדם [פירוש כשהנשמות עומדות בשתיקה מדברי תורה, אז] תרפינה כנפיהן, [כצ"ל] מתרופפות ונחלשות כנפיהם, כמה דאתאמר [כמו שנאמר] [איוב לב טז] פי עמדו לא ענו עוד. [פי' כשעמדו בשתיקה, ועוד כתוב] [נחמיה ח ה'] וכפתחו [את הספר תורה], עמדו כל העם. [דהיינו שתקו].

עז) כל אחד צריך לחדש בתורה בשבת

ונכתב בספר זוהר ח': שכל אחד צריך לחדש בתורה בשבת, לפי יכולתו בפרד"ס ובדרשות חז"ל. ומובא בשו"ת תורה לשמה (או"ח סימן צ"ח,

למרו הר"ח הטוב), כי מי שחדש איזה חדוש בתורה במשך השבוע, וכתבה, לא יוציאם בפה עד שבת, ואז נחשב לו שחידשם בשבת.

עח) חק ולא יעבר ללמוד הזהר בשבת קודש

ביום שבת קדש יהיה לכם שעור קבוע ללמוד בזהר הקדוש מסדר השבוע, וזה יהיה לכם חק ולא יעבר.

(הכנה דרבה מבצל ערוגת הפשם צעהלים)

עט) למוד זהר הקדוש אף באין מבין חשוב כאלו חדש חדושים

מעלת חדושי תורה שהוא חשוב מאד בשמים ממעל, עד שאמרו בזהר הקדוש שבונה שמים חדשים, ועליו הפתוב אומר: "לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה", אל תקרי עמי אלא עמי, שנעשה שתף להקדוש ברוך הוא וכו', והוא תקון גדול לכל עוון ולכל חטאת ובפרט לעוון פגם הברית וכו'. וגם למוד ספר הזהר הקדוש אף באין מבין חשוב כאלו חדש חדושים. ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכון לבו לשמים.

(פלא יועץ ערך חדוש)

פ) בשילמד זהר, כל אות הוא חדוש בפני עצמו

כתב החיד"א בעבודת הקדש מורה באצבע אות מ', וזה לשונו: למוד הזהר הקדוש מרומם וכו' בשגם לא ידע מאי קאמר ואף שיטעה בקריאתו והוא תקון גדול לנשמה עין שם. ועין באור צדיקים שם (אות כ"ד): וכשילמד זהר יעין בכל מלה, כי כל אות הוא חדוש בפני עצמו, והדברים הנראים פשוטים אינם רק סוד.

ונראה לומר, כי בהקדמת הזהר לפרשת בראשית כתב שהמחדש חדושים אמתיים בתורה בורא שמים חדשים, (והביאו החפץ חיים בספרו שמירת הלשון חלק המוסר), כי הנה כל בן אדם צריך לחדש חדושי תורה ובשבת הקב"ה שואל את הנשמה מה חידשתם, ומי שלא חדש יהיה בבושה גדולה (כמבואר

בזהר לעיל), ועוד בזהר בראשית הזהיר מפני חדושי שוא, שפצה בורא רח"ל שמים לטהו, ובאור צדיקים אמר על הזהר הקדוש שכל אות הוא חדוש בפני עצמו, וכמו שכתב הפלא יועץ זי"ע, שלמוד הזהר הקדוש נחשב למחדש חדושים [ראה לעיל], יוצא לנו שחייבים ללמוד זהר הקדוש בשבת קודש, והם ודאי חדושים אמתיים, המשמחים את הקב"ה.

פא) למוד ספר הזהר במרון גרם שנתמלא הבית ריח טוב ונמשכה הארה גדולה והרגש גדול להנשמה – האדרות אמר הרב שנלמד אותם ביחד

היום יום ב', ה' לאדר ב', שנת וית"ן ל"ו, נסענו מעכו לצפת תבנה ותכונן לראות את פני האדון השם בארץ הגליל, ואחר כך הלכנו למרון וכו' ולמדנו שם בחשק גדול ובאהבה גדולה ובשמחה ספר הזהר עד ד' שעות מהלילה, ועמדנו לאכל, וחזרנו תכף אחר האכילה למודנו כפי שנתן הרב לכל אחד מהחברים שהיו שם ספר אחד של הזהר. והיה חלקי ספר בראשית, ולמדנו עד ששה שעות, ובסוף ו' שעות נתמלא הבית ריח טוב אשר כמוהו לא נהיה וכו'. ולמדנו עד ח' שעות מהלילה, והלכנו לישון. וקדם שהאיר היום כשני שעות עמדנו על משמרתנו ולא ישנו כי אם שני שעות, וישבנו ללמוד. וכשהאיר פני המזרח התפללנו כותיקין וישבנו ללמוד עד י"ח שעות בלי הפסק בינתים אפלו בדבור של דברי תורה. ואחר שאכלנו חזרנו ללמודנו כל יום חמישי, עד ח' שעות מהלילה. וביום ו' בבקר וכו'. ובכל יום השבת היינו לומדים זהר, ובלילה ליל מוצאי שבת עשינו משמורות כל הלילה, שהאדרות אמר הרב שנלמד אותם ביחד, וכן היה. ובשעה שהתחלנו האדרות היתה הארה גדולה והרגש גדול בנשמותינו וכו', וגמרנו האדרות סמוך לאור היום, ולמדנו מאמרי בר יוחאי בשמחה גדולה.

(אגרת מסע אור החיים הקדוש, כתב יד אחד מתלמידיו, נדפס בספר טעמי המנהגים, עניני

הילולא דרבי שמעון בן יוחאי)

פב) בַּקְצוֹר שֶׁל"ה: בַּעֲרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ אַחֲרֵי הַטְּבִילָה וְאַמִּירַת שִׁיר הַשִּׁירִים, אִם יֵשׁ לוֹ פָּנָאִי, אִזּוֹ מִי שֶׁחֲנָנוּ הַשֵּׁם בְּבִינָה וְלִמּוּד מָה בַּזְהָר הַקָּדוֹשׁ אוֹ בְּשׁוּם סֵפֶר קִבְלָה

וּבַקְצוֹר שֶׁל"ה מִסְכַּת שַׁבַּת כְּתַב: אַחֲרֵי הַטְּבִילָה וְאַמִּירַת שִׁיר הַשִּׁירִים אִם יֵשׁ לוֹ פָּנָאִי, אִזּוֹ מִי שֶׁחֲנָנוּ הַשֵּׁם בְּבִינָה וְלִמּוּד מָה בַּזְהָר הַקָּדוֹשׁ אוֹ בְּשׁוּם סֵפֶר קִבְלָה.

אָמַר הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי שְׁלֹמֹה בֶּלוֹךְ זָכַר צַדִּיק לְבִרְכָּה מִשֵּׁם רַבּוֹ הַחֶפֶץ חַיִּים זָכַר צַדִּיק לְבִרְכָּה, שֶׁעַל לְמוֹד סֵפֶר הַזְהָר אֵין שׁוּם הַגְּבָלָה כִּי רַבּוֹ מְדַרְשׁ, וְהִיא הַחֶפֶץ חַיִּים מְעוֹרֵר לְכֻלָּם שֶׁיִּלְמְדוּ כָּל שַׁבַּת אֶת הַזְהָר שֶׁל אוֹתָהּ פְּרָשָׁה וְאַפְלוֹ לְבַחוּרִים.

(ר' יוסף בן שלמה מפוז'ין, הוספות בגין יוסף)

פרק יד

פג) אוֹי לָהֶם לְבָרִיּוֹת מַעֲלָבוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה שְׁאִינָם עוֹסְקִים בַּחֲכָמַת הַקִּבְלָה שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת כְּבוֹד לַתּוֹרָה, כִּי הֵם מְאַרְיָכִים הַגָּלוּת וְכָל הָרַעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לְבוֹא בְּעוֹלָם

וְזֶה אֶצְלֵי פִירוּשׁ הַמִּשְׁנָה (אבות ו ב): אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בֵּית קוֹל יוֹצֵאת מֵהָר חוֹרֵב וּמִכְרָזָת וְאוֹמְרָת: אוֹי לָהֶם לְבָרִיּוֹת מַעֲלָבוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה, כִּי בְּלִי סֶפֶק בִּהְיוֹתָם עוֹסְקִים בַּפִּשְׁטִיָּה וּבִסְפּוּרִיָּה לְבָדָם הִיא לוֹבֶשֶׁת בְּגָדֵי אֱלֻמְנוּתָהּ וְשֶׁק הַוֶּשֶׁת כְּסוּתָהּ וְכָל הָאֲמוּנוֹת יֹאמְרוּ לְיִשְׂרָאֵל "מָה דוֹדֶךָ מִדּוֹד", מָה תּוֹרַתְכֶם מִתּוֹרַתְנוּ, הֲלֹא גַם תּוֹרַתְכֶם סְפּוּרִים בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם. אֵין עֲלֵבּוֹן תּוֹרָה גָּדוֹל מִזֶּה, וְלָכֵן אוֹי לָהֶם לְבָרִיּוֹת מַעֲלָבוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה וְאֵינָם עוֹסְקִים בַּחֲכָמַת הַקִּבְלָה שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת כְּבוֹד לַתּוֹרָה, כִּי הֵם מְאַרְיָכִים הַגָּלוּת

וכל הרעות המתרגשות לבוא בעולם, כנזכר לעיל במאמר שהתחלנו בהקדמתנו זאת וזה עצמו הוא בת קול המכריז בכל יום.

פר) טפשינ דעלמא, לא מסתכלי אלא בההוא לבושא, דאיהו ספור דאורייתא

ונרמז בפסוק "קול אומר קרא", ועל פיוצא בזה אמרו גם כן בספר הזהר פרשת בהעלתך (דף קנ"ב.) וזה לשונו: רבי שמעון אמר, ווי לההוא בר נש דאמר, דהא אורייתא אתא לאחזאה ספורין בעלמא, ומלין דהדייטי. ועוד האי מלה דאורייתא לבושא דאורייתא איהו. ומאן דחשיב דההוא לבושא איהו אורייתא ממש, ולא מלה אחרא, תיפח רוחיה, ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי. ובגין כך אמר דוד המלך עליו השלום (תהלים קיט): 'גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך', מה דתחות האי לבושא דאורייתא וכו'. טפשינ דעלמא, לא מסתכלי אלא בההוא לבושא, דאיהו ספור דאורייתא, ולא יתיר וכו'.

עוד יש מקום אחר אחר פיוצא בזה בפרשה הנזכר עצמה (דף קמט:) וזה לשונו: ומאן דאמר, דההוא ספורא דאורייתא, לאחזאה על ההוא ספורא בלבד קאתי, תיפח רוחיה. דאי הכי, לאו איהי אורייתא עלאה, אורייתא קשוט.

והנה בחכמי הפשט עצמם שתי בחינות, אם הכת שהם יראי השם ועוסקים בה לשם שמים אלא שנשארו בתוך החשך מנעוריהם ולא למדו סודות התורה ומתנראים לגעת בהם באמרם "מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו", ומי עלה שמים וירד ויגידה לנו מה הם רזיה וסודותיה, ועל פיוצא בזה "ואל השמים ואין אורם", כי גם שהם נפשות חצובות מן השמים אין אורם עמהם ובמחשכים ישבו ומשם לא יצאו.

פה) ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו

ועוד יש כת אחרת והם קצת תלמידי חכמים חריפים ומפלפלים עוקרי הרים וטוחנן זה בזה בפלפולם בבית המדרש, עליהם נאמר "ראיתי את

ההרים" וגו' רועשים ומתיראים לגשת אל מקום אש אוכלה הם רזי התורה, דבריהם כגחלי אש להבת שלהבת ומתיראים פן יצרכו בם צרבת כענין "ההוא ינוקא דהוה דריש בחשמל ונפק אשא מיניה ואכלתיה", ומה טוב ומה נעים חלקם אם עלתה להם כף וישרפו בקדשת שמו יתברך כי אש אוכלה הוא, ועל כיוצא באלו נאמר (משלי כד ז): "ראמות לאויל חכמות", ולכן "בשער לא יפתח פיהו". ובלי ספק כי החושבים כף אוילים הם כי לולי שהם חושבים בעיניהם די להם אותה החכמה הפשוטה שיידעו בה וכבר הם חכמים, לא היו נמנעים מלכנס מפנימיותה, ועל כיוצא בזה נאמר (משלי כו יב): "ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו".

ואם שלמה המלך עליו השלום, אשר עליו נאמר (מלכים-א ה יא): "ויחכם מכל האדם" וכו', אמר בסוף ימיו בעת שחבר קהלת (קהלת ז כג): "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני", ולא בדעתו כלל לחשב שכבר נתחכם אלא חשב שאפשר שלעיתיד יתחכם, כמו שכתוב "אמרתי אחכמה" לעתיד על ידי היגיעה, ועם כל זה ראה אחר כך כי טעה בזה, וכמו שכתוב "והיא רחוקה ממני".

פו) מה יעשו הפתאים היתושים אשר בזמננו זה

ומה יעשו הפתאים היתושים אשר בזמננו זה בהיותם חכמים שמחים בחלקם וששים בעבודתם, והרי רבותינו זכרונם לברכה חכמי התלמוד הגדולים והראשונים אמרו: אין אנו אפילו כחמורו של רבי פנחס בן יאיר, ואין לתמה מזה, כי הרי מפרש בפתוב "ויאמר אברהם אל נערי שבו לכם פה עם החמור", ודרשו בו רבותינו זכרונם לברכה 'עם הדומה לחמור', ואין פונתם כי אמר להם כך על היותם נעדרים בלתי חכמה, כי הרי הכתוב אמר והעיד על אליעזר שהוא אחד מהם הוא דמשק אליעזר, ודרשו חכמינו זכרונם לברכה (יומא כח:): 'דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים'.

פז) מה חמור אינו רואה, אף אתם כך

אמנם כבר בארו חכמינו זכרונם לברכה עצמם ואמרו הטעם, לפי שלא ראו ענן השכינה קשור על ההר ולכן קראם עם הדומה לחמור, מה חמור אינו רואה, אף אתם כך. ואף אם במקום אחר נראה כי קרא כך לאליעזר מפני שהוא עבד, והנה הוא קנני כספו כמו בהמתו וחמורו, אין זה רק אסמכתא בעלמא כי הרי ישמעאל בנו היה שם, והרי ישמעאל בן אברהם היה והבן הולך אחר משפחת אביו.

פח) על בן נתקלקלו, ולבם שרש פורה ראש ולענה, ועלתה בהם חלודת טיט ורפש, לכפר בחכמת האמת – ואין ספק כי לא יהיה להם חלק בעולם הבא

אמר עוד (ירמיה ד כד): "וכל הגבעות התקלקלו", כי הגבעות הם התלמידים חכמים הבחורים הנקראים גבעות אצל בחינות ההרים הנזכר, הנה הגבעות אלו נתקלקלו לגמרי, כי בראות התלמידים הקטנים את הגדולים ההרים הרמים רודפים יומם ולילה אחרי הפשטים ואינם עסוקים בחכמה הזאת ואינם יודעים כי מיראתם לכנס בה הם נמנעים מלהתעסק בה כנזכר, ועל כן גבעות אלו נתקלקלו ולבם שרש פורה ראש ולענה ועלתה בהם חלודת טיט ורפש לכפר בחכמת האמת, ואומרים שאין בתורה אלא פשטיה ולבושיה בלבד על דרך הנזכר לעיל בפרשת בהעלתך, ואין ספק כי לא יהיה להם חלק בעולם הבא כנזכר שם בזהר. וכבר נתבאר למעלה הסבה כי תורת עולם הבא איננה כפשטה רק עד שם עוסקים ברוי התורה וסודותיה, וזה שלא בחר בה ולא טרח בעולם הזה מערב שבת לא יאכל בשבת, ועליהם נאמר "הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו" וגו'.

פט) ערב רב המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם

והנה מה שכתב בתחלת דבריו ואפילו כל אינון דמשתדלי באורייתא כל חסד דעבדי לגרמיהו וכו'. עם היות שפשטו מבאר, ובפרט בזמננו זה בעוונותינו הרבים אשר התורה נעשית קרדם לחתך בה אצל קצת בעלי

תורה אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והספקות יתרות, וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות, ודיני סנהדראות, להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ ודומים במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו בשמים, ועקר סבת מעשיהם היא מה שכתב אחר כך הכתוב ונעשה לנו שם. ככתוב בספר הזהר בפרשת בראשית (דף כ"ה:) וזה לשונו על פסוק אלה תולדות השמים והארץ, שחמשה מינים יש בערב רב, ומן הג' מינים, מהם הוא הנקרא פת גבורים, דעליהו אתמר המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם, ואינון מסטרא דאלין דאתמר בהון (בראשית יא) הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו' ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ושניין בהון ספר תורה ועטרה על רישיה, ולא לשמה, אלא למעבד לון וכו'. והנה על הכת הזאת אמרו בגמרא: כל העוסק בתורה שלא לשמה נח לו שנהפכה שליטו על פניו ולא יצא לאויר העולם.

צ) ראיה שאין עוסקין לשמה

ואמנם האנשים האלה מראים תימה ונענה באמנם כי כל עסקם בתורה הוא לשמה: והנה החכם הגדול התנא רבי מאיר עליו השלום העיד עליהם שלא כך הוא באמרו לשון כללות כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו' ומגלים לו רזי תורה ונעשה כנהר שאינו פוסק והולך וכמעין המתגבר מאליו בלתי הצטרכו לטרח ולעגן בה ולהוציא טפין טפין של מימי התורה מן הסלע, הנה זה יורה שאינו עוסק בתורה לשמה כהלכתה, ומי זה האיש אשר לא יזלו עיניו דמעות בראותו המשנה הזאת ורואה חסרונו ופחיתותו.

צא) בגדר שלא לשמה

האמנם אף על פי שלכאורה אפשר לפרש לשון המאמר על אפן זה [הגהה - אפשר כונתו על לקנטר כמו שכתב התוספות (פסחים נ:) אב"ן ח"ן]. ובפעם חיים כתב יד של החסיד בעל יסוד ושרש העבודה גרס אפשר לפרש כו' על עם הארץ ולא על תלמיד חכם כו']. עם כל זה דבר קשה מאד מאד

לומר וכי בשופטני עסקינן ולא בכללות כל התלמידי חכמים העוסקים בתורה והראיה על זה אמרו דרך כללות: ואפילו כל אינון דמשתדלי באורייתא כל חסד דעבדי לגרמיהו עבדי, ואין לומר דמלת כל היא יתרה ומשבשבתא, שהרי מקרא דורש וכל חסדו כציץ השדה, שלא נאמר וחסדו אלא וכל חסדו, לרמוז כי כל התלמידי חכמים העוסקים בתורה הנקראת תורת חסד על לשונה הם דומים בחסד שהוא אל ציץ השדה משום דלגרמיהו עבדי. אבל באור לשון הנזכר לעיל יובן ראשיתו מאחריתו באמרו ויראה ואהבה על מנת לקבל פרס איהי שפחה ותחת שלש רגזה ארץ.

צב) לית יחודא עד דערב רב יתמחון מעלמא

והענין יובן במה שכתב בספר הזהר בפרשת בראשית (דף כז:). ובגין דא אמר קודשא בריך הוא לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו דא משנה אתתא דההוא נער ואיהו שפחה דשכינתא, ואי זכו ישראל איהי עזר לון בגלותא מסטרא דהתר טהור פשר, ואי לא איהי כנגדו מסטרא דטמא פסול אסור וכו' דלית יחודא עד דערב רב יתמחון מעלמא. ובגין דא אתקבר משה לבר מארעא קדישא, וקבורתא דיליה איהי משנה דשלטא על מטרוניתא דאיהי קבלה למשה, ומלכא ומטרוניתא מתפרשא מבגלה, ובגין דא תחת שלש רגזה ארץ תחת עבד כי ימלוך דא עבדא ידיעא, ושפחה דא משנה, ונבל כי ישבע לחם דא ערב רב.

צג) פשט מלשון פשטתי את בתנתי, שהוא בחינת המלבושים החיצוני

הנה מבאר כי תורתנו הקדושה כלולה ונמצאת בכל ארבע עולמות אבי"ע [אצילו"ת בריא"ה יציר"ה עשי"ה] ובהיותה בעולם האצילות אז נקראה קבלה, כי שם היא מפשטת מכל הלבושים הנקרא פשט מלשון פשטתי את בתנתי, שהוא בחינת המלבושים החיצוני, שהוא על גבי עור אדם המתפשט מעליו לפעמים, וזהו עקר מלת פשט.

צד) דְּבַרֵּי הַזֹּהֵר עַל הַשְּׁלֵטוֹן שֶׁל הָעָרֶב רַב וְהַמָּצֵב בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, וּלְגַבִּי מֶה שִׁקּוּרָה בַּתְּקוּפָה הָאַחֲרוֹנָה וְכו':

הִנֵּה לְשׁוֹן הַזֹּהֵר הַקָּדוֹשׁ בְּרַעְיָא מִהִימָנָא (בַּמִּדְבָּר דִּף קכ"ד וְאִילָךְ), עִם תַּרְגוּם עֲקָרֵי הַדְּבָרִים:

...כַּגּוּוּנָא דָא בִּישְׂרָאֵל: כַּד אֵינוֹן מַחְלָלִין אֹרִייתָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִיעוֹל לֹון בַּגְלוּתָא דְבָנֵי עֶשׂוּ וּבָנֵי יִשְׁמַעֵאל, תַּחוּת שַׁעְבוּדָא דְלֵהוֹן, דְּדִרְגִייהוּ "כֶּלֶב" וְ"נַחֲשׁ", וְאַתְדַּנו תַּמּוֹן, וּבֵהוֹן יִתְבַּרְרוּ וְיִתְלַבְּנוּ וְיִצּוּרְפוּ כַּצּוּרִף הַכֶּסֶף וְכַבְּחוֹן הַזֹּהֵב, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב (זְכוּרִיָּה יג) "וְצִרְפָּתִים כַּצּוּרִף אֶת הַכֶּסֶף, וּבַחֲנָתִים כַּבְּחוֹן אֶת הַזֹּהֵב", עַד דִּיתְקִיִּים בֵּהוּ (יִשְׁעִיָּה א) "אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כַּשֵּׁנִים, כַּשֵּׁלֵג יִלְבִּינוּ".

[כְּשִׁישְׂרָאֵל יָפְרוּ אֶת חֻקֵּי הַתּוֹרָה, הַקֶּבֶ"ה יִכְנִיס אוֹתָם לְצִעֲרַ תַּחַת יְדֵיהֶם שֶׁל הַמַּסְלָמִים וְהַנוֹצְרִים, וְהָעָרֶב רַב, כְּדִי לְבָרֵךְ וּלְלַבֵּן אוֹתָם]

...וְאֵילֵנָא דְטוֹב וְרַע דְאִיהוּ אִיסוּר וְהִיתֵר טוֹמָאָה וְטַהֲרָה לֹא שְׁלֵטָא עַל יִשְׂרָאֵל יִתִּיר, דֵּהָא פִּרְנֶסָה דִּילָן לֹא לִיהוּ אִלָּא מַסְטְרָא דְאֵילֵנָא דְחִיִּי, דְלִית תַּמּוֹן לֹא קִשְׂיָא מַסְטְרָא דְרַע וְלֹא מַחְלוקַת מִרוּחַ הַטּוֹמָאָה, דְכַתִּיב (זְכוּרִיָּה יג) "וְאַתּ רוּחַ הַטּוֹמָאָה אַעבִיר מִן הָאָרֶץ", דְלֹא יִתְפִּרְנֶסוֹן ת"ח מַעֲמֵי הָאָרֶץ אִלָּא מַסְטְרָא דְטוֹב, דְאִכְלִין טַהֲרָה כַּשֵּׁר הִיתֵר, וְלֹא מַעֲרַב רַב דְאִכְלִין טוֹמָאָה פִּסּוּל אִיסוּר, דְאֵינוֹן מַסְאֲבִין דְמַסְאֲבִין גִּרְמִייהוּ בְּנִשְׁג"ז, בְּגִין דְאֵינוֹן בְּנוּי דְלִילִית דְאִיהִי נִשְׁג"ז חֲזָרִין לִשְׁרַשִּׁיהוּ, וְעִלְיִיהוּ אִתְמַר (יִשְׁעִיָּה יד) "כִּי מִשּׁוֹרֶשׁ נַחֲשׁ יֵצֵא צַפֵּעַ".

[לְקִרְאָתָהּ הַגְּאוּלָּה תְּלַמִּידֵי הַחֻכְמַיִם לֹא יִקְבְּלוּ יוֹתֵר אֶת פְּרִנְסָתָם מִהָעָרֶב רַב, הַנִּרְמָז בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע וּבְטַמְאָה, אִלָּא הַפְּרִנְסָה שְׁלֵהֶם תְּגִיעַ מ"עֵץ הַחַיִּים". מִסְבִּיר הַזֹּהֵר שֶׁהַפְּרִנְסָה שְׁלֵהֶם תְּגִיעַ מֵאֲנָשִׁים יִרְאֵי שָׁמַיִם הָאוֹכְלִים כָּשֵׁר וְהִיתֵר, וְלֹא מִהָעָרֶב רַב שְׁאוֹכְלִים טְרֵפוֹת וְטַמְאוֹת, וּמִטַּמְאִים אֶת עֲצָמָם בְּמִשְׁכָּבִים אֲסוּרִים].

...ורשעים בחשך ידמו אינון ערב רב ובג"ד אמר נביאה עליהו (יחזקאל יג) ואל אדמת ישראל לא יבאו.

[אָבֿל הָעֶרֶב רַב הָזֶה יִקְבֵּל אֶת הָעֶנֶשׁ הַזֶּה, וְתִתְקַיֵּם בּוֹ הַנְּבוּאָה הַקְּשָׁה "וְאֵל אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל לֹא יָבוֹאוּ" (בְּמָקוֹם אַחֵר הַפְּסוּק הַזֶּה מִפְּרָשׁ כְּעֶנֶשׁ שְׁלֹא יִזְכּוּ לְגֵאוּלָּה)

...א"ל רעיא מהימנא: באומאה עלך בשמא ד-ד' לא תאחר בכל יכולתך דהא אנא בצערא סגי, (שמות ב) ויפן כה וכה וירא כי אין איש עוזר לי לאפקא לי מהאי צערא בהאי קבורה דאתמר עלי (ישעיה נג) ויתן את רשעים קברו ולא אשתמודען בי ואני חשיב בעינייהו בין ערב רב רשיעייא ככלב מת דסרח בינייהו דחכמת סופרים תסרח בינייהו בכל קרתא וקרתא ובכל אתר דישראל מפוזרין בינייהו בין מלכוון ואתהדרו אינון ערב רב רעיין על ישראל עאנא דקודשא בריך הוא דאתמר בהו (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם ולית לון יכולת למעבד טיבו עם ת"ח, ואנשי חיל ויראי חטא מסובבים מעיר לעיר ולא יחוננו ומחרימין ערב רב בינייהו ולא יהבין לון באתרין סגיין אלא דבר קצוב דלא יהא תקומה לנפילו דלהון ואפילו חיי שעה.

[מִשֶּׁה רַבִּינוּ - רַעְיָא מְהִימְנָא - מְדַבֵּר כְּבִיכּוֹל עִם אֱלֹהֵיו הַנְּבִיא, אוֹדוֹת עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל (שְׁהָרִי גּוֹאֵל רֹאשׁוֹן, הוּא גַם גּוֹאֵל אַחֲרוֹן), בְּתִקּוּפַת אַחֲרִית הַיָּמִים, וְאוֹמֵר לוֹ בְּעֶרְךָ כָּךְ: אֲנִי מִשְׁבִּיעַ אוֹתְךָ שְׁלֹא תִתְעַכֵּב (בְּבִשּׁוּרַת הַגְּאוּלָּה), כִּי אֲנִי נִמְצָא בְּצֶעַר גָּדוֹל! וְאִין מִי שְׁעוֹזֵר לִי לְצֹאת מִהַצֶּעַר הַזֶּה. וְאֲנִי נִחְשָׁב בְּעֵינֵיהֶם שֶׁל הָעֶרֶב רַב כְּכֵלֵב מֵת, מִשּׁוּם שְׁאֲצֵלָם הִתְקַיֵּם "חֻכְמַת סוֹפְרִים תִּסְרַח" (גּוֹעַל וְבוֹז לְתוֹרָה וְלִמּוּדֶיהָ), בְּכָל מָקוֹם וּמָקוֹם בְּיִשְׂרָאֵל, וְחֲזָרוּ הָעֶרֶב רַב וְנִעֲשׂוּ מִנְהִיגִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, צֹאנֵנו שֶׁל הַקֶּבֶץ"ה, וְאִין לְעֶרֶב רַב יִכָּלֵת לַעֲשׂוֹת טוֹב עִם תַּלְמִידֵי חֻכְמִים, וְאֲנָשֵׁי חֵיל וְיִרְאֵי חֹטָא עוֹבְרִים מְעִיר לְעִיר (לְבָקֶשׁ תְּרוּמוֹת), וְלֹא יַחֲוֹנְנוּ, (וְאִין כְּמַעֲט מִי שְׂיִתְנוּ), וּמַחְרִימִים לָהֶם הָעֶרֶב רַב, וְלֹא נוֹתְנִים לָהֶם אֲלָא תִקְצִיבִים " (דְּבַר קָצִיב - בְּלִשׁוֹן הַזוּהַר) מְדַלְּדָלִים, וְזֶה מְכֻּן מִלְמַעְלָה כְּדִי שְׁלֹא תִהְיֶה לְעֶרֶב רַב תְּקוּמָה בְּנִפְּלִיתָם]

וכל חכמים ואנשי חיל ויראי חטא בצערא בדוחקא ביגונא חשיבין ככלבים (איכה ד) בנים המסולאים בפז איכה נחשבו לנבלי חרש בראש כל חוצות, דלא אשכחו אכסניא בינייהו.

ואינון ערב רב אינון עתירין בשלוה בחדווא בלא צערא בלא יגונא כלל. גזלנין! מארי שוחד! דאינון דיינין רישי עמא (בראשית ו) "כי מלאה הארץ חמס מפניהם" עליהו אתמר (איכה ה) "היו צריה לראש".

[וְכָל הַחֲכָמִים וְאֲנָשֵׁי הַחֵיל וְיִרְאֵי הַחֲטָא בְּצַעַר, בְּדַחֲק וּבִיגוֹן, וְהֵם נִחְשָׁבִים כְּכֻלָּבִים, וּמִתְקִיִּים בָּהֶם הַפְּסוּק בְּאִיכָה "בָּנִים הַמְּסֻלָּאִים בְּפֹז אִיכָה נִחְשָׁבוּ לְנָבְלֵי חָרֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת", וְהֵם לֹא מוֹצְאִים מְנוּחַ. וְאֵלּוּ הָעֶרֶב רַב הֵם עֲשִׂירִים, בְּשִׁלּוֹה, בְּשִׁמְחָה, בְּלֵי צַעַר וְיִגוֹן בְּכָלֵל. הֵם גְּזֻלָּנִים! לֹקְחֵי שְׁחָד! וְהֵם אֵלּוּ הַשּׁוֹפְטִים וְרֹאשֵׁי הָעָם, "כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם", וְעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר בְּאִיכָה "הָיוּ צָרִיָּה לְרֹאשׁ".]

וְכָל זֶה כָּבֵר הַתְּקִיָּם, אֲנַחְנוּ הָרִי חַיִּים אֶת זֶה (עֵין בְּאַרְיכוֹת בְּסִפְרֵי הָעֶרֶב רַב י"ז חֲלָקִים – וְרֹאֵה בְּאַרְיכוֹת בְּהַקְדָּמָתוֹ שֶׁל רַבֵּינוּ חַיִּים ווִיטָאֵל, בְּסִפְר "הַזֹּהָר וְהָעֶרֶב רַב")

וּבִזְכוֹת לִימוּד הַזֹּהָר הַקְדוֹשׁ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, נִנְצַח אֶת הָעֶרֶב רַב, וְנִזְכָּה לְטַהֵר לְבַבְנוּ לַעֲבֹד לְיוֹצְרֵנוּ בְּכָל כַּחֲנוּ וּבְכָל נַפְשָׁנוּ וּבְכָל מַאֲדָנוּ, וּתְקִיָּם הַבְּטָחַת הָרַעְיָא מְהִימָנָא "בְּהֵאֵי סִפְר הַזֹּהָר, יִפְקוּן בֵּיה מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי" בְּבִיאַת גּוֹאֵל צָדֵק בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

